ԱԶԴԱԿ
ՕՐԱԹԵՐԹ

AZTAG QUOTIDIEN POLITIQUE ET LITTERAIRE أزتاك جريدة يومية سياسية وأدبية - المديرة المسؤولة : إيڤا دروپشيان

1500 Լ.Ո. 73ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 63 (20227) ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ, 25 ՄԱՅԻՍ 1999 10 ԷՋ

ՊԱՐԱՔԻ ԽՕՍՔԵՐԸ ԿՐՆԱՆ ԱՒԵԼԻ ԲԱՐԴԱՑՆԵԼ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ

ԿԸՍԷ ՄՈՒՊԱՐԱՔ

ԳԱՀԻՐԷ, 24 ՌՈՅԹԸՐՁ).- Եգիպտոսի նախագահ Հիւսնի Մուպարաք երկուշաբթի օր ըսաւ, որ Իսրայէլի վարչապետ Էհուտ Պարաքի խօսքերը կրնան աւելի վատ վիճակի մէջ դնել արդէն իսկ սառած խաղաղութեան գործընթացը:

Մուպարաք դիտել տուաւ, որ իսրայէլեան «ներքին սպառումի» համար կատարուած յայտարարութիւնները մտահոգիչ են, որովհետեւ կրնան աւելի բարդ դարձնել հարցերը եւ պատճառ դառնալ, որ մարդիկ կորնցնեն Պարաքի հանդէպ վստահութիւնը:

Պարաք յայտարարած էր, որ Երուսաղէմը Իսրայէլի հակակշիռին ենթակայ պիտի պահէ:

ԼԻԲԱՆԱՆ ԱՐԴԱՐ ԵՒ ԱՄԲՈՂՋԱԿԱՆ ԽԱՂԱՂՈՒԹԻՒՆ ԿԸ ՊԱՀԱՆՋԷ

Գ ՔՍԷ ԼԱՀՈՒՏ

Լահուտ Կ՚ընդունի Եգիպտոսի Խորհրդարանի նախագահը

Հանրապետութեան նախագահ զօր. Էմիլ Լահուտ երէկ վերահաստատեց, թէ խաղաղութեան գործընթացին առնչութեամբ Լիբանանի կեցուածքը կը մնայ անփոփոխ: Բրիտանիոյ դեսպան Տէյվիտ Ռոս Մաքլիները հետ իր հանդիպումին ընթացքին նախագահը ըսաւ, որ Լիբանան կը պահանջէ արդար եւ ամբողջական խաղաղութիւն:

Նախագահ Լահուտ նաեւ ընդունեց Եգիպտոսի խորհրդարանի նախագահ Ահմէտ Ֆաթհի Սրուրը, որուն կ՚ընկերակցէր Ֆրանսախօս Երկիրներու Կազմակերպութեան պատուիրակութիւնը: Հանդիպումին խօսուեցաւ ֆրանսախօսութեան եւ օրինական հարցերու մասին:

Նախագահ Լահուտ եգիպտացի պաշտօնատարին միջոցով Լիբանան այցելելու հրաւէր մը ուղղեց Ֆրանսախօս Երկիրներու Կազմակերպութեան ընդհ. քարտուղար Պութրոս Ղալիի, հնկելու համար կազմակերպութեան 2001 թուականին Լիբանանի մէջ գումարուող գերագոյն ժողովի նախապատրաստական աշխատանքներուն:

Նախագահ Լահուտ նաեւ ընդունեց Լիբանանեան համալսարանի լիաժամ դասախօսներու պատուիրակութիւնը, որ ներկայացուց իր պահանջները, համալսարանին վիճակն ու ապագան:

Շար.ի՝ էջ 10

ՍԵՐՊԻՈՅ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆԸ, ԸՆԴԴԻՄԱԴՐՈՒԹԻՒՆԸ ԵՒ ԺՈՂՈՎՈՒՐԴԸ ԴԱՏԱՊԱՐՏԵՑԻՆ *ՕԹԱՆԻ* ՌՄԲԱԿՈԾՈՒՄՆԵՐԸ

Պելկրատի մեծ մասը երէկ առաւօտուն ելեկտրականութենէ եւ ջուրէ զրկուած էր, ՕԹԱՆի կողմէ յաջորդարար երրորդ գիշերը ըլլալով ուժանիւթի արտադրութեան կայաններու ռմբակոծումէն ետք, հաղորդեցին եուկոսլաւ լրատու աղբիւրներ եւ բնակիչներ:

Ըստ սերպական պետական պատկերասփիւռի կայանին, հիւսիսային Սերպիոյ վոյվոտինա նահանգին եւ հարաւարեւելեան Նիշ քաղաքին մէջ ելեկտրական հոսանքի արտադրութեան կայաններ նաեւ ռմբակոծուած են եւ Սերպիոյ մեծ մասը զրկուած է ելեկտրական հոսանքէ, ինչ որ նաեւ պատճառ դարձած է ջուրի հայթայթումի դրութեան խանգարումին:

Սերպիոյ կառավարութիւնը, ընդդիմադրութիւնը եւ պարզ ժողովուրդը երէկ անխտիր դատապարտեցին երկրին ուժանիւթի հայթայթման դրութեան դէմ ՕԹԱՆեան ռմբակոծումները, գրս ընդդիմադիր կուսակցութիւն մը Սերպիոյ ժողովուրդին դէմ ցեղասպանութեան արարք կոչեց:

Ընդդիմադիր Սերպիոյ Վերանորոգման կուսակցութիւնը, որուն դեկավարը՝ պաշտօնագրկուած փոխ վարչապետ Վուք Տրասքովիչն է, Մակի Ապահովութեան Խորհուրդին, ԵԱՀԿի եւ Ե. Միութեան անմիջական միջամտութեան կոչ ուղղեց:

Մինչ այդ, Գերմանիոյ պաշտպանութեան նախարար Ռուտոլֆ Շարփինկ

Սերպ Սթեֆանովիչ՝ իր բնակարանին աւերակներուն վրայ: Պելկրատէն 12 մղոն հեռու Ռիթոփէք գիւղը երէկ ծանրօրէն ռմբակոծուեցաւ:

երէկ յայտարարեց, թէ Եուկոսլաւիոյ դէմ ՕԹԱՆի օդային արշաւը յաջողութիւն կ՚արձանագրէ, եւ թէ կինակցութիւնը անոր թափ տալու ընտրանքը բաց պէտք է պահէ:

Շարփինկ կրկնեց Մակեդոնիայէն վիտեոյի ճամբով մամլոյ ասուլիսի մը ընթացքին: Վիտեոն կը ցուցադրուէր Պրիւքսէլի ՕԹԱՆի կեդրոնատեղիին մէջ:

Գերմանիա կ՚ընդդիմանայ Քոսովոյի մէջ ցամաքային ուժերու հաւանական գործածութեան: Անիկա նաեւ սկսած է նշաններ ցուցաբերել, թէ երկու ամսուան ռմբակոծումներուն հանդէպ իր խանդավառութիւնը սկսած է կորսնցնել: Սակայն Շարփինկ հերքեց, թէ գինակցութեան շարքերուն մէջ երկփեղկում կայ:

Միւս կողմէ, Մակի մէկ խմբակը, որ Քոսովօ կը գտնուի տեղւոյն վրայ կացութեան գնահատումը կատարելու համար, երէկ գայթակղութիւն արտայայտեց սերպական նահանգին մէջ ի յայտ եկած մեծ տարողութեամբ համայնքային բնոյթի մաքրագործումներու յստակ նշաններուն համար:

Խմբակին պատասխանատուն՝ Սերճիօ Վիեյրա տի Մելլօ, Մոնթենեկրոյի մէջ թղթակիցներու յայտնեց, թէ Քոսովօ եռօրեայ

Շար.ի՝ էջ 10

ԱՆՀԱՒԱՆԱԿԱՆ Է, ՈՐ ԱԼԻԵԻ ՅՈՒՆԻՍ ՄԷԿԷՆ ԱՌԱՋ ԱԶՐՊԷՅՃԱՆ ՎԵՐԱԴԱՌՆԱՅ

ՊԱՔՈՒ, 24 (ՌՈՅԹԸՐՁ).- Ազրպէյճանի նախագահ Հայտար Ալիեւ, որ անցեալ շաբաթ Միացեալ Նահանգներէն Թուրքիա ժամանած էր սրտի վիրաբուժական գործողութեան ենթարկուելէ ետք կազդուրուելու համար, Յունիս 1էն առաջ իր երկիրը անհաւանական է, որ վերադառնայ, ըսաւ նախագահական վարչակազմին մէջ քաղաքական բաժանմունքի տնօրէն Ալի Հասանով, Երկուշաբթի օր:

Հասանով յայտնեց, թէ նախագահը Մայիս 23ին մեկնած է Անթալիա, ուր պիտի մնայ շուրջ 10 օր:

Ասիկա կը նշանակէ, թէ Ալիեւ պիտի չկարենայ ներկայ գտնուիլ անկախութեան օրուան առիթով նախատեսուած հանդիսութիւններուն եւ կրնայ նաեւ բացակայիլ յառաջիկայ շաբթուան կազի եւ քարիւղի տօնավաճառէն:

Երկու դեպքերը կարեւոր են 76 տարեկան Ալիեւի համար, որ Ապրիլ 29ին անակնկալօրէն սրտի վիրաբուժական գործողութեան ենթարկուած էր Միացեալ Նահանգներու մէջ եւ 11 օր ետք դուրս եկած հիւանդանոցէն:

Պաքուի մէջ դիւանագէտներ եւ քաղաքական դէտեր կ՚ըսեն, թէ Ալիեւ Ազրպէյճանի մէջ կայունութիւն հաստատած է, սակայն, կը յայտնեն անոնք, անոր մենատիրական ոճը իր բացակայութեան երկրին քաղաքական եւ տնտեսական կեանքը անշարժացուցած է:

Միւս կողմէ, Ալիեւ յայտարարեց, որ Պաքու - Ճէյհան քարիւղատարին կառուցման աշխատանքները հաւանաբար պիտի սկսին յառաջիկայ երեք ամսուան ընթացքին:

Ալիեւի համաձայն, յիշեալ ժամկէտին ընթացքին պիտի լուծուին նախագիծին ֆինանսաւորման առընչուող բոլոր հարցերը: Այս գծով Միացեալ Նահանգներ մեծ օժանդակութիւն կը ցուցաբերեն:

«Ազրպէյճան թոյլատրած է իր հողերով թուրքմե-

Շար.ի՝ էջ 10

ՄԻԱՑԵԱԼ ՆԱՀԱՆԳՆԵՐ ՊԷՏՔ Է ՓՈԽԵՆ ԻՐԵՆՑ ՏԵՍԱԿԷՏՆԵՐԸ ՊԱՐՏԱԴՐԵԼՈՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

Կ՚ԸՍԷ ԽԱԹԵՄԻ

Իրանի նախագահ Մոհամմէտ Խաթեմի Մոզի արաբական կայանէ մը պատկերասփռուած հարցազրոյցի մը ընթացքին ըսաւ, որ Միացեալ Նահանգներու նախագահ Պիլ Քլինթըն քաջութիւն ցուցաբերեց Իրանի մասին ունեցած իր արտայայտութիւններով, բայց եւ այնպէս դժուար պիտի ըլլայ փոփոխութեան ենթարկել Ուաշինկթընի տիրապետող կեցուածքը չրջանին մէջ:

Խաթեմի, որ կը խօսէր Քաթարի «Ժազիրա» կայանէն, ըսաւ, որ Քլինթընի խօսքերը նոր կեցուածք մը կ՚արտայայտեն եւ եթէ ան անկեղծ է, կարելի պիտի ըլլայ գործակցիլ: Խաթեմի դիտել տուաւ, սակայն, որ հարցին արմատը ուրիշներուն իր տեսակէտները պարտադրելու Ամերիկայի աւանդական քաղաքականութեան մէջ կը կայանայ: Եթէ այս վարուելակերպը գործնական ձեւով փոփոխութեան ենթարկուի, կարելի պիտի ըլլայ դրական կերպով հակադարձել, աւելցուց Իրանի նախագահը: Ան ըսաւ, սակայն, որ ցարդ որեւէ բան չէ փոխուած եւ ամերիկեան կեցուածքը փոփոխութիւն չէ արձանագրած:

Ապրիլին, Քլինթընը յայտարարած էր, որ Իրան «վիրաւորուած» է Արեւմուտքին կողմէ եւ հաւանաբար բարկանալու իրաւունք ունի:

Նոյն հարցազրոյցին, Խաթեմի ըսաւ, որ վստահ է, թէ Մոզի արար դրացիներուն հետ փոխադարձ վստահութիւն ներշնչող ճիգերը յաջողութեամբ պիտի պսակուին եւ ժամանակը պիտի հասնի, ուր չրջանը պիտի կարենայ ձերբազատիլ արեւմտեան ուժերու ներկայութենէն: «Ամրողջութեամբ կը մերժենք օտար ուժերու ներկայութիւնը Մոզի մէջ, որովհետեւ անիկա անարգական է չրջանի ժողովուրդներուն համար», ըսաւ Խաթեմի:

ԲԱՐԵԿԱՐԳՈՒՄՆԵՐԸ ՊԻՏԻ ՇԱՐՈՒՆԱԿՈՒԻՆ

Խաթեմի, որ երկու տարիէ ի վեր ստանձնած է Իրանի իսլամական հանրապետութեան նախագահութիւնը, ընտրութեան երկրորդ տարեդարձին առիթով արտասանած իր ճառին մէջ խոստացաւ յառաջ մղել ժողովրդավարական բարեկարգումները: Ան գգուշացուց, սակայն, որ ազատութիւններու ոտնակոխումը կրնայ ականջնահարել երկրին կրօնական իշխանութիւնը:

Խաթեմի, որ կը խօսէր վերջերս ընտրուած քաղաքապետական խորհուրդներու մօտաւորապէս հարիւր հազար անդամներու, ըսաւ, որ Իրան փոխանցման նուրբ հանգրուանէ մը կ՚անցնի՝ հասնելու համար բազմակուսակցական եւ իսլամական ժողովրդավարութեան մը: Խաթեմիի ներկայացուցած «նուրբ հանգրուանը» կ՚յատկանշուի սուր յարուածութեամբ մը իր չափաւորական հետեւորդներուն եւ պահպանողականներուն միջեւ, որոնք կը մերժեն նախագահին եւ անոր կառավա-

Շար.ի՝ էջ 10

ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆԸ ԿԱՋՄԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

ԷՀՈՒՏ ՊԱՐԱՔ ՍԿՍԱՒ ԲԱՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ

Էհուտ Պարաք

ՀԵՐՁԼԻԱ, 24 (ՌՈՅԹԸՐՁ).- Իսրայէլի նորընտիր վարչապետ Էհուտ Պարաք երկուշաբթի օր սկսաւ կառավարութեան կազմութեան խորհրդակցութիւններուն, որոնց առաջին հանգրուանը պիտի ըլլայ լսել քնեսէթի բոլոր կուսակցութիւններուն տեսակէտները: Երկրորդ հանգրուանին՝ Պարաք պաշտօնապէս պիտի բանակցի կառավարութեան հաւանական ընկերակիցներուն հետ:

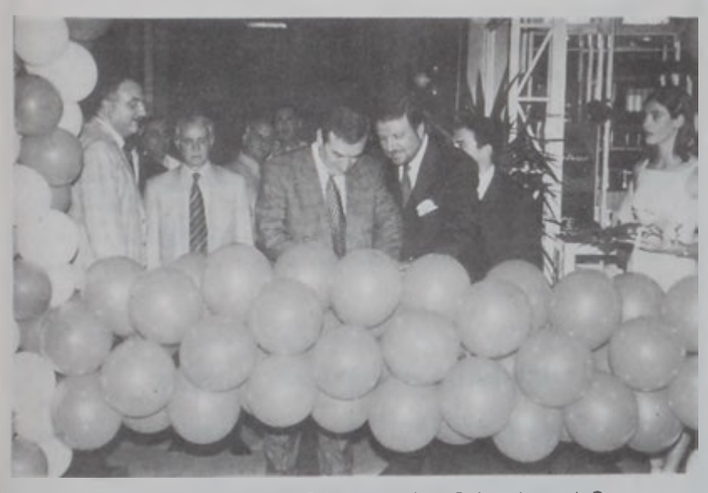
Պարաքի նշանակած բանակցող խմբակը առաջին հանդիպումը ունեցաւ ձախակողմեան Մերձկ կուսակցութեան ներկայացուցիչներուն հետ: Տեսակցութեան աւարտին, Մերձկի ներկայացուցիչները ըսին, որ ծայրայեղ կրօնական Շաս կուսակցութիւնը պէտք է դուրս մնայ կազմուելիք կառավարութենէն: Անոնք ըսին նաեւ, որ տեսակցութեան մթնոլորտը չատ լաւ էր: Շասի ակնարկելով՝ անոնք չեչտեցին, որ կարելի չէ անոր դեկավար Արիէ Տերիի հետ կառավարութիւն կազմել:

Պարաք, որ անցեալ երկուշաբթի օրուան ընտրութիւններուն ծանր պարտութեան մատնեց Լիքուդ

Շար.ի՝ էջ 10

ՊՈՒՐԾ ՀԱՄՈՒՏԻ ՇՈՒԿԱՅԻՆ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ԵՒ ԲԱՐԳԱՒԱՃՄԱՆ ՆՊԱՍՏՈՂ ՁԵՌՆԱՐԿ

ՍՈՒՓԸՐՄԱՐՔԷԹ «ՄԱՍԹԸՐ ՄՈԼ»Ը ՊԱՇՏՕՆԱՊԷՍ ԲԱՑՈՒԵՑԱՒ

Հըթէյթ եւ Տէր Պետրոսեան կը կտրեն մուտքի ժապաւէնը
(Լուսանկարներ՝ Պ. ՋԱՐՈՒԿԵԱՆԻ)

Երէկ, երեկոյեան ժամը 8:00ին, «Հարպոյեան» *Սենթըրի* մէջ տեղի ունեցաւ *Սուփըրմարքէթ «Մասթըր Մոլ»*ի բացման հանդիսութիւնը, հովանաւորութեամբ տնտեսութեան, առեւտուրի եւ ճարտարարուեստի նախարար Նասէր Սայիտիին եւ կապմակերպութեամբ *«Ձենինքօ»* առեւտրական ընկերութեան:

Հանդիսութեան ներկայ էին հովանաւոր նախարարի ներկայացուցիչ եւ ճարտարարուեստի նախարարութեան պաշտպանութեան բաժինի ընդհանուր տնօրէն Ատել Հըթէյթ, պատուոյ հիւրեր, հայկական ուրեսփոխանական ուլրքի ներկայացուցիչ Սեպուհ Յովնանեան, երեսփոխաններ Ժաք Չուլհատարեան եւ Շաքէր Ապու Սլէյման, Անթիլիասի եւ Նաքքաշի քաղաքապետ Ֆարհաթ Ապու Ժաուտէ, Պուրճ Համուտի փոխքաղաքապետ Անդրանիկ Մըրլեան, առեւտրական, դրամատնային ընկերութիւններու եւ մարմիններու ներկայացուցիչներ, ինչպէս նաեւ հոծ բազմութիւն մը հրաւիրեալներու:

«Ձենինքօ» առեւտրական ընկերութեան վարչական խորհուրդի անունով խօսք առաւ խորհուրդի տնօրէն Ստեփան Տէր Պետրոսեան եւ արաբերէնով ողջունեց պետական

Շար.ի՝ էջ 10

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՆԿԱԽՈՒԹԵԱՆ 81 ԱՄԵԱԿԻ ՏՕՆԱԿԱՏԱՐՈՒԹԻՒՆ

ՈՒՐԲԱԹ, 28 ՄԱՅԻՍ 1999, «ՅԱԿՈԲ ՏԷՐ ՄԵԼՔՈՆԵԱՆ» ՍՐԱՀ:

ԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ՎԱՐՉՈՒԹԵԱՆ ԼԻԱԿԱՏԱՐ ՆԻՍՏԵՐ ԱՆԹԻԼԻԱՍԻ ՄԷՋ

Այսօրուընէ սկսեալ Ազգային Կեդրոնական վարչութեան Կրօնական եւ Քաղաքական ժողովներու լիակատար նիստեր տեղի պիտի ունենան Անթիլիասի մէջ, նախագահութեամբ Արամ Ա. կաթողիկոսին: Արդէն իսկ Անթիլիաս ժամանած են Մեծի Տանն Կիլիկիոյ թեմակալ առաջնորդներ եւ վերոյիշեալ ժողովներուն անդամները:

Նիստերէն ետք, Ազգ. Կեդրոնական վարչութիւնը աշխատանքային հանդիպումներ պիտի ունենայ Հիւսիսային Ամերիկայի Արեւելեան եւ Արեւմտեան թեմերու ազգային իշխանութեանց ներկայացուցիչներուն հետ:

Յիշեալ ժողովներուն առընթեր, Ս. Աթոռի 1700ամեակի յանձնախումբը եւս իր լիակատար հանդիպումները պիտի ունենայ:

ԳԱՂԹԱԿԱՆՆԵՐՈՒ ՏՈՒՆԴԱՐՁԻ ՆՈՐ ԾՐԱԳԻՐ

Գաղթականներու հարցերու նախարար Անուար Խալիլ երէկ մամլոյ ասուլիսի մը ընթացքին յայտարարեց գաղթականներու տունդարձի նոր ծրագիրն ու անոր մէջ ճշդուած առաջնահերթութիւնները:

Նախարար Խալիլ ըսաւ, որ նոր ծրագիրին մէջ հատուցումներու վճարման մէջ առաջնահերթութիւն պիտի տրուի ընտանեկան հորիզոնական կապին (ծնողք-զաւակ) եւ ո՛չ թէ նոյն ընտանիքի ճիւղերուն (քոյր-եղբայր), որովհետեւ նախարարութեան համար առաջնահերթը բոնագաղթի նախօրեակի կացութեան վերատեղծումն է:

Նորոգութեան պարագային նոր ծրագիրը առաջնահերթ կը համարէ տակաւին կիսաքանդ կամ նորոգութիւնը չամբողջացած բնակարաններուն, իսկ բնակարաններու պարպումի պարագային այս ծրագիրին հիմամբ մէկ բնակարանի պարպումի հատուցում պիտի տրուի մէկ գրաւողի:

Իսկ ինչ կը վերաբերի «հաշտութիւններուն», ապա այս ուղղութեամբ յատուկ աշխատանք եւ ճիգ պէտք է, վերականգնելու համար միեւնոյն շրջանի կաւակներուն կապերը եւ փակելու անցեալի սեւ էջը:

Նախարարը նաեւ ըսաւ, որ տունդարձի ծրագիրի այս հանգրուանին ծախսը 1,123 միլիառ 737 միլիոն ոսկի է, որ պիտի ծախսուի երեսուն ամսուան ընթացքին:

ԱՆԱՐԳ ՈՃԻՐ՝ ՄԻՆԱՅԻ ՄԷՋ

Թրիփոլիի Միւնա շրջանի ևատահանգիստին մօտ երէկ առաւօտ գտնուեցաւ 9 տարեկան Ահմէտ Մոհամէտ Սիրաուիի դիակը:

Ներքին առաքիոզութեան ուժերու Միւնայի ջոկատը քանի մը ժամ ետք ձերբակալեց 22 տարեկան Ալի Մոհամէտ Քասրտուրը Աքքարի Պիրէ շրջանէն:

Շրջանի դատախազ Պիլալ Տրնիսուիի կատարած հետաքննութեան նախնական ըրեալներուն համաձայն, կասկածելին բռնաբարած, ապա խեղդած է երեխան:

ՀԱՅԱԶԳԱՅԻՆԻ ԼԻԲԱՆԱՆԻ ՇՐՋԱՆԱՅԻՆ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

Կը ներկայացնէ՝

ՄԱԿԱՐ ԵԿՄԱԼԵԱՆ

ՊԱՏԱՐԱԳ

Բարձր հովանաւորութեամբ՝

Ն. Ս. Օ. Տ. Տ. ԱՐԱՄ Ա. ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻ

Նախագահութեամբ՝

ԳԵՐՊ. Տ. ԳԵՂԱՄ Ծ. ՎՐԴ. ԽԱՉԵՐԵԱՆԻ

(Բարեջան առաջնորդ Լիբանանի Հայոց թեմի)

Մասնակցութեամբ՝

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆԻ «ԳՈՒՍԱՆ» ԵՐԳՉԱԽՈՒՄԲԻՆ ԵՒ «ՀԱՅԱՍՏԱՆ» ՆՈՒԱԳԱԽՈՒՄԲԻՆ

Գեղարուեստական ղեկավար եւ խմբավար

ԵՐՈՒԱՆԴ ԵՐԿԱՆԵԱՆ

Տեղի կ'ունենայ Հինգշաբթի, 3 Յունիս 1999, երեկոյեան ժամը 8:30ին, Ամերիկեան համալսարանի «ASSEMBLY HALL»ի մէջ:

●Տոմսերը կը վաճառուին «Լ. Շանթ» կեդրոն, Համազգայինի գրախանութ (Պուրճ Համուտ, Շաղզոյեան կեդրոն) եւ «Կոմիտաս» գրախանութ (Ջոքաք Էլ Պլաթ):

ՀԸՍ ՊԷՅՐՈՒԹ ՎԵՐԱԴԱՐՁԱՒ

Վարչապետ Մելիմ Հրս երէկ Քուէյթ տուած իր եռօրեայ պաշտօնական այցելութիւնը եզրափակելով վերադարձաւ Պէյրութ:

Քուէյթի մէջ կեցութեան վայրէն մինչեւ օդակայան Հրսի ընկերակցեցաւ Քուէյթի գահաժառանգ իշխան Սաատ Ապտալլա:

Վարչապետ Հրսի ի պատիւ Քուէյթի մէջ Լիբանանի դեսպանատունը նախանցեալ գիշեր տուած կր րնթրիք մր, որուն ներկայ գտնուեցան լիբանանեան գաղութին երեւելիները:

Հրս այս առիթով արտասանած իր խօսքին մէջ վերահաստատեց, թէ Լիբանան կր մնայ կառչած թիւ 425 որոշումի գործադրութեան պահանջին եւ յանձնառու՝ խաղաղութեան:

«Մենք յստակ գիծ մր գծած ենք իսրայէլեան ուժերուն հեռացումին եւ խաղաղ լուծումին միջեւ: Իսրայէլեան ուժերու Լիբանանէն հեռացումը կր պահանջենք, եւ անիկա պէտք է կատարուի անմիջապէս, ՄԱԿի թիւ 425 որոշումի հիմամբ», չեչտեց վարչապետը եւ աւելցուց: «Իսկ ինչ կը վերաբերի չրջանի հարցերու խաղաղ լուծման, ապա ասիկա տարբեր նիւթ է: մենք յանձնառու ենք չարունակելու այս երթը սուրիական ու լիբանանեան առանցքներուն միջեւ կապի պահպանումով»:

Վարչապետը ըսաւ, որ իր գլխաւորած կառավարութիւնը նաեւ յանձնառու է՝ չարունակելու երկրին վերաշինութեան եւ բարգաւաճման երթը, եւ վստահեցուց, որ վարչական բարեկարգումները կանգ չեն առած, այլ պիտի չարունակուին մօտ օրէն:

ԵՈՒՆԻՍԷՖԻ ԳՈՐԾՈՒՆԷՈՒԹԵԱՆ ՔՆՆԱՐԿՈՒՄ

Առողջապահութեան նախարար Քարամ Քարամ երէկ ժողով մը գումարեց ԵՈՒՆԻՍԷՖԻ կեդրոնական, չրջանային եւ Լիբանանի գրասենեակներու պատասխանատուներուն հետ, գնահատումը ընելու համար կազմակերպութեան Լիբանանի մէջ տարած աշխատանքներուն եւ առողջապահական ու ընկերային հարցերով զբաղող նախարարութեանց հետ անոր յարաբերութիւններուն:

Ժողովէն ետք, նախարար Քարամ յայտնեց, որ քննարկումը եզրակացուցած է, որ կազմակերպութեան գործունէութիւնը յաւէր, եւ ասոր ապացոյցներն են առողջապահական վիճակի բարելաւման դրական տուեալները:

Քարամ նաեւ հաստատեց, որ նախարարութիւններու կազմակերպութեան հետ գործակցութիւնը արդիւնաւէտ եղած է, թէ՛ բժշկական խնամքի, թէ ալ հիւանդութեանց կանխարգիլման ուղղութեամբ:

Նախարարը նաեւ բացատրեց, որ ԵՈՒՆԻՍԷՖ կը փորձէ Լիբանանի մէջ իրագործել կարգ մը հիմնական նպատակներ, ինչպէս նորածիններուն խնամքը, անչափահասներու եւ պատանիներու դաստիարակութիւնը, ծխախոտը եւ համաճարակներուն ու փոխանցիկ հիւանդութեանց կանխարգիլումը:

●ԵՈՒՆԻՍԷՖի չրջանային փոխ տնօրէն Սաատ Խուրի յայտարարեց, որ կազմակերպութիւնը կ'աչխատի գարգացնելու Լիբանանի մէջ առողջապահական ծրագիրները, թեթեւցնելու համար լիբանանեան պետութեան բեռը, նկատի առած որ կանխարգիլումը աւելի դիւրին է:

ԱՐԳԵԼԱՓԱԿՄԱՆ ՀՐԱՄԱՆԱԳԻՐ ԴԵՂՈՐԱՅՔԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ԳՐԱՍԵՆԵԱԿԻ ՆԱԽԿԻՆ ՆԱԽԱԳԱՀԻՆ ԴԷՄ

Պէյրութի աւագ քննիչ դատախազ Սայիտ Միրզա երէկ անգամ մը եւս հարցաքննեց դեղորայքի ազգային գրասենեակի նախկին նախագահ Քասէմ Համատէն, եւ երեք ժամ տեւած հարցաքննութենէ ետք արգելափակման հրամանագիր արձակեց անոր դէմ: Համատէ նախապգուշական ազատազրկման առժամեայ հրամանով արդէն կը գտնուէր Արդարութեան պալատի արգելարանին մէջ:

Ինչ կը վերաբերի քարիւղի մնացուկի եւ Զահրանիի վտարանի պաշտօնեաներու կաշառակերութեան, Միրզա երէկ հարցաքննեց երկրորդ հարցին կասկածելիները, եւ մերժեց նախկին նախարար Շահէ Պարսումեանի ազատ արձակման դիմումը, զոր ներկայացուցած էր անոր փաստաբանը՝ Աքրամ Ազուրի:

Ասոր դիմաց, սակայն, Միրզա 500,000 լ. ոսկիի երաշխաւորագիրով ազատ արձակեց Զահրանիի մաքսատան պատասխանատու Ուալիտ Քիուանը:

Երեսփոխան Օմար Միսքաուի երէկ յայտարարեց, թէ յետաձգած է իր գրաւոր լուսաբանութիւնները ընդհանուր դատախազութեան յղելը, որովհետեւ անկէ լուսաբանական հարցաքննութեան կոչնագիր չէ ստացած ցարդ:

Միսքաուի խորհրդարանին մէջ թղթակիցներու հետ վրոյցի մը ընթացքին ըսաւ, որ Պէյրութի իր բնակարանին մէջ երեք ժամ սպասած է, բայց կոչնագիրը ո՛չ հոն հասած է, ո՛չ ալ Թրիփոլիի իր բնակարանը:

Նշենք, որ խորհրդարանի նախագահութիւնը մերժած էր ստանձնել Միսքաուիի յղուած կոչնագիրը, իսկ Միսքաուի յայտարարած էր, որ կոչնագիրը ստանալէ ետք գրաւոր ձեւով պիտի տայ պահանջուած լուսաբանութիւնները, որոնք կը վերաբերին Պէյրութի նաւահանգիստի նախկին տնօրէն Մուհիպ Իթանիի դէմ դատին:

Միսքաուի նաեւ ըսաւ, որ եթէ վկայութեան չկանչուի, պիտի չհրապարակէ փոխադրամիջոցներու նախկին նախարարի հանգամանքով այս հարցին մասին իր գրաւոր լուսաբանութեան ամբողջութիւնը:

Տեղեկատուական աղբիւրներ ըսին, թէ ընդհանուր դատախազութիւնը կը սպասէ առաջին կոչնագիրի խորհրդարանէն անպատասխան վերադարձին ու հարցաքննութեան նոր ժամադրութեան մը ձշդումին:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎԻ 1999 Թ. ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Լիբանանի Հանրապետութիւնում Հ. Հ. դեսպանութիւնը յայտնում է, որ Հայաստանի Հանրապետութեան Ազգային ժողովի համամասնական կարգով ընտրութիւնները Լիբանանում անց են կացելու Հայաստանի Հանրապետութեան դեսպանութեան շէնքում, Մայիսի 30ին տեղական ժամանակով ժամը 8:00ից մինչեւ 20:00ն:

Ընտրութիւններին մասնակցելու համար Լիբանանում բնակուող կամ գտնուող *Հ. Հ. քաղաքացիները պարտաւոր են գրաւոր առաջարկութիւն-յայտ ներկայացնել* Լիբանանում Հայաստանի Հանրապետութեան դեսպանութիւն *մինչեւ ս.թ. Մայիսի 25ը*: Ազատ ոճի առաջարկութիւն-յայտում նշւում է ընտրողի կամ ընտրողների ազգանունը, անունը, ծննդեան օրը, ամիսը, տարին, ժամանակաւոր եւ մշտական բնակութեան վայրերը (հասցեները): Յայտի ձեւը բերուած է ներքեւում: Գրաւոր յայտն առձեռն, *ֆաքսով* կամ *էլեկտրոնային փոստով* (e-mail) կարող է ներկայացուել Հ. Հ. դեսպանութիւն:

Դեսպանութեան հասցէն. Rabiyeh-28 str., Mtaileb, Rue des Jasmins, Beirut

Հեռախօս/*ֆաքս.* (04) 402952 եւ (04) 418860

E-mailի հասցէն. armenia@dm.net.leb

Ձեր գրաւոր յայտը կարող էք թողնել նաեւ *«Հայկական Աւիաուղիներ»*ի ներկայացուցչութիւնում կամ «Սարդարապատ» գրասենեակում (Պուրճ Համուտ):

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ. -Գրաւոր յայտ չներկայացնելու դէպքում Հ. Հ. քաղաքացիները չեն կարող մասնակցել ընտրութիւններին: Ընտրութիւններին մասնակցելու համար հիւպատոսական հաշուառման կանգնած լինելը պարտադիր չէ եւ մուծումներ չեն գանձւում:

ԱՌԱՋԱՐԿՈՒԹԻՒՆ - ՅԱՅՏ

Ես՝ Յակոբ Սարգիսի Յակոբեանս, ծնուած 1941թ.ի Յունուար 1ին խնդրում եմ ինձ գրանցել Հ. Հ. Ազգային ժողովի ընտրութիւնների Լիբանանի ընտրատարածքի ընտրողների ցուցակում՝ ազատ համամասնական կարգով ընտրութիւններին մասնակցելու համար:

Իմ մշտական բնակութեան հասցէն է. Հայաստանի Հանրապետութիւն, ք. Երեւան, Աբովեան փող. 1, բն. 1, իմ ժամանակաւոր բնակութեան հասցէն է. Լիբանան, ք. Պէյրութ, Պուրճ Համուտ. Արաքս փող. 1, բն. 1:

Դիմող՝ Յ. Յակոբեան (Ստորագրութիւն)

11 Մայիսի, 1999 թ.

ԼԻԲԱՆԱՆԻ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ԴԵՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆ

ԵՈՒՆԻՍԷՖԻ ՀԱՄԱԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՀԱՐՑԱԶՐՈՒՅՑ

ԼԱՀՏԵԱՆ ՈՒԺԵՐԸ ՓԱԿԵՑԻՆ ՊԷՅԹ ԵԱՀՈՒՆԻ ԱՆՑՔԸ

Լաճտեան միլիսները երէկ փակեցին Պէյթ Եաճունի անցքը եւ անցորդներուն թելադրեցին գործածել Համրայի պանցքը:

Միջազգային լրատու գործակալութիւնները, իսրայէլեան զինուորական աղբիւրներէ քաղելով իրենց տեղեկութիւնները, հաղորդեցին, որ Լաճտի զինեալները կը մերժեն ենթարկուիլ իրենց հրամանատարութեան հրահանգներուն, եւ չեն ուզեր վերադառնալ Պէյթ Եաճունի իրենց դիրքը, որուն յաջորդական ուժգին հարուածներ ուղղած էր դիմադրութիւնը:

Իսրայէլեան օդուժը երէկ հսկողութեան բազմաթիւ թռիչքներ կատարեց Նապաթիէի եւ Իքլիմ Թըֆֆահի վերեւ, իսկ հրետանին ռմբակոծեց Զահրանիի գետեզերքը, Հապուշի մերձակայքը, Ռաֆիհ լեռը, եւ Մայմաս գիւղի պարտէզները պատճառելով հրդեհ մը:

Դիմադրութիւնը յարձակում մը գործեց Հարտունի դիրքին վրայ:

ՀԱՐԻՒՐԻՒ ՊԼՈՔԷՆ ՀԵՌԱՆԱԼՈՒՆ ՄԱՍԻՆ ——

ՇԱՄՄԱՍԻ ՄԱՄԼՈՑ ԱՍՈՒԼԻՍԸ

Երեսփոխան Ժամիլ Շամմաս երէկ մամլոյ ասուլիսի մը ընթացքին յայտարարեց նախկին վարչապետ Ռաֆիք Հարիրիի գլխաւորած երեսփոխանական պլոքէն իր դուրս դրուելուն պատճառներն ու պայմանները:

Շամմաս հերքեց այն տեղեկութիւնները, թէ դուրս դրուած է պլոքէն իր հաւանութեամբ՝ յայտնելով, որ Հարիրի իրմէ պահանջած էր ետ քաշել իր կատարած կարգ մը յայտարարութիւնները, հրաժարիլ կարգ մը հարցեր արծարծելէ, եւ հրապարակաւ ներողութիւն խընդրել նախարարներ Ֆուատ Սինիորայէն ու Պասէմ Սապրիէն, անոնց հասցէին իր ուղղած խօսքերուն համար, բայց ինք մերժած է:

Երեսփոխանը ըսաւ, որ այս իշխանութեան եւ կառավարութեան կպմութեան առաջին օրէն հաստատ մնացած է իր կեցուածքին վրայ եւ պիտի մնայ կօրավիգ իշխանութեան, եւ կողմնակից՝ անոր շնորհելու անհրաժեշտ առիթն ու ժամանակը, «բարեփոխելու փտածութեան ժամանակաշրջանի հետքերը»:

ՃԱՇԱՐԱՆ

CLUB CHOOSY RESTAURANT

ՕՐՈՒԱՆ ՃԱՇԸ

●Քրպպէ Լէպէնիէ
8000 լ.ո.
●Պոլոնական մաքարոն
+ աղցան 7000 լ.ո.

Պուրճ Համուտի Քաղաքապետարանի հրապարակ, «Արիճ» սանդրը: Հեռ. 01 - 257489 եւ 03 - 278280:

ԲԱԽՏԱՒՈՐՈՒԱԾ

Տէր եւ տիկին Վարուժան եւ Անի Թենպէլեան

բախտաւորուած են առջիեկ աղջիկ զաւակով մը

ՆԱՐԻՆ

22 Մայիս 1999

ՍՏԱՑԱՆՔ

●ՈՐԴԻ ԱՍՏՈՒԾՈՅ ՈՐԴԻ ՄԱՐԴՈՅ

Հեղինակ՝

ԱՐԱՄ Ա. ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ

Տպարան՝

Կաթողիկոսութիւն Հայոց Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Անթիլիաս, 1999

***

●ՎԱՎԵՐԱԳՐԵՐ ՀԱՅ ԵԿԵՂԵՑՒՈՅ ՊԱՏՄՈՒԹԵԱՆ

Գիրք Ե.

ՄԱՅՐ ԱԹՈՌ Ս. ԷՋՄԻԱԾԻՆԸ ԱՌԱՋԻՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ՏԱՐԻՆԵՐՈՒՆ

(1918-1920 թթ.)

Գիրք Զ.

ԳԵՈՐԳ Զ. ՉՈՐԵՔՉԵԱՆ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ

(1938-1955 թթ.)

«ՈՍԿԱՆ ԵՐԵԻԱՆՑԻ» հրատարակչութիւն Երեւան, 1999

ԷՃԵԻՏ՝ ԼԱՒԱՏԵՍ

ԱՆԳԱՐԱ, 24 (ՌՈՅԹԵՐ).- Թուրքիոյ նշանակեալ վարչապետ Պիւլէնթ Էճեւիտ Երկուշաբթի օր դրական որակեց ծայրայեղ աջակողմեան եւ պահպանողական կուսակցութեանց ղեկավարներու հետ բանակցութեանց առաջին *ռաունտը*՝ կառավարական ընկերակցութեան մը կազմութեան գծով:

Ապգայնական Գործի կուսակցութեան ղեկավար Տեւլէթ Պահչելիի եւ պահպանողական Մայր Հայրենիք կուսակցութեան ղեկավար Մեսուտ Եըլմազի հետ տեսակցութենէն ետք, Էճեւիտ շեշտեց, թէ «դրական եւ ներդաշնակ» ժողով մը ունեցած են:

Էճեւիտ, որ Ժողովրդավար Ձախ կուսակցութեան ղեկավարն է, ըսաւ, որ միջկուսակցական երկու յանձնախումբեր Երեքշաբթի օր աշխատանքի պիտի ձեռնարկեն՝ կուսակցութիւններուն միջեւ նախարարական պաշտօնները բաժնելու եւ կառավարական ծրագիր մը մշակելու համար:

Երեք կուսակցութիւնները համաձայնած են, որ նոր կառավարութիւնը 17 գործադիր նախարարներէ եւ 17 պետական նախարարներէ պիտի բաղկանայ, ըստ Էճեւիտի, որ մանրամասնութիւններ չտուաւ:

ՄՈՒՊԱՐԱՔ - ՔԱԶԱՖԻ ԳԵՐԱՍՏԻՃԱՆ

ԹՈՒՆՈՒՋ, 24 (ՌՈՅԹԵՐ).- Եգիպտոսի նախագահ Հիւսնի Մուպարաք Երկուշաբթի օր այցելութիւն մը տուաւ Լիպիա, տեսակցութիւն ունենալու համար Մուամմար Քազաֆիի հետ: Մակի պատժամիջոցներուն առկախումէն ի վեր, Մուպարաք առաջին անգամ րլլալով Լիպիա կ'այցելէր:

Մուպարաք ըսաւ, որ Լիպիա կ'այցելէ խորհրդակցութիւն ունենալու համար Քազաֆիի հետ: Մուպարաք չեշտեց, որ Եգիպտոս եւ Լիպիա կանոնաւոր կերպով կը խորհրդակցին երկու երկիրները յուզող այլազան հարցերու մասին:

ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆ ՎԵՐԱԲԱՆԱԼՈՒ ՄԱՍԻՆ

ՍՈՒՐԻԱ - ԻՐԱՔ ԽՈՐՀՐԴԱԿՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ԴԱՄԱՍԿՈՍ, 24 (ՌՈՅԹԵՐ).- Սուրիա եւ Իրաք կը քննարկեն երկու երկիրներուն միջեւ երկաթուղին վերաբանալու կարելիութիւնները, յայտնեց իրաքցի նախարար մը Երկուշաբթի օր:

Փոխադրամիջոցներու եւ հաղորդակցութեանց նախարար Ահմէտ Խալիլ ըսաւ, որ Իրաք ներկայիս սուրիական նաւահանգիստները կը գործածէ սննդանիւթերու ներածման համար: Ապա՝ ցամաքի ճամբով ատոնք կը հասնին Իրաք: Երկու դրացիներուն միջեւ երկաթուղին գրեթէ երկու տասնամեակէ ի վեր փակուած է: Եթէ անիկա վերաբացուի, կարելի կ'րլլայ աւելի մեծ քանակութեամբ չաքար եւ ցորեն ներածել:

Սուրիոյ փոխադրամիջոցներու նախարար Մուֆիտ Ապտէլ Քերիմ, իր կարգին, ըսաւ, որ Դամասկոս պատրաստ է գործակցելու Պաղտատի հետ:

Խալիլ յայտնեց, որ Իրաքի եւ Սուրիոյ միջեւ կան երկու երկաթուղիներ, որոնք փակ են 1980ական թուականներուն սկիզբէն ի վեր:

ՊԱՂԵՍՏԻՆՅԻ ԽՄԲԱԳՐԱՊԵՏԸ ԱԶԱՏ ԱՐՁԱԿՈՒԵՑԱՒ

ԿԱԶԱ, 24 (ՌՈՅԹԵՐ).- Պաղեստինեան ոստիկանութիւնը ազատ արձակեց իսլամական օրաթերթի մը խմբագրապետը, որ յօդուած մը հրապարակած էր պաղեստինցի բանտարկեալի մը չարչարանքներուն մասին: Յօդուածը կը նշէր, որ պաղեստինցի ոստիկանները չարչարած են բանտարկեալը:

Ղազի Համատ յայտնեց, որ ոստիկանութիւնը զինք հարցաքննելէ ետք ազատ արձակած է Կիրակի գիշեր: Համատ աւելցուց, որ իր հետ ձերբակալուած երկու այլ լրագրողներ տակաւին ազատ չեն արձակուած:

Պաղեստինցի լրագրողներու սենտիքան յայտնեց, որ բանակցութիւններ կատարած են ընդհանուր դատախազին հետ ապահովելու համար Համատի ազատ արձակումը: Սենտիքային բանբերը դիտել տուաւ, որ կազմակերպութիւնը դէմ է առանց ձերբակալման գիրերու ձերբակալութիւններուն:

ՄԱՅՐԵՐՈՒ ՕՐ

Նախագահութեամբ՝
ԳԵՐԱՊԱՏԻՒ Տ. ԳԵՂԱՄ Ծ. ՎՐԴ. ԽԱԶԵՐԵԱՆԻ
(Բարեջան Առաջնորդ Լիբանանի Հայոց թեմի)

Կազմակերպութեամբ՝
ԱԶԳ. ԱՌԱՋՆՈՐԴԱՐԱՆԻ ՏԻԿՆԱՆՑ ՅԱՆՁՆԱԽՈՒՄԲԻ

Կը բանախօսէ՝
ՊՐՆ. ԿԱՐՕ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍԵԱՆ
(Ագգ. Լ. եւ Սոֆիա Յակոբեան Երկր. վարժարանի տնօրէն)

Հինգշաբթի, 27 Մայիս 1999, երեկոյեան ժամը 7:00ին, «Յակոբ Տէր Մելքոնեան» սրահէն ներս, Պուրճ Համուտ:

ՀՐԱՒԷՐ

ՎՐԱՍՏԱՆ

ՔՈՂԱՁԵՐԾՈՒԱԾ ԴԱՒԻՆ ՊԱՐԱԳԼՈՒԽՆԵՐԸ ՌՈՒՍԻԱ ԿԸ ԳՏՆՈՒԻՆ

Կ'ԸՍԷ ՇԵՒԱՐՏՆԱՁԷ

ԹԻՖԼԻՍ, 24 (ՌՈՅԹԵՐ).- Վրաստանի Նախագահ Էտուարտ Շեւարտնաձէ Երկուշաբթի օր յայտնեց, թէ չարաթավերջին քողազերծուած դաւ մը հաւանարար կը նպատակադրէր երկրին ամբողջ ղեկավարութիւնը տապալել, եւ թէ անոր պարագլուխները Ռուսիա կը գտնուին:

Պետական պաշտօնատարներ Կիրակի օր ըսած էին, թէ «չատ վտանգաւոր ոճրագործներու» խմբակ մը ձերբակալուած է՝ Շեւարտնաձէն ահաբեկելու դաւ մը սարքած րլլալու յանցանքով:

Անոնք յայտնած էին, թէ կասկածի տակ կը գտնուի բարձրաստիճան սպայ մը:

Ըստ ապահովութեան նախարարութեան մէկ աղբիւրին, 9 հոգի արգելափակուած է:

Շեւարտնաձէի դէմ 1995ին եւ 1998ին երկու մահափորձ տեղի ունեցած է:

Ինչպէս նախորդ պարագաներուն, այս վերջին պարագային նաեւ, Շեւարտնաձէ դաւը Ռուսիոյ եւ Վրաստանի արեւմտամէտ քաղաքականութեան ընդդիմացող պահպանողական ուժերու կապեց:

Մամլոյ ասուլիսի մը ընթացքին, Վրաստանի ղեկավարը խօսեցաւ Ռուսիոյ մէջ ուժերու մասին, սակայն ան Ռուսիոյ կառավարութեան կամ ղեկավարութեան չկապեց դէպքը:

Ան ըսաւ, որ վրացական եւ ռուսական մասնայատուկ սպասարկութիւններու միջեւ զարգացող գործակցութիւնը կըրնայ նոյնիսկ նպաստած ըլլալ դաւի քողազերծումին:

Շեւարտնաձէի համաձայն, դաւը ուղղուած էր «Վրաստանի ժողովրդավար զարգացումին, Եւրոպայի եւ աշխարհի հետ համարկումին դէմ»:

Պետական պատկերասփիւռի կայանը գնդացիրներու, ձեռնառումբեր արձակող գէնքերու, ականներու եւ պայթուցիկ նիւթերու նկարներ ցոյց տուած է ըսելով, որ անոնք ապահովութեան ուժերու կողմէ գրաւուած են:

Ոստիկանութիւնը յայտնեց, թէ հրահանգ ստացած է թափ տալու Թիֆլիսի մէջ հսկողութիւններուն, իսկ երկրին արեւմտեան գօտիէն հասնող ճամբորդները ըսած են, թէ ապահովութեան ուժերը անցարգելներ հաստատած են եւ ինքնաշարժներ կը խուզարկեն:

Վրաստանի եւ Ռուսիոյ միջեւ կապերը յաճախ սառն եղած են, անոնք աւելի եւս բարդացած են երկրին հիւսիսարեւմտեան գօտիին մէջ ռուս բանակայիններու կողմէ աբխազ անջատողականներու հանդէպ գօրակցութեան պատճառով:

Վերջերս, Վրաստան, ուր տակաւին ռուսական զինուորական չորս խարիսխներ կան, հրաժարած է Մոսկուան գայթացնելէ խուսափելու իր քաղաքականութենէն եւ լիովին որդեգրած է ՕԹԱՆի հաւանական անդամակցութեան գաղափարը:

Շեւարտնաձէ Եուկոսլաւիոյ դէմ գինակցութեան ռմբակոծումներուն ամէնէն խանդավառ գօրակիցներէն մէկն է, թերեւս որովհետեւ կը յուսայ արեւմտեան յաւելեալ օժանդակութիւն ապահովել իր սեփական անջատողական բնոյթի հարցերը լուծելու համար:

Անցեալին խորհրդային ժամանակաշրջանի Վրաստանի համայնավար ղեկավար եղած Շեւարտնաձէ, վերջերս արեւմտամէտ անչեղ կեցուածք մը որդեգրած է: Երկուշաբթի օր, ան Մ. Նահանգներ նկարագրած է իբրեւ «աշխարհի մեծագոյն ժողովրդավարը»:

ԽՐԻԽՉՔԻՍՏԱՆ ՋՕՐԱՎԻԳ՝ ԱՊԱՀՈՎՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՁԱՅՆԱԳԻՐԻՆ

ՊԻՇՔԷՔ, 24 (ՌՈՅԹԵՐ).- Խըրիչզիստան կը շարունակէ Անկախ Պետութիւններու Հասարակապետութեան անդամ հանրապետութիւններ մի-ացնող ապահովութեան համաձայնագիրին զօրավիգ կանգնիլ, ըսաւ նախագահին բանբերը Երկուշաբթի օր:

Ա. Պ. Հասարակապետութեան ապահովութեան մարզի մէկ պաշտօնատարին տուած տուեալներուն համաձայն, Խըրղըզիստան քանի մը անդամներ յայտնած են, թէ կը ծրագրեն քաշուիլ համաձայնագիրէն: Սակայն բանբերը յստակ դարձուց, որ Խըրիչզիստան այդ երկիրներուն մաս չի կազմեր:

Ան կը խօսէր նախագահ Ասքար Աքաեւի եւ Ա. Պ. Հասարակապետութեան ապահովութեան մարզի մէկ պաշտօնատարին Վլատիմիր Զեմսքիի միջեւ տեսակցութեան մը լոյսին տակ:

Բանբերը ըսաւ, որ Զեմսքի կը ծրագրէ Յունիսի երկրորդ կիսուն Ղազախստան եւ Տաճիկիստան այցելել:

Ազրպէյճան, Վրաստան եւ Ուզպէքիստան յայտնած են, թէ համաձայնագիրը գործնապէս մեծ օգտակարութիւն չունի, եւ թէ իրենք կրնան հրաժարիլ անկէ:

Անոնց կասկածները ցուցանիշ են Ա. Պ. Հասարակապետութեան ինքզինք սահմանելու եւ 12 հանրապետութիւնները թոյլ կապերով ընկերակցութեան մէջ միացնելու համար դիմագրաւած պայքարին:

ԼՄՏ «ՍԱՆՏԷՅ ԹԱՅՄՍ»Ի

ՔԱԶԱՖԻ ՀՐԱՀԱՆԳԱԾ Է ԼՈՔԲՐՊԻԻ ՊԱՅԹՈՒՄԸ

ԹՈՒՆՈՒՋ, 24 (ՌՈՅԹԵՐ).- Լիպիոյ կառավարութիւնը Երկուշաբթի օր անհիմն նկատեց բրիտանական օրաթերթի մը մէջ հրապարակուած լուր մը, ըստ որուն, Մուամմար Քազաֆի անձամբ հրահանգած է Լոքըրպիի պայթումը, որ տեղի ունեցած էր 1988ին:

«Սանտէյ Թայմս» հաղորդած էր, որ «անհերքելի փաստ»ով կրնայ հաստատել, թէ Լիպիոյ ղեկավարը անձնապէս դեր ունեցած է «Փան Ամ» ընկերութեան մէկ օդանաւին Սկովտիոյ վերեւ պայթումի գործողութեան մէջ:

ԺԱՆՆ պաշտօնական լրատու գործակալութիւնը անընդունելի նկատեց այս լուրը, որ դիտումնաւոր ապատեղեկատուութիւն է, որուն նպատակն է խանգարել Լիպիա - Բրիտանիա կապերուն նոր հանգրուանը: ԺԱՆՆ կ'ըսէր նաեւ, որ բրիտանական լուրին նպատակն է նաեւ վերընտրութիւններուն քաղաքականացնել Լոքըրպիի հարցը:

● *«ՊՐԻԹԻՇ ԷՐՈՒԷՅԶ» Կիրակի օր յայտարարած էր, որ Յունիս 3էն սկըսեալ պիտի սկսի թռիչքներ կատարելու դէպի Թրիփոլի: Լիպիոյ եւ Բրիտանիոյ միջեւ թռիչքները սառած էին 1984էն ի վեր:*

ՍԵՐՎԻ ՔԱԻԱՔՃԻԻ ՀԱՐՑՈՎ

ԵՄԷՆ ԿԸ ԴԱՏԱՊԱՐՏԷ ԹՈՒՐՔԻԱՆ

Եմէնի խորհրդարանի նախագահը Կիրակի օր Թուրքիան դատապարտեց երեսփոխան Մերվէ Քաւաքճիի քաղաքացիութիւնը ջնջած ըլլալուն համար՝ այդ քայլը իսլամութեան դէմ պատերազմ կոչելով:

Շէյխ Ապտիւլլա պըն Հիւսէյն Ահմար ըսաւ, թէ Քաւաքճիի քաղաքացիութիւնը յետս կոչելը պէտք է մղէ արաբները եւ իսլամները, որ «լրջօրէն դէմ կանգնին այս մօտեցումին, որ իսլամութեան դէմ պատերազմ մը կը նկատուի»:

Այս ամսուան սկիզբը Թուրքիոյ նախագահ Միւլէյման Տեմիրէլ Քաւաքճիի քաղաքացիութիւնը յետս կոչած էր այն պատճառաբանութեամբ, որ ան ամերիկեան քաղաքացի դարձած է Ապրիլի երեսփոխանական ընտրութիւններուն իր թեկնածութիւնը դնելէ քանի մը օր առաջ:

(ՌՈՅԹԵՐ)

ՄԱՅԻՍԵԱՆ ՓԱՌԱՏՕՆ

Հովանաւորութեամբ՝
Ն. Ս. Օ. Տ. Տ. ԱՐԱՄ Ա. ՎԵՀԱՓԱՌԻ
(Կաթողիկոս Մեծի Տանն Կիլիկիոյ)

Նախագահութեամբ՝
ԳԵՐՊ. ՀԱՅՐ ԳԵՂԱՄ Ծ. ՎՐԴ. ԽԱԶԵՐԵԱՆԻ
(Բարեջան Առաջնորդ Լիբանանի Հայոց թեմի)

Կազմակերպութեամբ՝
Հ.Մ.Ը.Մ.Ի ԼԻԲԱՆԱՆԻ ՇՐՋԱՆԱՅԻՆ ՎԱՐՉՈՒԹԵԱՆ

Տեղի կ'ունենայ Կիրակի, 30 Մայիս 1999ի երեկոյեան ժամը 5:30էն սկսեալ, Պուրճ Համուտի Քաղաքապետարանի դաշտին վրայ:

ՌՈՒՍԻԱ

ՍԹԵՓԱՇԻՆ Կ'ՈՒԶԷ ՎՍՏԱՀԵԼԻ ԳՈՐԾԱԿԻՑՆԵՐ ՈՒՆԵՆԱԼ

ՄՈՍԿՈՒԱ, 24 (ՌՈՅԹԵՐ).- Ռուսիոյ նոր վարչապետ Սերգէյ Սթեփաշին Երկուշաբթի օր չեշտեց, թէ կ'ուզէ, որ Ռուսիոյ տագնապալի տնտեսութեան մարզը ապահով եւ ուժեղ ձեռքերու մէջ դրուի:

Նախագահ Պորիս Ելցին արդէն առաջին փոխ վարչապետ մը նշանակած է: Ան երկաթուղային հարցերու նախկին նախարար Նիքոլայ Աքսիոնենքոն է: Եթէ Աքսիոնենքօ միակ փոխ վարչապետը մնայ, ելեւմտական եւ ճարտարարուեստական քաղաքականութիւնը վարելու յայն իրաւասութիւններ պիտի ունենայ:

Սակայն Սթեփաշին կ'ուզէ այլ առաջին փոխ վարչապետ մը ունենալ կառավարութեան մէջ, գայն տնտեսութեան պատասխանատու դարձնելու համար: Կ'ենթադրուի, թէ ան չափաւորական բարեկարգչական ձեռքսանտր Ժուքովը պիտի րլլայ:

Ժուքով, որ Տումայի պիւտճէի յանձնախումբին ատենապետն է, ըսած է, թէ կառավարութեան մաս պիտի կազմէ միայն եթէ առաջին երկու փոխ վարչապետներ ըլլան՝ հաւասար իրաւասութիւններով: Գաղափար մը, զոր Սթեփաշին ընդունած է:

ՔԱԿԻ ԱՆԴԱՄՆԵՐ ԹՈՒՐՔ ՁԻՆՈՒՈՐՆԵՐ ԿԸ ՍՊԱՆՆԵՆ

Քիւրտիստանի Աշխատաւորական Կուսակցութեան անդամ վինեալներ Կիրակի գիշեր Իրաքի եւ Իրանի սահմաններուն մօտակայ Սեմտինլի քաղաքին մօտ հրթիռարձակումի ձեռնարկած են թրքական վինուրական կայանի մը վրայ՝ մէկ վինուոր սպանելով: 26 ուրիշներ վիրաւորուած են:

Ըստ թրքական ապահովութեան աղբիւրներու, հրթիռարձակումը տեղի ունեցած է դպրոցի մը բակին մէջ լարուած բանակային վրանի մը վրայ: Անոնք ՔԱԿի կոհերու մասին տեղեկութիւն չտուին:

Յարձակումէն ետք, ապահովութեան ուժերը, օդուժի կօրակցութեամբ, սկսած են հալածել ըմբոստները, որոնք խոյս տուած են սահմանէն անդին դէպի քրտական հակակշիռի ենթակայ հիւսիսային Իրաք:

Այլ դէպքի մը ընթացքին, ՔԱԿի վինեալներ վինուոր մը սպանած են եւ 2 ուրիշներ վիրաւորած՝ արեւելեան Վան նահանգին մէջ Կիրակի գիշեր արձանագրուած բախումի մը ընթացքին: Ըմբոստ մը սպանուած է:

Թրքական իշխանութիւնները կ'ըսեն, թէ հարաւարեւելեան լեռներուն մէջ գրեթէ բոլորովին պարտութեան մատնած են ՔԱԿը եւ մեծ հարուած հասցուցած են ըմբոստներուն քիւրտ ղեկավար Ապտիւլլա Օճալանի ձերբակալութենէն եւ արգելափակումէն ի վեր:

(ՌՈՅԹԵՐ)

ԱԼԵՆԵՐԻԱ

ԻՍԼԱՄԱԿԱՆ ՋԻՆԵԱԼՆԵՐ՝ ՊԱՇԱՐՈՒՄԻ ՏԱԿ

ԱԼԺԷ, 24 (ՌՈՅԹԵՐ).- Ալճերիոյ ապահովութեան ուժերը պաշարման օղակի մը մէջ առած են իսլամական քսան զինեալներ, որոնք մաս կը կազմեն ծայրայեղական չարժումի մը, որ մահացու թակարդներ կը լարէ բանակին դէմ, հաղորդեց «Եառում» օրաթերթը:

Տասուս Ուալ Ժիհատի քսան զինեալները պաշարուած են Այն Տելֆա նահանգի խեմիս խեչնա գիւղին մօտ՝ լեռնային չրջանի մը մէջ: Օրաթերթին համաձայն, ապահովութեան ուժերը երեք օրէ ի վեր պաշարած են զինեալներուն թաքստոցը:

ՎԱՆԱՅ ՁԱՅՆ - VANAY ZAYN

«ՎԱՆԱՅ ՁԱՅՆ»ԷՆ ԿՐՆԱՔ ՈՒՆԿՆԴՐԵԼ

ԱՄԷՆ ՕՐ ԺԱՄԸ 12:30Ի Ն

ՀԱՅՐԵՆԻ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱՌՕՐԵԱՅ ԼՈՒՐԵՐ

«Վանայ Ձայն»ի ունկնդիրները ամէն օր ժամը 12:30ի քաղաքական լուրերու աւարտին կրնան հետեւիլ հայրենի քաղաքական առօրեայ լուրերուն՝

ՈՒՂՂԱԿԻ ԵՐԵՒԱՆԷՆ

Չորեքշաբթի, 26 Մայիս 1999

Հարցազրոյց՝

ՏՈՔԹ. ԱՆԻՍ ՄԸՍԱԼԼԷՄԻ *հետ*

ԼԻԲԱՆԱՆԵԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԻ ՏԵՂԵԿԱՏՈՒԹԵԱՆ ԲԱԺԱՆՄՈՒՆՔԻ ՆԱԽԿԻՆ ՏՆՕՐԷՆ

Նիւթ՝ ՏԵՂԵԿԱՏՈՒՈՒԹԻՒՆ

կէսօրէ ետք ժամը 4ին

ՀԱՅԿ ԹԻԼՊԵԱՆ

Մարդը, Հայը, Ագգայինը

Երեկոյեան ժամը 6:30ի յուրերէն անմիջապէս ետք, «Վանայ Ձայն»էն ունկնդրեցէք յատուկ յայտագիր մը նուիրուած՝ Հայկ Թիլպեանի (կրկնութիւն):

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎԻ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

(30 ՄԱՅԻՍ 1999)

ԸՆՏՐԱԿԱՆ ԱՌՕՐԵԱՅ

ԴԻՏՈՐԴԱԿԱՆ ԱՌԱՔԵԼՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ՝ 11 ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Հայաստանի Հանրապետութեան ընտրական օրէնսգիրքի համաձայն, Ազգային ժողովի ընտրութիւնները տարին ընթացքին դիտորդական աշխատանք կրնան տանիլ այն հասարակական կազմակերպութիւնները, որոնց կանոնադրական յօդուածներու մէջ նշուած են ժողովրդավարութեան եւ մարդկային իրաւանց պաշտպանութեան հարցերը, եւ որոնք տուեալ թեկնածուի մը կամ կուսակցութեան մը չեն աջակցիր: Ինչ կը վերաբերի դիտորդական աշխատանքի կարգի ճշդումին, անիկա կը սահմանուի կեդրոնական Ընտրական Յանձնախումբին կողմէ:

Ներկայ դրութեամբ, Հայաստանի խորհրդարանական յառաջիկայ ընտրութիւններուն ընթացքին դիտորդական առաքելութեան դիմում ներկայացուցած են 11 հասարակական կազմակերպութիւններ: Անոնց չարքին են՝ «Կին ընտրողներու լիկա»ն, «Ֆեմիդա» կազմակերպութիւնը, Կանանց Հանրապետական խորհուրդը, «Հելսինքեան ընկերակցութիւնը», «Արդարութիւն եւ Իրաւունք» կազմակերպութիւնը եւ ուրիշներ:

ՀԱՍԱՅՆԱՎԱՐ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆԸ ԾԱՅՐԱՅԵՂ ՔԱՅԼԵՐՈՒ ՊԻՏԻ ՉԴԻՄԷ

Հայաստանի Համայնավար կուսակցութեան առաջին քարտուղար Սերգէյ Բադալեան կը չարունակէ նախընտրական հանդիպումներ ունենալ:

20 Մայիսին Արմաւիրի մէջ ելոյթ ունենալով ան ըսաւ, որ ըստ իրեն, 30 Մայիս 1999ի ընտրութիւնները տարբեր պիտի ըլլան 1995ի եւ 1998ի ընտրութիւններէն, եւ կոչ ուղղեց ժողովուրդին՝ «հակաժողովրդավարական իշխանութիւնը տապալելու համար ձայն տալ Հայաստանի Համայնավար կուսակցութեան», որովհետեւ այս անգամ պայքարը պիտի ընթանայ համայնավար եւ հակահամայնավար ուժերու միջեւ:

Ս. Բադալեան ընդգծեց «Ռուսիա - Պիելոռուսիա» միութեան Հայաստանի անդամակցութեան կարեւորութիւնը, որ «լուծուած չատ հարցերու կողքին պիտի լուծէ նաեւ արցախեան տագնապը»: Ան ըսաւ, որ Համայնավար կուսակցութիւնը իշխանութեան հասնելու պարագային ծայրայեղ քայլերու պիտի չդիմէ...:

«ՀԶՕՐ ՀԱՅՐԵՆԻՔ»Ը ՊԱՏՐԱՍՏ Է ԳՈՐԾԱԿՑԵԼՈՒ, ԵԹԷ ԸՆՏՐՈՒԻ

19 Մայիսին Հայաստանի Լրագրողներու տան մէջ կայացած ասուլիսի ընթացքին, «Հզօր Հայրենիք» կուսակցութեան նախագահ Վարդան Վարդապետեան յայտարարեց, որ իր կուսակցութիւնը պիտի յաղթահարէ 5 առ հարիւրի արգելքը՝ Ազգային ժողովի յառաջիկայ ընտրութիւններուն: Ան ըսաւ, որ այս համոզումին հասած է ընտրողներու հետ հանդիպումներ ունենալէ ետք:

Վ. Վարդապետեան նշեց, որ «Հզօր Հայրենիք»ը աջակեդրոնամէտ ուժ է, կողմնակից ազատականութեան, իսկ «կեդրոն» ըսելով պէտք է հասկնալ պետութիւն, եւ երբեք իշխանութիւն:

Կուսակցութեան նախընտրական կեդրոնի պատասխանատու Ստեփան Մարգարեան իր կարգին ըսաւ, որ «Հզօր Հայրենիք»ը որեւէ կուսակցութեան կամ դաշինքի մասին վարկաբեկիչ արտայայտութիւն չ'ունենար եւ ընտրութեան պարագային պատրաստ է համագործակցելու որեւէ կառուցողական ուժի հետ:

«ՕՐՀՆԵՐԳ» ԽՈՒՄԲԸ ԿԸ ՆԵՐԿԱՅԱՑՆԷ

ՀՈԳԵՒՈՐ ՀԱՄԵՐԳ

Մեկնաբանութեամբ՝

ՍԱԼԲԻ ՔԷԼԷԾԵԱՆԻ

Մասնակցութեամբ՝

ՀԱԼԷՊԻ ՀԱՅ ԱՌԱՔԵԼԱԿԱՆ ՀՈԳԵՒՈՐ ԵՂԲԱՅՐԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴՆԵՐՈՒՆ

Երաժշտական ղեկավարութիւն՝

ԽԱՉԻԿ ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆԻ

Հովանաւորութեամբ՝

ԳԵՐՊ. ԳԵՂԱՄ Ծ. ՎՐԴ. ԽԱՉԵՐԵԱՆԻ

(Բարեջան Առաջնորդ Լիբանանի Հայոց թեմին)

Տեղի կ'ունենայ Շաբաթ, 5 Յունիս 1999, երեկոյեան ժամը 8:30ին, «Սաժէս» թատերասրահին մէջ (Ժըտէյտէ):

●Տոմսերը ստանալ Bible Book Shop-էն (Նահրի երկաթէ կամուրջ), ԳՐԱՏՈՒՆ ՍԱՂԷՄ (անուշավաճառ Նուկայի կից):

Սակ՝ 5,000 Լ. Ո.

ՀԱԼԷՊԻ ՄԷՋ

Տեղի կ'ունենայ Շաբաթ 29 եւ Կիրակի 30 Մայիս 1999, երեկոյեան ժամը 9:00ին, «Նազարեան» թատերասրահին մէջ, Ազիզիէ:

ՀՌՈՄԻ ՊԱՊԻՆ ԱՅՑԵԼՈՒԹԻՒՆԸ ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Ինչպէս ընթերցողը տեղեակ է, 2էն 4 Յուլիս 1999 Հռոմի պապը պիտի այցելէ Հայաստան՝ Ամենայն հայոց Գարեգին Ա. կաթողիկոսի եւ Հայաստանի Հանրապետութեան նախագահ Ռոպէրթ Քոչարեանի հրաւէրով:

Եռօրեայ այցելութեան ընթացքին Յովհաննէս Պօղոս Բ. պապը պիտի այցելէ Երեւան, աղէտի գօտի՝ Գիւմրի եւ Աչոցք, Խոր Վիրապ, ինչպէս նաեւ՝ Հայկական Ցեղասպանութեան զոհերու յուշահամալիր: Ան հանդիպում պիտի ունենայ Հայաստանի նախագահին հետ: Առաւել, Հռոմի պապը Գարեգին Ա. կաթողիկոսին հետ պիտի նախագահէ աղօթքի արարողութիւնը, որ տեղի պիտի ունենայ 4 Յուլիսին, Վատիկանի Նուիրատուութիւններով կառուցուած Աչոցքի հիւանդանոցին մէջ:

Նշենք, որ Յովհաննէս - Պօղոս Բ. պապի Հայաստան այցելութեան վերաբերեալ Վատիկանի յայտարարութեան մէջ գրուած էր, որ Հռոմի պապը հովուական այցելութիւն մը պիտի տայ Հայաստան: Այս գծով էջմիածինի Մայր աթոռը մտահոգութիւն յայտնած է Վատիկանին, տրուած ըլլալով, որ պապին կատարելիք այցելութիւնը միջեկեղեցական է: Վատիկանը հաւաստիացուցած է, որ այսուհետեւ պապին այցին նման բնորոշում պիտի չտրուի:

ԱՆՅԱՅՏ ԿՈՐԱԾ ԱԶԱՏԱՄԱՐՏԻԿԻ ՅԻՇԱՏԱԿԻ ՕՐ

Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետութեան Ազգային ժողովը իր լիագումար վերջին նիստին լրացում կատարեց «Տօներու եւ յիշատակի օրերու» օրէնքին մէջ 29 Յունիսը յայտարարելով «Անյայտ կորած ազատամարտիկի յիշատակի օր»:

Ազգային ժողովի պետահրաւական յանձնախումբի նախագահ Ա. Սարգսեան այս օրէնքի ընդունումը բացատրեց նշելով, որ 29 Յունիս 1992ին հայկական կողմը ձեռնարկած էր Հասանլու - Լեռնաշաւան ուղղութեամբ ռազմական գործողութիւն մը, իսկ այդ օրերուն Մարտակերտի եւ Շահումեանի շրջանները գրաւուած էին ազերի ուժերուն կողմէ: Գործողութեան ներկայ էին Արաբօ ջոկատէն աւելի քան 70 անդամներ, իսկ Հասանլուի ջոկատէն 16 հոգի: Թշնամիին ծուղակին մէջ իյնալով ազատամարտիկներուն մէկ մասը կը զոհուի, իսկ մնացեալը գերի կ'իյնայ: Ա. Սարգսեան ըսաւ, որ արցախեան գոյամարտի ընթացքին այդ միակ դէպքն էր, երբ այդքան մեծ թիւով ազատամարտիկներ կ'իյնան թշնամիին ձեռքը: Անոնց ճակատագիրը մինչեւ օրս անյայտ է:

Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետութեան Ազգային ժողովը, հիմնուելով պետահրաւական յանձնախումբին առաջարկին վրայ, որոշած է 29 Յունիսը յայտարարել Անյայտ Կորած Ազատամարտիկի յիշատակի օր:

ԼԻԲԱՆԱՀԱՅ ՈՒՍԱՆՈՂՆԵՐԸ ԿԸ ԴԱՏԱՊԱՐՏԵՆ ԹՐՔԱԿԱՆ ԱՐՏԱԴՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ ՎԱՃԱՌՔԸ

Շաբաթ, 22 Մայիս 1999ին իր աւարտին հասաւ Ֆորում տը Պէյրութի մէջ կայացած «Փրոճէքթ Լիպանան 99» ցուցահանդէսը, որուն կը մասնակցէին իրենց արտադրութիւնները ներկայացնող զանազան երկիրներու ընկերութիւններ: Այս վերջիններուն շարքին էր նաեւ թրքական «Իզֆաշ» ընկերութիւնը, որ ունէր երեք տաղաւարներ եւ կը ներկայացնէր մարմարի, գեղագիտական եւ բժշկական պիտոյքներու իր արտադրութիւնները:

Ցուցահանդէսին փակման օրը, խումբ մը հայ ուսանողներու նախաձեռնութեամբ Ֆորում տը Պէյրութի մէջ ցրուրուեցան անգլերէն լեզուով թղթիկներ, որոնք կոչ կ'ուղղէին՝ չքաջալերել թուրք-իսրայէլեան դաւադիր գործակցութիւնը: «Լիբանանահայ ուսանողներ» ստորագրութիւնը կրող թղթիկը կը ներկայացնէր Թուրքիոյ խաբեբայ քաղաքականութիւնը՝ նշելով, որ Հայկական Ցեղասպանութիւնը իրագործած եւ հարիւր հազարաւոր յոյներ, կիպրացիներ, քիւրտեր ջարդած պետութիւնը այսօր կը փորձէ ներկայանալ քաղաքակրթուած դիմակի տակ: Ընդգծելով, որ Օսմանեան կայսրութեան ժառանգորդը այսօր նաեւ կը շարունակէ բռնաբարել իր հողերուն վրայ բնակող փոքրամասնութիւններուն իրաւունքները եւ ուրանալ իր գործած ոճրագործութիւններուն պատմական իրողութիւնը. կոչը կը յիշեցնէր, որ այսօր գոյութիւն ունի թուրք-իսրայէլեան դաշինք մը, որ կը սպառնայ շրջանի ապահովութեան եւ կայունութեան համար:

Այս իրողութիւններուն անդրադառնալէ ետք, լիբանանահայ ուսանողները կը հաստատէին, որ թրքական արտադրութիւնները քաջալերելը համազօր է շրջանի անվտանգութիւնը արհամարհելուն եւ լիբանանեան արտադրութիւններու սպառումը նուազեցնելուն եւ կոչ կ'ուղղէ մերժելու թուրք - իսրայէլեան գործակցութեան բոլոր տեսակի դաւադիր դրսեւորումները:

Նշեալ թղթիկին ցրուումը մեծ արձագանգ գտաւ ցուցահանդէսին այցելուներուն եւ մասնակիցներուն մօտ, եւ անոնցմէ ոմանք շնորհաւորեցին լիբանանահայ ուսանողները՝ իրենց նախաձեռնութեան համար:

ՏԱՄԱՋԳԱՅԻՆ «ԿՈՄԻՏԱՍ» ՄԱՍՆԱՃԻՒՂ - ՊԷՅՐՈՒԹ

ՈՒԻԼԻԼԸՄ ՍԱՐՈՅԵԱՆ՝ ՄԱՐԴԸ ԳՐՈՂԸ

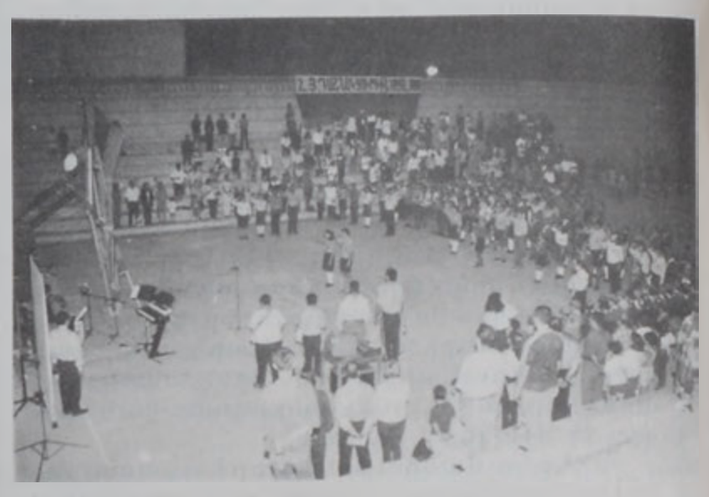
Վաւերագրական ժապաւէն արտադրութիւն՝

ՓՕԼ ԳԱԼԻՆԵԱՆԻ

Կը ցուցադրուի 25 Մայիս, 1999, երեկոյեան ժամը 7.30ին, Վաւերագրական սրահ, Նշան Փալանճեան Ճեմարան, Զորաք էլ Պլաք, Պէյրութ:

Հ. Յ. Դ. «ԱՂԲԱԼԵԱՆ» ԿՈՄԻՏԷԻ ՔԱՐՈԶՉԱԿԱՆ ՅԱՆՁՆԱԽՈՒՄԲԻ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹԵԱՄԲ

«ԱՆԿԱԽՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ԴՐՕՇԱԿԻ ՕՐ»

Դրօշակի արարողութիւն

Կիրակի, 23 Մայիս 1999ի երեկոյեան, Հ.Մ.Ը.Մ.Ի նորակառոյց «Եղիշէ Մանուկեան» կեդրոնին մէջ (Մրգհէր) տեղի ունեցաւ «Ագատ, Անկախ, Միացեալ Հայաստան»ի յայտարարութեան 80ամեակի եւ Հայկական Եռագոյնին նուիրուած հանդիսութիւն, մասնակցութեամբ Հ.Մ.Ը.Մ.Ի «Անթիլիաս» մասնաճիւղին:

Ձեռնարկը սկսաւ դրօշակի արարողութեամբ: Հ.Մ.Ը.Մ.ական տարբեր տարիքի սկաուտական խումբեր արժանավայել կերպով յարգանք մատուցեցին Եռագոյն դրօշին, պատուի կանգնելով անոր ընդառաջ:

Կազմակերպիչ Մարմինի անունով օրուան խորհուրդը փոխանցեց Ներսես Լիպարեան, որ առաջին հերթին նշեց, թէ «անկախութեան եւ դրօշակի օր»ուան յատկացուած այս ձեռնարկը իւրայատուկ է եւ առաջինը իր տեսակին մէջ, ապա անդրադարձաւ հաւաքականութիւններու կեանքին մէջ ազգային դրօշակին կատարած դերին եւ պատմական ակնարկ մը նետելով հայոց պատմութեան անկիւնադարձային թուականներուն վրայ՝ ոգեկոչեց Աւարայրի ճակատամարտէն մինչեւ 1918 Մայիս 28ի հերոսական խոյանքը հայ ժողովուրդին, որ վեց դարեայ ստրկութենէն ետք, գերագոյն գոհողութեամբը իր զաւակներուն, յաջողեցաւ ստեղծել առաջին անկախ հանրապետութիւնը եւ իր սեփական դրօշակը Եռագոյնը:

Շարունակելով, Ն. Լիպարեան անդրադարձաւ նաեւ Խորհրդային Հայաստանի օրերուն Եռագոյնին ապրած ողիսականին եւ նշեց, թէ «70 տարիներ չարունակ, երբ չատեր կը յախորտային թէ Եռագոյնին տեղը յետ այսու միայն թանգարանն է, կարմիր, կապոյտ, նարընջագոյնին 70 տարիներու անխոնջ պահապանը պահեց դրօշը, բարձրացուց բոլոր սգահանդէսներուն եւ ոգեկոչումներուն, չատ անգամ ցեխարձակուեցաւ՝ ինքգինք այդ դրօշին սեփականատէրը զրած ըլլալուն յանցանքով, սակայն երբ ժամանակը հասաւ ան ճակատաբաց այդ դրօշը վերադարձուց իր իրաւատէրերուն», ապա Մայիս 28ի եւ Եռագոյն դրօշի խորհուրդը կամրջեց արցախեան հերոսամարտին եւ դիտել տուաւ, որ ներկայիս ՄԱԿի կեդրոնատեղիին դիմաց ծածանող Եռագոյնին նկատմամբ պէտք է ըլլանք առաւել յանձնառու եւ գայն բարձրացնենք հոն, ուր իսկապէս կը գգացուի Եռագոյնին կարիքը:

Ներսես Լիպարեան

(Լուսանկարներ՝ Պ. ՋԱՐՈՒԿԵԱՆԻ)

Ձեռնարկը այնուհետեւ վերածուեցաւ ազգային եւ յեղափոխական երգերու փառատօնի, յաջորդաբար հանդէս եկան լիբանանահայ երգիչներ Կարօ Կապուտաքեան, Շաքէ Պաղտասարեան, Վիգէն Տիւլկէնեան եւ Մանուկ Մինասեան՝ թաւջութակի նուագակցութեամբ Ռուբէն Մինասեանի:

Ելոյթներուն ընդմիջումներուն, Ազգային Երիտասարդական Միութեան Հալէպի մասնաճիւղի «Ռուբէն Զարդարեան» երգչախումբը, ղեկավարութեամբ Ռուբէն Մինասեանի, հայրենասիրական երգեր կատարեց:

Ձեռնարկի աւարտին, Հ.Մ.Ը.Մ.ի Նորակառոյց «Եղիշէ Մանուկեան» կեդրոնի տնօրէն Վարդան Ղազարեան իր խօսքին մէջ ընդգծեց, որ Հ.Մ.Ը.Մ.ի Նորակառոյց «Եղիշէ Մանուկեան» կեդրոնը ոչ միայն ազգային ժառանգութեան պահպանման եւ ազգային դաստիարակութեան կեդրոն մըն է, այլ նաեւ ազգային կեանքի ամէնօրեայ կեդրոն մը, ուր ամէն տարիքի հայեր կրնան հաւաքուիլ, ժամանակ անցընել եւ ազգային կեանքի զարկերակին հետ շփուիլ:

Ան նշեց, որ Հ.Մ.Ը.Մ.ի Նորակառոյց «Եղիշէ Մանուկեան» կեդրոնը ունի 1200 քառակուսի մեթր մակերես, որ կը բաղկանայ 3 յարկերէ, ներառեալ նկուղը: Ան նշեց, որ կեդրոնը ունի 3 դահլիճներ, որոնք կրնան տեղաւորել 1000 հոգի, 500 հոգի եւ 200 հոգի: Ան նշեց, որ կեդրոնը ունի նաեւ գրադարան, համակարգչային սենեակ, ինչպէս նաեւ ֆիթնէս սենեակ:

Վարդան Ղազարեան նշեց, որ կեդրոնը ունի նաեւ ամառնային ճաշարան, որ կրնայ տեղաւորել 300 հոգի: Ան նշեց, որ կեդրոնը ունի նաեւ 2 ամառնային ճաշարաններ, որոնք կրնան տեղաւորել 150 հոգի:

*

ԳՐԱԽՕՍԱԿԱՆ

«ԱՐԴԻ ՀԱՅԵՐԷՆԻ ՔԵՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ» ԳԻՐՔԻՆ ՄԱՍԻՆ

Բ.

Ստորեւ պիտի անդրադառնամ այս դասագիրքին մէջ տեղ գտած վրէպներէն մէկ քանիին, որոնք բաւական պատկառելի ծաւալ մը կը ներկայացնեն: Փափաքելի է, որ զայն օգտագործող հաստատութիւններն ու անհատները նկատի ունենան եւ, ինչու չէ, իրենց կարգին արտայայտուին, որպէսզի կարելի ըլլայ հասնիլ ցանկալի բիւրեղացումի մը՝ յօգուտ մեր մայրենիին եւ նորահաս սերունդներուն:

ՀՆՉԻՒՆԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ

Այս գլուխին մէջ (Ա. 78) կը կարդանք. «Հայերէնի կիսաձայն հնչիւններն են յ, ե, ւ»: Արդ, հայերէնի սիակ կիսաձայնը յ տառն է, երբ զայն կ'արտասանենք ինչպէս հայ, մայր, այո բառերուն մէջ: Ե տառը, ինչպէս նաեւ՝ ի տառը, ունին կիսաձայնային կիրարկութիւններ, օրինակ՝ եօթը եւ կրիայ բառերուն մէջ, սակայն այս կիրարկութիւնները բաւարար չեն այսպիսիները կիսաձայն կոչելու: Ինչ կը վերաբերի ւ տառին, այս մէկը կիսաձայնային ոչ մէկ, բացարձակապէս ոչ մէկ կիրարկութիւն ունի:

Նոյն տեղը ու եւ ի ձայնաւորները, օրինակ՝ տուն եւ հիւր, կոչուած են «բաղադրեալ»: Հայ լեզուաբանութեան մէջ բաղադրեալ ձայնաւոր հասկացութիւն ըսուածը գոյութիւն չունի. ու եւ ի պարզ ձայնաւորներ են, ինչպէս են ա, է (ե), ը, ի, օ (ո) ձայնաւորները: Այս երկուքին երկու նշանով գրուիլը ոչինչ կը փոխէ իրենց հնչիւնական արժէքէն: Ու հնչիւնը իտալացին կը գրէ մէկ տառով, իսկ ի հնչիւնը ֆրանսացին կը գրէ նոյնպէս մէկ տառով. արդ, կարելի՞ է ըսել, որ ասոնք իտալերէնի եւ ֆրանսերէնի մէջ պարզ հնչիւններ են, իսկ հայերէնի մէջ՝ բաղադրեալ: Հնչիւնը արտասանական կարգ է, իսկ տառը՝ գրային. այս երկուքը ոչ մէկ առնչութիւն ունին իրար հետ:

Նոյն առթիւ հեղինակը կը գրէ. «Եա երկբարբառը բազմավանկ բառերուն վերջը, թէ փակ, թէ բաց վանկին մէջ, կը դառնայ ե. օրինակ՝ սենեակ - սենեկապետ, ատեան - ատենադպիր, վայրկեան - վայրկենական» (էջ 92): Որքան կը նկատենք, բերուած երեք օրինակներուն եա երկբարբառը կը գտնուի փակ վանկի մէջ՝ եան եւ եակ, բաց վանկի օրինակ չկայ: Ընդհ. որովհետեւ եա երկբարբառը չի կրնար բաց վանկի մէջ գտնուիլ:

ԱԶԱՆՑՆԵՐ ԵՒ ԱԶԱՆՑԱՒՈՐ ԲԱՌԵՐ

Դեր *նախածանցին կից եւ իբրեւ այս ածանցով կազմուած բառեր, հեղինակը կը թուէ* դերանուն, դերբայ, դերասան *եւ* դերակատար *բառերը (Ա. 103): Ասոնցմէ երկուքին մէջ՝* դերանուն *եւ* դերբայ, դեր-*ը ածանց է, ճիշդ է, եւ կը նշանակէ «փոխարէն, փոխանակ». դերանուն կը նշանակէ անունի փոխարէն գործածուող,* դերբայ *կը նշանակէ բայի փոխարէն գործածուող. միւս երկուքին մէջ՝* դերասան *եւ* դերակատար, դեր-*ը այլեւս ածանց չէ, այլ լիարժէք արմատ է, բա՛ն է:* Դերասան *՝«ասանի փոխարէն»,* դերակատար *՝ «կատարի փոխարէն» չեն նշանակեր, այլ՝ «դեր ըսող» եւ «դեր կատարող»: Հետեւաբար* դերասան *եւ* դերակատար *լիարժէք բարդ բառեր են եւ ոչ թէ ածանցաւոր բառեր: Նոյն սխալ մեկնաբանութիւնը կը գըտնենք պար ածանցին առնչութեամբ. այստեղ ածանցաւոր կոչուած են* պարբերութիւն, պարագայ, պարունակ *եւ* պարագլուխ *բառերը. առաջին երեքը՝ այո, ածանցաւոր են, սակայն* պարագլուխ *բառին մէջ* պար-*ը ածանց չէ, այլ լիարժէք արմատ է, բա՛ն է, մեզի ծանօթ* պար *բառն է: Պարագլուխ կը նշանակէ «պարը գլխաւորող», փոխաբերաբար՝ «շարժումի մը ղեկավար» եւ այլն. ուրեմն պարագլուխը բարդ բառ է:*

Մունք վերջածանցին համար ըսուած է, որ «գործողութիւն ցոյց կու տայ». բերուած են ասմունք, ուսմունք *եւ* բաժանմունք *օրինակները: Առաջին երկուքին ցոյց տուած գործողութիւնները հասկնալի են, իսկ ի՞նչ գործողութիւն է* բաժանմունքը *՝ կը մնայ անհասկնալի:*

Ենց վերջածանցին կից ըսուած է, որ ցոյց կու տայ «տոհմանուններ». բերուած են Զարենց, Մեծարենց, Թոթովենց *եւ* Մերենց *անունները. բայց այս չորսէն ոչ մէկը տոհմանուն է, բոլորն ալ ծածկանո՛ւն են: Բայց ահա Ա. հատորի Բ. ցանկին մէջ (էջ 143) կը կարդանք նոյնենց ածանցին դիմաց. «կը կազմէ տոհմանուններ. կան նաեւ քանի մը գրողներու ծածկանուններ՝* Զարենց, Մեծարենց, Դաշտենց, Թոթովենց, Մերենց*»: Ինչպէս կը նկատենք, ծածկանուններուն թիւը ուռճացած է այստեղ Դաշտենցի հաշուոյն, միայն Վարդան Զօրենցը եւ Հրաչ Քաջարենցը կը պակսին. սակայն տոհմանունի օրինակ չկայ: Եւ այդպէս ալ «Արդի Հայերէնի քերականութիւն»ը օգտագործողը երբեք պիտի չգիտնայ, թէ ո՛ր տոհմանունը կը կազմուի ենց վերջածանցով:*

ՈՐՈՇԻՉ ՅՕԳ

Ի մեկնաբանութիւն հայերէնի որոշիչ յօդերու արժէքին՝ հեղինակը կու տայ հետեւեալ երկու օրինակները.

Արշակը տաբատ գնեց:

Արշակը իր հաւնած տաբատը գնեց:

Եւ կը բացատրէ. «Երկրորդ օրինակին մէջ ը յօդը տաբատ գոյականը կը դարձնէ որոշակի, յայտնի» (Գ. 99):

Այս օրինակին մէջ ը յօդը չէ, որ տաբատ գոյականը որոշակի ու յայտնի դարձուցած է: Տաբատ գոյականին որոշակի ու յայտնի դառնալը կը պարտինք իր եւ հաւնած բառերուն, որոնցմէ առաջինը յատկացուցիչ է (կամ՝ կողմնակի ենթակայ), իսկ երկրորդը՝ որոշիչ: Չեղչենք այս երկու բառերը երկրորդ օրինակին մէջ եւ պիտի նկատենք, որ թէ՛ տաբատ, թէ՛ տաբատը հաւասարապէս անորոշ են. այսպէս է, որովհետեւ ը յօդը ըստինքեան գոյական մը որոշադրելու որեւէ յատկութիւն չունի հայերէնի մէջ: Ասոր անդրադառնալու համար՝ մեր դէմը առաջին ելլողին ըսենք՝ Արշակը տաբատը գնեց, եւ անոր առաջին հարցումը պիտի ըլլայ՝ ի՞նչ տաբատ, ո՞ր տաբատը: Ը որոշիչ յօդը ոչ թէ ի՛նք կ'որոշադրէ առարկայ մը, այլ կը դրուի այնպիսի գոյականներու վրայ, որոնց ցոյց տուած առարկան արդէ՛ն իսկ որոշ, յայտնի, այլ ձեւով ու այլ կողմէ որոշադրուած է եւ ծանօթ է թէ՛ խօսողին, թէ՛ մանաւանդ խօսակիցին:

ԴԵՐԱՆՈՒՆՆԵՐ

«Ցուցական դերանուններու հոլովումը» եւ թախորագիրին տակ (Գ. 62) հեղինակը կու տայ հոլովական հետեւեալ տախտակները.

այս-ասիկա, ասոր, ասկէ, ասով
այդ-ատիկա, ատոր, ատկէ, ատով
այն-անիկա, անոր, անկէ, անով

Աշխարհաբարի մէջ այս *եւ* ասիկա *(նաեւ՝* այդ-ատիկա, այն-անիկա*) դերանունները հոլովուելու յատկութեանէն զուրկ են. չե՛ն հոլովիր: Մէջբերուած տախտակներու սկզբնաձեւերը մեզի ծանօթ* աս, ատ, ան *դերանուններն են եւ միայն այս վերջիններն են հոլովուին.* ասոր, ասկէ, ասով *ձեւերը* աս *դերանունին այլազան հոլովներն են, այդպէս ալ միւսները: Սակայն* աս, ատ *եւ* ան *դերանունները, որոնք յատուկ են միայն արեւմտահայերէնին, որեւէ տեղ չեն յիշուած այս դասագիրքին մէջ, առաւել եւս՝ այս երեք հոլովները անարդարօրէն վերագրուած են, ինչպէս տեսանք, այլ սկզբնաձեւերու, ինչ որ սխալ է: Չեն յիշուած նաեւ այս երեք դերանուններէն յառաջացող* ասանկ, ատանկ, անանկ *եւ* ասդին, անդին *ցուցականները, որոնք նոյնպէս յատուկ են միայն արեւմտահայերէնին եւ որոնք նոյնպէս իրենն արմատ ունին* ասա-, ատա-, անա- *դերանունները:*

Նոյն տեղը՝ բոլորը *եւ* ամէնքը *դերանունները ներկայացուած են իբրեւ յոգնակին* ամէն մէկը *եւ իւրաքանչիւրը դերանուններուն. ասի անհեթեթ ու անընդունելի մեկնաբանութիւն մըն է, որ լեզուական ոչ մէկ տրամաբանութեան վրայ հիմնուած է: Եթէ ծառեր կը նշանակէ «մէկէ աւելի ծառ», ապա* բոլորը *եւ* ամէնքը *չեն նշանակեր «մէկէ աւելի ամէն մէկը» կամ «մէկէ աւելի իւրաքանչիւրը»: Այս մեկնաբանութիւնը ոչ ստուգաբանօրէն կ'արդարանայ, ոչ իմաստաբանօրէն, որովհետեւ մէջբերուած զոյգերը ստեղծուած են իբրեւ տարբեր էութիւն ու տարբեր իմաստներ արտայայտելու ծառայող միաւորներ: Նոր քերականութիւն ստեղծելու կարիք չկայ:*

ԱԶԱԿԱՆԻ ԳԵՐԱԴՐԱԿԱՆ ԱՍՏԻՃԱՆ

Ածականի գերադրական աստիճանի իբրեւ օրինակ, հեղինակը կը թուէ հետեւեալ երկուքը (Բ. 59).

Հրաչը ազնուագոյն մարդ է:
Արմէնը լաւագոյն մարզիկ է:

Ասի արեւելահայերէնի մէջ ընդունուած եւ շատ տարածուած ոճ է, սակայն արեւմտահայերէնը կը մերժէ զայն. մարդ *եւ* մարզիկ *բառերը չենք կրնար առանց որոշիչ յօդի գործածել, որովհետեւ մեր լեզուամտածողութիւնը կը մերժէ նման գործածութիւն: Հետեւաբար պարտինք ըսել՝ ազնուագոյն մարդն է, լաւագոյն մարզիկն է: Հեղինակը ի զուր կը փորձէ քիչ անդին արդարացնել այս գործածութիւնները. մեր լեզուն կը մերժէ իր հիմնաւորումը:*

ՀՈԼՈՎՈՒՄ

Շատ թերի է հոլովումի գլուխը (Ա. 168) թէ՛ ըստ ձեւի, թէ՛ ըստ բովանդակութեան: Ըստ ձեւի՝ տեսական ու ակադեմական զառածումներու բեռին տակ կորսուած են այն յստակ ու ցայտուն հոլովական տախտակները, որոնց պէտք ունի փոքրիկը: Ըստ բովանդակութեան՝ ներկայացուած ու նախընտրութիւն վայելող հոլովաձեւերը արդի հայուն կիրարկած հոլովական պատկերը չեն ներկայացներ, որովհետեւ հեղինակը յըստակ պատկերացում չունի մեր հոլովական համակարգի ուղղութեան առնչութեամբ. այսպէս՝ բեռան, թոռան, պապու, շահու, արջու, գահու, պահու *ձեւերը շատոնց ժամանակավրէպ դարձած են:* Անկեան, հանդիպման, հոլովման *ձեւերը ճնշիչ են արդի հայուն համար:* Աներոջմով, տալոջմով, կեսրոջմով *ձեւերը էապէս վանողական ու մերժելի են: Իսկ* անուան, ժողովրդեան, ծննդեան *ու* գալստեան *ձեւերը իրաւունք չունէին յիշուելու արդի դասագիրքի մը մէջ: Անհեթեթութիւն են* Կարնոյ *եւ* Տարօնոյ *ձեւերը, որոնք աւելի ուրարտերէն ըլլալ կը թուին, քան թէ արդի հայերէն:*

Ըմբռնելի չէ հեղինակին տեսակէտը, երբ երկու առիթով (էջեր 173 եւ 174) կ'ըսէ, թէ բացառականը կը կազմուի սեռականէն, *իսկ քիչ առիջերէն մէկը: Այլ խօսքով՝ կոյս «անմեղ աղջիկ» բազմիմաստ բառին իմաստներուն մէջ չի կրնար մտնել կոյս «կողմ» իմաստը:*

Իսկ համանուն *բառերուն համար ըսուած է, որ ասոնք «նոյն ձեւով կը հնչուին, բայց իրարմէ կը տարբերին ուղղագրութեամբ եւ իմաստով». բերուած են* ձող-ցօղ, յարդ-հարթ, յոյլ-հոյլ, սէր-սեր-սեռ *օրինակները: Նախ ըսեմ, որ «համանուն բառեր» հասկացութիւնը հնարած են արեւելահայերը, եւ շատ ճիշդ ըրած են, քանի բառագիտական մեծ բաց մը կը լրացնէ ան: Սակայն հեղինակը սխալ ներածում մը կը կատարէ, կ'աղաւաղէ համանունութեան էութիւնը. արդարեւ, արեւելահայ լեզուաբանութեան մէջ համանուն կը կոչուին այն բառերը, որոնք ունին նո՛յն ուղղագրութիւնը, հետեւաբար նաեւ՝ նոյն արտասանութիւնը, եւ տարբեր իմաստ. օրինակ՝* մարտ «կռիւ» *եւ* մարտ «ամսանուն», փոկ «պարան» *եւ* փոկ «ծովային ստնաւոր», այս «ցուցական դերանուն» *եւ* այս «սատանայ», այր «տղամարդ» *եւ* այր «քարայր», կանգուն «ցցուն, տնկուած» *եւ* կանգուն «երկարութեան միաւոր», կէտ «կէտադրական նշան» *եւ* կէտ «ծովային ստնաւոր» *եւ այլն: Ահա ճիշդ այս զոյգերուն մէջ պէտք է մտնէին փող «խողովակ» եւ փող «դրամ», կոյս «անմեղ աղջիկ» եւ կոյս «կողմ» զոյգերը եւս, զորս հեղինակը սխալ տեղ փոխադրած է:*

Հապա ի՞նչպէս անուանել ձող-ցօղ, յարդ-հարթ, յոյլ-հոյլ, սէր-սեր-սեռ, *այլեւ* ձախ-ցախ, անձուկ-անցուկ, արու-առու, բակ-փակ, գայլքայլ, գող-քող, գամել-քամել, գերել-քերել, լուր-լուռ *եւ նմանները, որոնք «Արդի Հայերէնի քերականութիւն»ի մէջ համանուն կոչուած են: Այսպիսիներուն համար արեւմտահայ դասագիրքերուն մէջ յատկացուած է նմանաձայն եզրը, որ շատ յարմար ու բնորոշ է. արդարեւ, ասոնք բառեր են, որոնք միայն արտասանութեամբ կը նմանին եւ կը տարբերին թէ՛ ուղղագրութեամբ, թէ՛ իմաստով:*

Աւելցնեմ, որ նմանաձայնութիւնը յատուկ է միայն արդի արեւմտահայերէնին. գրաբարը նմանաձայն բառեր չունէր, քանի ձող եւ ցօղ տարբեր արտասանութիւն ունէին գրաբարի մէջ: Նմանաձայնութիւն չունի արեւելահայերէնը եւս, քանի ձախ եւ ցախ տարբեր կը հնչուին արեւելահայերէնի մէջ: Երբ կ'օգտուինք արեւելահայ աղբիւրներէ, պէտք է ի մտի ունենանք հնչիւնաբանական եւ ուղղագրական կարգ մը ընթրութիւններ, որպէսզի սխալ եզրակացութիւններու չյանգինք եւ սխալ դասակարգումներ չընենք: Կարգ մը նմանաձայն բառեր, օրինակ՝ յոյլ *եւ* հոյլ, սէր *եւ* սեր, համր *եւ* յամր, հոտ *եւ* հօտ *եւ այլն, արեւելահայերէնի համար, իրենց նոր ուղղագրութեան բերումով, նոյնանձեւ կը գրուին. այսպէս՝* հոյլ *եւ* հոյլ, սեր *եւ* սեր, համր *եւ* համր, հոտ *եւ* հոտ*: Պարզ է, որ եթէ ասոնք մեզի՝ արեւմտահայերուս համար նմանաձայն են, նոյնները արեւելահայերուն համար համանուն բառերու ցանկին մէջ կը մտնեն. այլ խօսքով՝ արեւելահայերէնի համանուն բառերուն քանակը զգալիօրէն աւելի մեծ է արեւմտահայերէնի համանուն բառերէն: Կան բառեր ալ, որոնք հակառակ ուղղագրութեան փոփոխութեան՝ համանուն են երկուստեք. օրինակ՝* մեր կէտ *եւ* կէտ *զոյգը եւ իրենց* կետ *եւ* կետ *զոյգը:*

ԱՐՄԵՆԱԿ ԵՂԻԱԶԵԱՆ

ՍԵՒ ԱԿՆՈՑՆԵՐԸ ՎՆԱՍԱԿԱՐ ԵՆ ԱՌՈՂՋՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ

«Հայոց Աշխարհ» օրաթերթի ստորեւ տրուած յօդուածը կը պատասխանէ «Առաւօտ» օրաթերթին մէջ լոյս տեսած այն գրութեան, որ «կը վերլուծէ» Հ. Յ. Դ. նախընտրական ծրագիրը: «Հայոց Աշխարհ»ի յօդուածագիրը կը պարզաբանէ նախընտրական ծրագիրին էութիւնը եւ կը հակադրուի «Առաւօտ»ի յօդուածին մէջ արտայայտուած կարծիքներուն:

«Առաւօտ» օրաթերթում «Հ. Յ. Դ. նախընտրական ծրագրի» վերաբերեալ իր վերլուծութիւնն է ներկայացրել Աննա Իսրայէլեանը: Նման լուրջ թեմաներն, անկասկած, պատիւ են բերում թերթին, եթէ անդրադարձը նոյնպէս լուրջ է եւ մանր խայթոցներից ու սրամտութիւններից բացի, ըստ էութեան, ինչ-որ բան է խօսւում քննարկուող փաստաթղթի մասին: Իսկ խօսել, նշանակում է գոնէ մէկ-երկու նախադասութեամբ ներկայացնել փաստաթղթի բովանդակութիւնը, ուղղուածութիւնը, իսկ յետոյ անխնայ կերպով քննադատել թերութիւններն ու սխալները: Բայց երբ վերլուծութիւնդ առաջին տողից մինչեւ վերջին նախադասութիւնը կառուցում ես «դուք չգիտէք-մենք չգիտենք» տրամաբանութեան վրայ, դրանով դիմացինդ համոզւում է, որ տեսողութիւնդ ակնյայտօրէն կաշկանդուած է ամենեւին էլ ոչ լուսաւոր ակնոցներով:

«Հ. Յ. Դ. նախընտրական ծրագիրը» ներկայացնում է կուսակցութեան դիրքորոշումների ու մօտեցումների ամփոփ պատկերը մեր հանրութեանը յուզող գրեթէ բոլոր կարեւոր հարցերի վերաբերեալ: Դրանով Հ. Յ. Դ.ն ներկայանում է որպէս կուսակցութիւն, որը յաւակնում է իր տեղն ու դերակատարութիւնն ունենալ ապագայ խորհրդարանում: Բնականաբար, այն պէտք է ներկայանայ ամբողջական պատկերով, տարանջատելով ոչ թէ այն նպատակները, որոնք ընդհանուր են ողջ իշխանութեան համար, այլ դրանց իրականացման գործառոյթները: Ուստի, երբ նըշւում է, որ ելեկտրակայանների աշխատանքի վերականգնումը խորհրդարանի գործառոյթը չէ, ապա մոռացութեան է տրւում, որ օրէնսդիր իշխանութիւնը ցանկացած տնտեսական բնոյթի խնդրի վերաբերեալ դիրքորոշում յստակեցնելու պարտականութիւն ունի:

Գործառոյթների տարանջատումը երկրի եւ իշխանութեան առջեւ կանգնած նպատակների տարանջատում չէ, այլ դրանց մօտենալու ուղիների ու եղանակների տարանջատում է: Սակայն նպատակների ընդհանրութիւնն ամենեւին էլ չի եմթադրում պատասխանատուութեան ընդհանրութիւն ինչպէս իշխանութեան ճիւղերի միջեւ, այնպէս էլ իշխանութեան եւ քաղաքական դաշտում ներկայացուած ուժերի միջեւ: Ու եթէ իշխանութիւնը չի ցանկանում կամ չի կարողանում իրականացնել կուսակցութիւնների առաջադրած նպատակները, կամ վերջիններս ի վիճակի չեն իրենց պայմանները թելադրել իշխանութեանը, ապա դա չի նշանակում, թէ պէտք է չափաւորեն սեփական ծրագրային հիմնադրոյթները եւ զբաղւեն զուտ մարզավարական խաղերով: Այդ առումով նշանակութիւն չունի, թէ քանի՞ տեղ են նրանք զբաղեցնելու ապագայ խորհրդարանում: Խնդիրը այն է, թէ նրանք որքանո՞վ են հետեւողական իրենց սկզբունքների հետապնդման հարթութեան վրայ եւ որքանո՞վ են պատասխանատու այդ սկզբունքների իրականացման գործում:

Եւ, բնականաբար, «Հ. Յ. Դ. նախընտրական ծրագրում» իշխանութիւնների վերջին մէկ տարուան ընկերային-տնտեսական քաղաքականութեան քննադատութիւնն ամենեւին էլ սեփական դէմքը փրկելու եւ պատասխանատուութիւնից խուսափելու փորձ չէ, քանզի Հ. Յ. Դ.ն միշտ էլ մատնանշել է նոր իշխանութեան ձեւաւորման գործում պատասխանատուութեան իր բաժնի առկայութիւնը եւ հէնց այդ հիմքի վրայ է ներկայացրել իր պահանջները: Այլ բան է, որ վերջին մէկ տարուան ընթացքում անհրաժեշտ լծակներին տիրապետող գործիչներն ու ուժերն են խուսափում պատասխանատուութիւնից, մէկ այլ բան, երբ տուեալ լծակներին չտիրապետող ուժերն են առաջ քաշում յստակ պահանջներ:

Ուստի, քննադատելու բուռն ցանկութեամբ լըցուած մեր գործընկերոջը խորհուրդ կը տայինք ծանօթանալ գործող խորհրդարանում փաստացի մեծամասնութիւն ունեցող «Միասնութեան» հիմնադրոյթներին: Դրանցում բազմաթիւ են այնպիսի կէտերը, որոնք պարտաւոր էր հետապնդել ներկայ խորհրդարանում գերիշխող դիրքեր ունեցող «Երկրապահ» պատգամաւորական խումբը, բայց չի արել այդ գործը եւ, մտնելով «Միասնութեան» մէջ այժմ ինքն է իրեն քննադատում ու ինքն է իրենից պահանջում իրականութիւն դարձնել իր իսկ չիրականացրած խնդիրները: Այ սա արդէն պատասխանատուութիւնից խուսափելու փորձ է, բայց մեր գործընկերոջ սեւ ակնոցները հնարաւորութիւն չեն տուել նրան նկատելու այդ «մանրուքը»:

Հ. Յ. Դ.ն, ինչպէս յայտնի է, ոչ խորհրդարանում եւ ոչ էլ կառավարութեան ընկերային-տնտեսական *պլոք*ում որեւէ իրական լծակ չի ունեցել: Այնպէս որ, յանուն առարկայականութեան խորհուրդ կը տայինք սեփական հայեացքն ուղղել նախեւառաջ մինչ այժմ լծակներ եւ իրական պատասխանատուութիւն ունեցող ուժի ուղղութեամբ: Իսկ մեզ կարող էք չխնայել, քանզի ամէնքը գիտեն, որ բաւական դիմացկուն ենք, ուղղակի հարկաւոր է խնայել ձեր աչքերը, քանզի սեւ ակնոցները միշտ վատ ազդեցութիւն են գործում առողջութեան վրայ:

ՍԱՐԳԻՍ ԳԷՈՐԳԵԱՆ

«Հայոց Աշխարհ»

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԳԱՂՈՒԹՆԵՐ

ԹՐԱՆՍԻԼՎԱՆԻԱ ԳԼԽԱՒՈՐ ԿԵԴՐՈՆ ՀՈՒՆԳԱՐԱՀԱՅ ԳԱՂՈՒԹԻՆ

Կեռլա հայաքաղաքը

Հունգարիոյ հայկական հին գաղուլթը կազմաւորուած է Ժ.-ԺԱ. դարերուն, երբ Անիի անկումէն ետք մեծ թիւով հայեր հալածանքներէն փախչելով ապահով վայրեր գաղթեցին եւ Հունգարիոյ տարբեր շրջաններու մէջ ապաստան գտան, ուր անոնք բրնակավայրեր հիմնեցին, որոնցմէ կարգ մը անուններ արդէն ցոյց կու տան հայերու կողմէ անոնց հիմնուած ըլլալը։

Հունգարահայ հին գաղուլթը Ժ.-Ժ. դարու կէսերուն սկսաւ տկարանալ, երբ մոնկոլական արշաւանքները աւերեցին երկիրը, որմէ ետք, կեդրոնական իշխանութեան տկարացման եւ երկրի մեկուսացման պատճառով նոր գաղթականներ չընդունելով, հին գաղթականներէն չատեր ձուլուեցան։ Այդ թուականներէն ետք հայութեան մեծամասնութիւնը Թրանսիլվանիոյ տարբեր վայրերու մէջ կեդրոնացաւ։ Ընդհանուր առմամբ կարելի է ըսել, որ այս ժամանակներէն սկսեալ եւ դարեր շարունակ հունգահայ կեանքը մեծ մասամբ Թրանսիլվանիոյ մէջ կեդրոնացաւ։ Թրանսիլվանիա հայ գաղթականներու ապաստանարան դարձաւ, ուր Մոլտաւիայէն, Խրիմէն եւ այլ շրջաններէ գաղթականներ ապաստան գտան։

ՀԻՆ ԳԱՂԹՕՃԱԽՆԵՐՈՒՆ ԱՆՇՔԱՑՈՒՄԷՆ ԵՏՔ

Հունգարահայ հին գաղթօճախները երկրին հին մայրաքաղաք Էսթերկոմի մօտակայ Հայկական բնակավայրին եւ տարբեր վայրերու մէջ կեդրոնացած հին անոնք բաւական ստուար թիւ մը կը կազմէին եւ չատ մը առանձնաշնորհումներ կը վայելէին։ ԺԹ. դարուն, սակայն, Հունգարիա սկսաւ տկարանալ, երբ 1241ին մոնկոլներ արշաւեցին եւ աւերեցին երկիրը ուանխընայ ջարդեցին ժողովուրդը։ այնուհետեւ օտար տիրակալներ ութագաւորներ ձեռքէ ձեռք սկսան խլել գահը, եւ միւս կողմէ այ տարբեր իշխանութիւններ երեւան ելան։

Այս պայմաններուն տակ, ԺԹ. դարու վերջաւորութեան դէպի Հունգարիա հայոց գաղթականական հոսանքները դադրեցան եւ հին գաղթականները մեծ մասամբ ձուլուեցան, որմէ ետք հայկական փոքրիկ գաղթավայրեր մնացին Պուտայի եւ Թրանսիլվանիոյ Թալմաչ գաւառին եւ Պրաշով ու Սիպիու բնակավայրերուն մէջ։

Արդարեւ, Թէոդորոս Բ. Կիլիկեցի կաթողիկոս 18 Օգոստոս 1388ի իր կոնդակին մէջ յիշած է Պտինը. Պտին նոյն Պուտան է, որ հայկական աղբիւրներու մէջ Պտին կամ Պուտին անուններով ալ յիշուած է։ Այդ թուականներէն ետք ալ միշտ կարեւոր թիւով հայեր եղած են Պուտայի մէջ։ Այս ժամանակաշրջանին Պուտա Լվովի հայոց նորաստեղծ թեմին ենթակայ շրջան դարձաւ։ 1415ին հոն յիշուած է Էորմէն (հայ) Մարթինը, 1462ին՝ դատաւոր Էորմէն Իշխան (Ստեփան) եւ այլք։

Թալմաչ գաւառին մէջ հայութեան գոյութեան մասին յիշատակութիւններ կան հունգարական աղբիւրներու մէջ։ այսպէս, 1355ին յիշուած է հայ կաթոլիկ եպիսկոպոսի մը մասին, որ բաւական ստուար թիւով համայնք մը ունեցած է։ Պրաշովի մէջ հայերու մասին ամէնէն հին յիշատակութիւնը կը վերաբերի 1399ին։ Նոյն ժամանակաշրջանին ալ յիշուած է, որ փոքրաթիւ հայեր եղած են Սիպիուի մէջ։

Այս ժամանակաշրջանի հունգարահայ առանձին անհատներու մասին եւս յիշատակութիւններ կան։ այսպէս, Միքուոյ անունով հունգարացի կաթոլիկ եպիսկոպոս մը իր մէկ կոնդակին մէջ յիշատակութիւն կատարած է հայ եպիսկոպոսի մը մասին։ այդ հայ եպիսկոպոսին կնիքը գտնուած է եւ մինչեւ հիմա Հունգարական թանգարանին մէջ պահուած է։ Հունգարական աղբիւրներու մէջ յիշատակութիւններ կան նաեւ Արմենուս Եկետուս անունով հայ թագաւորի մը եւ Իշթվան (Ստեփան) անունով հայ պալատական դատաւորի մը մասին եւ այլն։

ԹՐԱՆՍԻԼՎԱՆԻԱ ԱՊԱՍՏԱՆԱՐԱՆ՝ ՀԱՅ ԳԱՂԹԱԿԱՆՆԵՐՈՒ

Հունգարահայութիւնը, այսպէսով, յատկապէս ԺԴ.-ԺԵ. դարերէն սկսեալ մեծ մասամբ Թրանսիլվանիոյ մէջ կեդրոնացաւ, ուր ժամանակի ընթացքին շրջակայ երկիրներէն հայածական հայ գաղթականներու հոծ զանգուածներ ապաստան եւ ապահովութիւն գտան, եւ այսպէսով զուտ հայարնակ կամ խառն բնակչութեամբ բնակավայրեր հիմնուեցան։

Թրանսիլվանիա պատմական երկրամաս մըն է 63 հազար քառ. քմ. տարածութեամբ. յաճախ անոր մաս կը նկատուին նաեւ անկէ արեւմուտք տարածուող Մարամուրէշ, Քրիշանա եւ Պանաթ երկրամասերը (որոնք ներկայ Հունգարիոյ հանրապետութեան սահմաններուն մէջ կը մտնեն)։ Այս շրջանները ներկայիս Ռումանիոյ սահմաններուն մէջ կը մտնեն։

Թրանսիլվանիա իր լեռնային դիրքին բերումով պաշտպանութեան բնական լայն կարելիութիւններ ունի։ արդարեւ, շրջանին հիւսիսը եւ արեւելքը Քարփաթեան բարձր եւ անառիկ լեռները կ'երկարին, հարաւի մէջ՝ Թրանսիլվանեան Ալպերը, իսկ արեւմտեան շրջաններուն մէջ՝ Պիհոր լեռները։ Ամբողջ լեռները խիտ անտառներով եւ մարգագետիններով ծածկուած են եւ գետերու խոր հովիտներով կտրտուած են։ Ձմեռները երկարատեւ են եւ ձիւնառատ։ Բերրի դաշտեր կան Մարամուրէշ, Քրիշանա եւ Պանաթ շրջաններուն մէջ։

Թրանսիլվանիա Թ. դարուն նուաճուեցաւ Հունգարներուն կողմէ եւ 1003ին Հունգարական թագաւորութեան կազմին մէջ մտաւ, երբ Իշթվան Ա. թագաւոր հեղինակագրկեց շրջանին կիւլան իշխանը։ ԺԲ. դարուն որոշ ժամանակ Հունգար - սեքէյները (կամ սեքէյր. Հունգարներու ազգագրական խումբ մը) եւ գերմանացի սաքսերը իրենց տիրապետութեան ենթարկեցին շրջանը։ այնուհետեւ Թրանսիլվանիա տեղացի, ընդհանրապէս Հունգար վոյվոտներու հակակշիռին ենթակայ դարձաւ։

Հինէն ի վեր Թրանսիլվանիա խառն բնակչութիւն ունի, որ բաղկացած է Հունգարացիներէ, ռումանացիներէ, սեքէյներէ, գերմանացիներէ (սաքսոններ եւ չուապականներ), կան լանտլրներ (աւրստրրիացի րոդոքականներ), գնչուներ եւ այլն։

Հայեր Թրանսիլվանիա մուտք գործեցին դէպի Հունգարիա գաղթականական առաջին հոսանքներուն ժամանակ եւ Ժ.-ԺԱ. դարերուն արդէն հայեր յիշուած են շրջանին մէջ, եւ հետագային, հունգարահայ հին գաղթականներու մեծ մասին անչքացումէն ետք, հունգարահայ կեանքը մեծ մասամբ Թրանսիլվանիոյ մէջ կեդրոնացաւ, ուր հայկական համայնքներ եկեղեցիներ եւ եկեղեցական կազմակերպութիւններ ունէին։

Թրանսիլվանիոյ հայկական գաղուլթը ստուարացաւ, երբ 1475ին թուրքեր գրաւեցին Խրիմը, որմէ ետք խրիմահայերուն մէկ մասը Թրանսիլվանիա ապաստան գտաւ։ Այնուհետեւ, երբ Լեհաստանի Եան Ալպէրթ թագաւոր 1497ին արշաւեց Սուչաւայի վրայ, մեծ թիւով հայեր հոնկէ հեռանալով Թրանսիլվանիա ապաստան գտան։

Եղիսաբէթուպոլիս (Պաշտպալով. ներկայիս՝ Տումպրըվէնի) հայաքաղաքը

Թուրքեր 1526ի Մոհայի ճակատամարտին ջախջախեցին հունգարները եւ գրեթէ ամբողջ Հունգարիան գրաւեցին երկրին արեւմտեան շրջանները Աւրստրիոյ միացան, եւ միայն Թրանսիլվանիան անկախ մնաց։ Այս ժամանակ անոր վոյվոտը՝ Եանոյ Զափոլիա նոյն տարին՝ 1526ի Նոյեմբերին ինքգինք Հունգարիոյ թագաւոր հռչակեց եւ պատերազմի մէջ մտաւ Աւրստրիոյ Հապսպուրկներուն դէմ, Հունգարիոյ տիրանալու համար։ Տասներկու տարուան պատերազմէ ետք Հունգարիա բաժնուեցաւ Հապսպուրկներուն եւ օսմանցիներուն միջեւ, իսկ այնուհետեւ Թրանսիլվանիա հռչակեցաւ ինքնավար իշխանութիւն՝ օսմանցիներու գերիշխանութեան տակ։

Այս ժամանակաշրջանին Մոլտաւիոյ հայութեան մէկ մասը, Շթեֆան Ռարէշ իշխանին չղթայագերծած հալածանքներէն փախչելով 1551ին Թրանսիլվանիա ապաստանեցաւ։

Այսպէսով Թրանսիլվանիոյ հայկական համայնքները հետզհետէ աւելի ստուարացան։ այս իրողութեան մէկ անչուշտ կարեւոր դեր ունէր շրջանին վայելած յատուկ գոյավիճակը։ մինչ շրջակայ երկիրները այդ տարիներուն օսմանցիներու լուծին տակ՝ ծանր տուրքերու ենթարկուած կին եւ տեւական պատերազմներու ու պայքարներու թատերաբեմ կին, Թրանսիլվանիա, ընդհակառակը, ապահով շրջան կր եւ անուանապէս՝ Օսմանեան կայսրութեան կազմին մէջ, կը պահէր իր ներքին անկախութիւնը։

Այս ժամանակաշրջանին, 1570ին Թրանսիլվանիոյ իշխանութեան տիրացաւ Պաթորի ընտանիքը, որ մինչեւ 1603 (որոշ ընդհատումներով) իշխեց։ այնուհետեւ իրար ետեւէ իշխանութեան տիրացաւ Իշթվան Պոչքայ, Կապուր Պեթլէն եւ Գէորգ Ռաքոցի Ա., որոնք մեծ դեր կատարեցին օսմանեան սուլթանին գերիշխանութիւնը չեզոքացնելու եւ Թրանսիլվանիոյ ու ընդհանուր առմամբ հունգարներու ինքնութիւնը պաշտպանելու իմաստով։

Գէորգ Ռաքոցի Բ-ի իշխանութեան ժամանակ (1648-1660) օսմանցիք փորձեցին վերջ տալ Թրանսիլվանիոյ ինքնիշխան գոյավիճակին եւ գրաւեցին արեւմտեան որոշ շրջաններ։ Թրանսիլվանիա ծանր պարտութիւն կրեց նաեւ Լեհաստանի դէմ պատերազմին։ այս ժամանակ այ որոշ թիւով հայեր Թրանսիլվանիայէն հեռացան եւ Կալիցիա գաղթեցին։

Միւս կողմէ, սակայն, 1654ին հայ գաղթականներու ստուար զանգուած մը Մոլտաւիայէն գաղթելով Թրանսիլվանիա ապաստանեցաւ։ Անոնց մեծամասնութիւնը ձուրճով եւ Ջիք Սեփվիզ աւաններուն մէջ բնակութիւն հաստատեց։ Գաղթականներու այս խումբին ղեկավարներն կին Մարտիրոս Գանդրան եւ եղբայրը՝ Ագրէյ։

ՄԻՀԱՅ Ա. ԱՓԱՖԻ ԻՇԽԱՆԻ ՕՐԵՐՈՒՆ՝ ՀԱՅ ԳԱՂԹԱԿԱՆՆԵՐՈՒ ՄԵԾ ՀՈՍՔ ԴԷՊԻ ԹՐԱՆՍԻԼՎԱՆԻԱ

Օսմանցիներէն ծանր պարտութիւն կրելէ ետք Գէորգ Ռաքոցի կորսընցուց իշխանութիւնը, որմէ ետք Միհայ (Միքայէլ) Ա. Ափաֆի 1661ին Թրանսիլվանիոյ իշխան հռչակուեցաւ։ կարճ ժամանակ ետք թուրքեր ծանր պարտութիւն կրեցին թրանսիլվանիացիներէն եւ հեռացան շրջանէն։

Միհայ Ա. Ափաֆիի իշխանութեան տարիներուն, 1672ին, դրացի Մոլտաւիոյ մէջ համաժողովրդական մեծ ապստամբութիւն մը բարձրացաւ ծագումով ալպանացի իշխանաւոր Գէորգ Տուքայի դէմ, որ անսանձ բռնակալ մըդարձած կր։ Համաժողովրդական այս շարժման գործօն մասնակցութիւն բերին Մոլտաւիոյ հայերը, եւ աւանդութեան մը համաձայն, ապստամբութեան ղեկավարը՝ Հնքուլ պոյար հայկական ծագում ունէր։ Սակայն ապստամբութիւնը արեան մէջ ճգմուեցաւ, որմէ ետք ջարդերն ու հալածանքները ահաւոր համեմատութիւն ստացան, իսկ ապստամբութեան մասնակիցներուն դէմ անխնայ հաշուեյարդար եղաւ։

Այս անխնայ հալածանքներուն ու սպանութիւններուն առաջին եւ գլխաւոր զոհերը հայերը եղան, որովհետեւ անոնք կընկատէին ապստամբութեան գլխաւոր ղեկավարները եւ հրահրողները։

Ջարդերու, հալածանքներու եւ ձերբակալութիւններուս այս պայմաններուն տակ Մոլտաւիոյ հայութեան մեծ մասը նոյն տարին իսկ՝ 1672ին, ձգեց իր տունն ու տեղը եւ ուղեցուածքը եւ ստիպուած գաղթեց դէպի Թրանսիլվանիա։

Այսպէսով, 1672ին մօտաւորապէս երեք հազար ընտանիք՝ տաս հազար հայեր Մոլտաւիայէն գաղթելով Թրանսիլվանիա ապաստանեցան եւ մեծ մասամբ Ճուրճով, Սեփվիզ եւ Պաշտպալով քաղաքներուն ու աւելի փոքր համեմատութեամբ ալ Ֆէյֆալու, Պետելէն, Պատող եւ Վիցէն քաղաքներուն մէջ հաստատուեցան։

Այս նոյն ժամանակաշրջանին ծայր առին նաեւ լեհահայերու դէմ հալածանքները, երբ Նիկոլ Թորոսովիչ բռնութեամբ սկրսաւ հայերուն կաթոլիկէ դաւանանքը պարտադրել։ Հալածանքներէն փախչելով մեծ թիւով լեհահայեր Թրանսիլվանիա ապաստանեցան։ Այսպէսով Թրանսիլվանիա հոծ թիւով հայերու ապաստանարան դարձաւ։

Թրանսիլվանիա այս ժամանակ տնտեսական ծանր վիճակի մատնուած էր օսմանցիներուն եւ Լեհաստանի դէմ պատերազմներէն ետք։ բայց հակառակ այս իրողութեան, Միհայ Ա. Ափաֆի իշխան սիրով ընդունեց հայերը, անոնց միջոցով նոր ընթացք տալու համար երկրին տնտեսական զարգացման։ ան իր հովանաւորութեան տակ առաւ հայերը եւ յատուկ հոգածութիւն ցուցաբերեց գաղթականներու տեղաւորման եւ վիճակին նկատմամբ։

ՀԱՅՈՒԹԵԱՆ ՏԵՂԱԲԱՇԽՈՒՄԸ ՏԱՐԲԵՐ ՇՐՋԱՆՆԵՐՈՒ ՄԷՋ

Մեծ գանգուածներով Թրանսիլվանիա մտնելով, հայ գաղթականները իրարմէ հեռու տարբեր շրջաններու մէջ տեղաւորուեցան։ Այս ժամանակ անոնց տեղաբաշխումը հետեւեալ պատկերը կը պարգէր։

Ճուրճով (րուն անունով՝ Ճուրճով Սէնթ Միքլոշ ներկայիս՝ Գէորգենի) քաղաք մըն է Թրանսիլվանիոյ արեւելքը՝ մինչեւ հիմա ալ մեծամասնութեամբ հունգարաբնակ Հարկիթա գաւառին մէջ (ներկայ Ռումանիոյ կեդրոնական գօտիին մէջ), Քարփաթեան լեռներու արեւելեան մէկ հովիտին մէջ։ Հայեր առաջին անգամ հոն հաստատուած են 1654ին, այնուհետեւ՝ 1658ին։ 1672ի գաղթականներուն մէկ կարեւոր մասը եւս Մոլտաւիոյ սահմանամերձ այս քաղաքը ապաստան գտաւ։

Գաղթականութեան այս առաջին տարիներուն Ճուրճով Թրանսիլվանիոյ հայութեան գլխաւոր կեդրոնը դարձաւ, ուր հազարաւոր հայեր ձեռնարկեցին տուն տեղ եւ տնտեսութիւն կազմելու աշխատանքին։

Ճուրճովի հայերէն չատեր սկսան անասնաբուծութեամբ եւ անասուններու առեւտուրով գբաղիլ, ոմանք փայտի արդիւնաբերութեան ճեռնարկեցին, իսկ ուրիշներ ալ կաշեգործութեամբ սկսան գբաղիլ։

Միաժամանակ, 1676էն սկսեալ Ճուրճովի մէջ սկրսան ընդօրինակուիլ ձեռագիրներ, եւ այսպէսով քաղաքը հայ գրչութեան կարեւոր կեդրոն դարձաւ։ յիշենք, որ այդ ձեռագիրները ներկայիս Վենետիկի, Երուսաղէմի եւ Հռոմի հայկական հաւաքածոներուն մէջ պահուած են։

Միհայ Ա. Ափաֆի իշխան, ի տես Ճուրճովի հայութեան ձեռներէց ոգիին եւ այն իրողութեան, որ քանի մը տարուան ընթացքին անոնք կարեւոր դեր ստանձնեցին երկրի տնտեսութեան մէջ, 30 Հոկտեմբեր 1680ի հրովարտակով իրաւունք տուաւ անոնց Թրանսիլվանիոյ ամբողջ տարածքին ազատօրէն առեւտուր ընել։

Սեփվիզ (ներկայիս՝ Ֆրումոասա) աւանը նոյնպէս Հարկիթա գաւառին մէջ կը գտնուի. ԺԶ. դարու կէսէն ետք հայեր հոն բնակութիւն հաստատած են, իսկ 1672ի գաղթականական հոսանքին ժամանակ 250 հայեր հոն հաստատուեցան եւ սկսան երկրագործութեամբ, անասնապահութեամբ, արհեստներով ու առեւտուրով գբաղիլ։

Պաշտպալով (հետագային կոչուեցաւ Հայաքաղաք, 1773ին՝ Եղիսաբէթուպոլիս, ներկայիս՝ Տումպրվէնի) քաղաք մըն է Թրանսիլվանիոյ կեդրոնական գօտիին մէջ, պատմական Մուրէշ գաւառին մէջ, Թիրնաւա Մարէ գետի հիւսիսային ափին, երկրագործական հարուստ սարահարթի մը վրայ։

Մոլտաւիայէն գաղթական հայեր առաջին անգամ Պաշտպալովի մէջ բնակութիւն հաստատած են 1658ին, իսկ 1672ի գաղթականական հոսանքին հոծ թիւով հայեր հոն հաստատուեցան։ Պաշտպալովի հայերը սկիզբէն իսկ սկսան երկրագործութեամբ, մանաւանդ՝ այգեգործութեամբ, անասնապահութեամբ, արհեստներով եւ առեւտուրով գբաղիլ։ Պաշտպալովի հայութեան խօսակցական լեզուն երկար ժամանակ մնաց Առոիալի բարբառը։

Այս ժամանակաշրջանին Պաշտպալովի մէջ հաստատուեցաւ Լուքաչ (Լուքաչեան կամ Ղուկասեան) գերդաստանը։ Լուքաչները երեւելի վաճառականներ դարձան եւ այնուհետեւ մեծ դեր կատարեցին հունգարահայութեան պատմութեան մէջ։

Կեռլա (հունգարերէն՝ Սամոշույվար, հետագային կոչուեցաւ Հայաքաղաք, Արմենոպոլիս կամ Էորմենիվարոշ) քաղաք մըն է բուն Թրանսիլվանիոյ արեւմտեան Քլուժ գաւառին մէջ, Սոմշուլ Միք գետին ափին, երկրագործականօրէն հարուստ, ընդարձակ եւ կանաչազարդ բլուրներով շրջապատուած սարահարթի մը վրայ։ քաղաքը հռչակաւոր է իր հանքային բուժիչ ջուրերով։

Կեռլայի մէջ հայեր բնակութիւն հաստատեցին 1672ի գաղթականական հոսանքին ժամանակ։ 1675ին հոն եկեղեցի կառուցուեցաւ, որ սակայն ժամանակ մը ետք աւերուեցաւ եւ հետագային, 1748ին անոր տեղ Ս. Երրորդութիւն Մայր տաճարը կառուցուեցաւ։

Կեռլա սկզբնական այդ տարիներէն իսկ մեծամասնութեամբ հայկական դիմագիծ ստացաւ եւ հետագային օտարներու (ոչ հայերու) հոն բնակութիւնը պետական օրէնքով արգիլուեցաւ։ Կեռլայի հայ ընտանիքներէն ոմանք հետագային երեւելի առեւտրականներ դարձան եւ մեծ հարրստութեան տիրանալով ազնուականի տիտղոս ստացան։ Քաղաքին հին եւ երեւելի ընտանիքներէն յիշենք Ֆոկոլեան, Գովրիկեան, Կորովէ գերդաստանները։

Պիսթրիցա քաղաք մրն է Կեռլայէն հիւսիս-արեւելք, Պիսթրիցա գետի ափին, Պիսթրիցա-Նըսըլուտ գաւառին մէջ։ Հայեր Պիսթրիցայի հետ առեւտրական կապեր ունէին ԺԵ. դարէն սկսեալ, իսկ 1672ի գաղթին որոշ թիւով հայեր հոն հաստատուեցան։ Միհայ Ա. Ափաֆի իշխան նոյն տարին իսկ հրամայեց տուրքերէ ազատ կացուցանել գանոնք։ Մօտաւորապէս այս ժամանակաշրջանի տուեալներով, հոն կային 73 հայ ընտանիքներ՝ 231 հոգի, որոնք սկսան առեւտուրով եւ արհեստներով զբաղիլ։ Պիսթրիցայի հայերը նշանաւոր դարձան իբրեւ վարպետ փականագործներ, կաշեգործներ եւ ասեղնագործներ։

ԳԱՂԹԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ՅԱՋՈՐԴՈՂ ՏԱՐԻՆԵՐԸ

Միհայ Ա. Ափաֆի իշխանին օրով, այսպէսով, հայութիւնը կարեւոր դեր ստանձնեց Թրանսիլվանիոյ տնտեսութեան տարբեր բնագաւառներուն մէջ։ իշխանը, գիտակից հայ վաճառականներու կատարած կարեւոր եւ անփոխարինելի դերին՝ երկրի զարգացման մէջ, 1680ին յատուկ հրամանագիրով իրաւունք տուաւ հայերուն ազատօրէն առեւտուր ընելու Թրանսիլվանիոյ ամբողջ տարածքին, իսկ այլ հրամանագիրով ալ պաշտպանութեան տակ առաւ անոնց անձն ու ունեցուածքը։ 1689ի հրամանագիրով ան հայերուն իրաւունք տուաւ առանձին դատաւոր ունենալու։

Այս տարիներուն Աւրստրիոյ Հապսպուրկները սկսան իրենց տիրապետութիւնը տարածել Թրանսիլվանիոյ վրայ։ այս պայմաններուն տակ տեղացի հունգարացիները մեծ ապստամբութիւն մը բարձրացուցին Հապսպուրկներուն դէմ։ Ապստամբութիւնը ճգմուեցաւ, բայց Միհայ իշխան յաջողեցաւ պահպանել իր իշխանութիւնը։ Լէոփոլտ Ա. կայսր 1687ին իր գերիշխանութիւնը Թրանսիլվանիոյ վրայ ամբողջական դարձուց։

Միհայ Ա. Ափաֆի իշխան մահացաւ 1690ին, եւ անոր յաջորդեց գաւակը՝ Միհայ Բ. Ափաֆի. ան չարունակեց հայերուն նկատմամբ իր հօր հոգածու քաղաքականութիւնը։ Անոր օրով, սակայն, Թրանսիլվանիոյ իշխանութիւնը գգալիօրէն տկարացաւ եւ Քարլովիցի 1699ի դաշնագիրէն ետք ամբողջովին Հապսպուրկներու արբունիքէն կախեալ դարձաւ։

ԱՍՊԵՏ ՄԱՆՃԻԿԵԱՆ

ՅԱՆՈՒՑՈՂՆԵՐՈՒ ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԵԱՆ

«Ազդակ»ի մէջ ազգային կամ առեւտրական ծանուցումներ հրատարակել փափաքողներէն կը խնդրուի ծանուցումին բնագիրը ընթեռնելի գիրով (հաստատութեանց պարագային՝ նախընտրաբար պաշտօնական թուղթի վրայ, եւ՝ հաստատուած) ներկայացնել «Ազդակ»ի ծանուցումներու գրասենեակը։

ԳԻՏԱԿԱՆ

ԿԵՆՍԱԱՐՀԵՍՏԱԳԻՏՈՒԹԵԱՆ ՄԱՐՋԻՆ ՄԷՋ ՀԱՄԱԿԱՐԳԻՉԻ ԴԵՐԸ ԱՃ Կ'ԱՐՋԱՆԱԳՐԷ

Բժշկագիտութեան մարգին մէջ գործող հետազօտողներ երկար ատենէ իվեր փորձարկումներու կը դիմեն ապրող էակներու վրայ (ին վիվօ) կամ գիտաշխատանոցներու անօթներու մէջ (ին վիթրօ): Ներկայիս անոնք սկսած են աշխատիլ նաեւ համակարգիչներով (ին սիլիքօ):

Կենսաարհեստագիտութեան եւ գերարդիական արհեստագիտութեան միջեւ սերտ կապերու ստեղծումով համակարգիչները սկսած են կերպարանափոխել դեղերու մշակումի ձեւը, անոնց յայտնաբերման առաջին հանգրուանէն մինչեւ անոնց մարդոց վրայ փորձարկումի վերջին հանգրուանները:

Համակարգիչները կը ցանկագրեն եւ կը վերլուծեն մարդկային ծիներու մասին յայտնաբերուած տեղեկութեանց մեծ համեմատութիւնները: Անոնք կ'օգտագործուին հարիւր հազարաւոր նիւթերու եւ մասնիկներու քննութեան համար, գտնելու համար անոնք, որոնք կրնան դեղերու թեկնածուներ ըլլալ:

Համակարգիչներով նման փորձարկումներ կրնուազեցնեն անասուններու եւ մարդոց վրայ փորձարկումներու անհրաժեշտութիւնը: Մասնագէտներ դիտել կու տան, որ օդանաւագինուեթեան, ինքնաշարժներու եւ համակարգիչներու ճարտարարուեստները տարիներէ ի վեր համակարգիչներու ճամբով «ոչ իրական» փորձարկումներու կը ձեռնարկեն, մինչ դեղերու մշակման մարգը «աւանդական» մնացած կր:

Համակարգիչներու հետզհետէ աճ արձանագրող գործածութիւնը մղած է կենսաարհեստագիտական բազմաթիւ նոր ընկերութիւններ անտեսելու գիտաշխատանոցներու անօթները, անոնց փոխարէն տեղեկութիւն եւ լոժիսիէլ հայթայթելով դեղեր արտադրող ընկերութիւններուն, որոնք սկսած են համակարգիչներու գիտութիւնը գրեթէ նոյնքան կարեւոր նկատել, որքան՝ ինքնին կենսաբանութիւնը:

ԺԱՄԱՆԱԿԻ ԵՒ ՆԻՒԹԱԿԱՆԻ ԽՆԱՅՈՂՈՒԹԻՒՆ

Դեղեր արտադրող մեծ ընկերութիւնները կրյուսան, որ համակարգիչները պիտի կրճատեն ներկայիս միջին հաշուով անհրաժեշտ 15 տարուան ժամանակաշրջանը եւ 500 միլիոն տոլար գումարը՝ դեղ մը մշակելու համար:

Սակայն համակարգիչներու տարածումը ցուցանիշ է նաեւ կենսաբանական դրութիւններու մասին յաւելեալ ծանօթութեանց, ինչ որ առիթ կու տայ աւելի մեծ թիւով փորձարկումի միջոցներու օգտագործումին:

Մօտիկ անցեալին դեղերու յայտնաբերումը մեծ համեմատութեամբ փորձարկումներու եւ սխալներու գործընթաց մը եղած է: Սակայն ներկայիս գիտնականներ հետզհետէ աւելի կ'ապաւինին ծիներու հայթայթած տեղեկութիւններուն: Իսկ ինքնին ծիները գլխաւորաբար քոտ մըն են, ինչ որ կենսաբանութիւնը կը դարձնէ «տեղեկութեանց գիտութեան» չատ աւելի յարմար մարգ մը:

Կենսաճարտարագիտութեան եւ բժշկագիտութեան դասախօս Պեռնարտ Փալսրնի կարծիքով, կենսաբանութիւնը ներկայիս կ'ապրի փոխանցման հանգրուան մը, որուն ընթացքին համակարգիչը տիրական դեր պիտի արժանագրէ նման այլ գիտութիւններու:

Փալսրնի ձինոմաթիքա ընկերութիւնը կ'առաջադրէ արտադրել մանրէներու կենսաբանութեան վերաբերող համակարգչային մոտէլներ, որոնք բաւական ճշգրտօրէն կրնան նախատեսել, թէ մանրէներու տուեալ տեսակ մը կարողութիւն ունի որոշ չրջապատի մը մէջ բազմապատկուելու:

Մարդկային ծինային քոտը, զոր ներկայիս գիտաշխատանոցներ կը փորձեն վերծանել, կ'ընդգրկէ քիմիական 3 միլիոն գիրեր (հիմնուած A, C, G եւ T «այբուբենին» վրայ), որոնց միջեւ կէտադրութիւն չկայ: Ասիկա ըմբռնելը մարդկային ուղեղին համար չատ դժուար է:

Պրիսթըլ Մայըրզ Սքուիպ ընկերութեան պատասխանատուներէն տոքթ. Ճօ Վիլաֆրանքա կ'ըսէ. «ողողուած ենք տեղեկութիւններով, սակայն գիտութեան սով կը դիմագրաւենք»: Ան դիտել կու տայ, որ դեղերու յայտնաբերումի իւրաքանչիւր երես տեղեկութեանց արհեստագիտութեան կարիքը ունի: «Այլեւս չենք կրնար վստահիլ մարդու գիտութեան եւ փորձառութեան անհատական պաշարին», կ'ըսէ ան:

Դեղերու մշակման մէջ ծինային վերլուծումը առաջին քայլ մըն է միայն: Միները կը պարունակեն տեղեկութիւններ փրոթէիններու արտադրութեան համար: Փրոթէինները իրենք քրջիջներու մէջ աշխատանքի կը ձեռնարկեն:

Կարգ մը պարագաներու, ինքնին փրոթէինը իրրեւ դեղ կրնայ գործածուիլ, ինչպէս՝ ենսուլինի պարագային, սակայն ընդհանրապէս գիտնականներ կը փնտռեն մասնիկ մը, որ կառչելով փրոթէինին՝ կրնայ գայն գործօն դարձնել կամ անոր աշխատանքը խափանել:

Անցեալին այս աշխատանքը կ'ըլլար թիրախ-փրոթէինին հասցնելով հազարաւոր մասնիկներ, գտնելու համար, թէ անոնցմէ որո՞նք պիտի կառչին անոր: Ներկայիս կարգ մը ընկերութիւններ կ'ըսեն, թէ այս աշխատանքը աւելի արագօրէն եւ աժան կերպով կարելի է կատարել համակարգիչի մը վրայ:

Մասնագէտներու համաձայն, կարելի է մէկ օրուան ընթացքին 50 միլիոն մասնիկի վերաբերմունքը ստուգել եւ անոնց չուրջ 200ը, համաձայն համակարգիչի «ցուցմունքներուն», կարելի է փորձարկել:

Նոյնիսկ երբ դեղի թեկնածու մը գտնուի, գայն իրրեւ դեղ գործածելու համար տարիներու աշխատանք անհրաժեշտ է: Անիկա պէտք է փորձարկուի անասուններու եւ մարդոց վրայ՝ անոր ապահովութիւնը եւ օգտակարութիւնը փաստելու համար:

Համակարգիչը սկսած է արդէն գործածուիլ դեղերու մշակման այս վերջին հանգրուանին՝ նաեւ «ոչ իրական» գործարաններ եւ հիւանդութիւններ օգտագործելով:

ԻՆ ՍԻԼԻՔՕ ԿԵՆՍԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ

Ներկայիս նման գործունէութիւն ին սիլիքօ կենսաբանութիւն կը կոչուի: Ամերիկեան Ֆիզիոմ Սայընսըզ ընկերութիւնը մարդու եւ անասուններու սրտերու համակարգչային մոտէլներ պատրաստած է: Իսկ Էնթելոս ընկերութիւնը չրնչարգելութեան եւ ՍԻՏԱՅԻ նման հիւանդութիւններու համակարգչային մոտէլներ մշակած է:

Նման մոտէլներ գործածելով՝ գիտնականներ «եթէ» հարցումով ճամբայ կ'ելլեն, օրինակ՝ հարցնելով, որ եթէ դեղ մը խափանէ տուեալ փրոթէինի մը գործունէութիւնը, ի՞նչ պիտի ըլլայ ասոր ազդեցութիւնը հիւանդութեան վրայ:

Սրտի մոտէլներ կը գործածուին նոր տեսակի փէյսմէյքըրներ մշակելու համար կամ նախատեսելու, թէ յատուկ հիւանդներ պիտի օգտուի՞ն նոր տեսակի սրտի վիրաբուժական գործողութենէ մը:

Այս բոլոր տուեալներով հանդերձ, մասնագէտներ կ'ըսեն, թէ համակարգիչներու վրայ «ոչ իրական» փորձարկումները բնաւ չեն կրնար փոխարինել մարդու վրայ փորձերը: Սակայն անոնք առիթ կու տան այդ փորձերուն համեմատութիւնը նուազեցնելու եւ աւելի արագօրէն արդիւնքներ ձեռք բերելու, կը յայտնեն անոնք:

ՄԱՐԴԱՄԵՔԵՆԱՅ ՎԻՐԱԲՈՒԺ

Ամերիկեան Էմ. Այ. Թի. հիմնարկի գիտնականները ստեղծած են մարդամեքենայ

վիրաբուժ մը: Մարդ վիրաբուժը հեռավար ձեւով կարելիութիւնը ունի մարդամեքենային թելը շարժելու, որպէսզի անիկա կարենայ փոքր մակարդակի վրայ մարմնին մէջ, գործողութեան անհրաժեշտ շարժումները կատարել: Վիրաբուժը կրնայ նաեւ այլ քաղաքի մը մէջ գտնուող հիւանդի մը գործողութիւնը վարել:

Կ'առաջադրուի մարդամեքենան օժտել յատուկ դրութեամբ մը, որպէսզի կարելի ըլլայ անոր՝ տրոփող սիրտը գործողութեան ենթարկել: Այս պարագային գործողութիւն ընող թելը պիտի հետեւի սրտի զարկերուն, սակայն անոնք պաստառին վրայ ի յայտ պիտի չգան:

Հետեւաբար վիրաբուժը պիտի ունենայ այն տպաւորութիւնը, թէ կ'աշխատի անշարժ սրտի մը վրայ:

«ՍՏԵՂԾԱԳՈՐԾ» ՆՈՐ ՄԻՋՈՑՆԵՐ՝ ՄԱՐՄՆԻՆ ԴԵՂԵՐ ՀԱՍՑՆԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

Աշխարհի տարածքին մասնագիտացած բազմաթիւ ընկերութիւններ ներկայիս միլիառաւոր տոլարներ կը ծախսեն «ստեղծագործելու համար» նոր միջոցներ՝ մարմնին դեղեր հասցնելու համար:

Անոնք կը մշակեն փոքրիկ բարդեր պարունակող փէչեր, որոնք դեղերը մորթին ծակտիկներէն ներս կը մղեն: Անոնք կը ծախեն գրեթէ չցաւցնող «ասեղներ», որոնք փոքր գրիչներու կը նմանին:

Դիտնականներ կը մշակեն «խելացի» դեղահատեր, որոնք դեղեր կ'արձակեն իբրեւ հակադարձութիւն մարմնէն հասած նշաններու:

Երկրորդական անհոգով ազդեցութիւններ նուազեցնելու համար անոնք դեղերը կը ծածկեն իւղի չափազանց փոքր մաշկերով, որոնք կը լուծուին, երբ անոնք մարմնին մէջ թիրախ - գործարանին կը հասնին:

Հետազօտողներ կը ստեղծեն պտուղներ եւ բանջարեղէններ, զորս մարդիկ կրնան ուտել հասարակ հիւանդութիւններու դէմ պաշտպանուելու համար:

Անոնք նաեւ կը փորձեն մշակել պատուաստ - ժէլեր, որոնք պարզապէս մորթին կը քսուին: Ասիկա հաւանական նուաճում մը կրնայ ըլլալ սրսկումներէ վախցող ոեւէ երեխայի համար, ինչպէս նաեւ կեանքեր կրնայ փրկել աղքատ երկիրներու մէջ:

Այս հետազօտութիւններուն մէկ մասը տասնամեակներէ ի վեր սկսած է արդէն, սակայն անոնք վերջերս մեծ թափ ստացած են, նկատի ունենալով, որ գիտնականներ կ'օգտագործեն մարմնի գործելաձեւին մասին նորագոյն յայտնաբերումները:

Դեղերը մարմնին հասցնելը դեղաբանութեան ամէնէն «տաք» ճիւղերէն մէկը դարձած է ներկայիս: Այն ընկերութիւնները, որոնք այս աշխատանքին ձեռնարկած են, նաեւ բարձր եկամուտ ապահովելու սկսած են:

Շահարկումներու Ուորպըրկ Տիլըն Ուիտ ընկերութիւնը կը նախատեսէ, որ դեղեր մարմնին հասցնելու համար նոր միջոցներ օգտագործող արտադրութեանց վաճառքը 1995ի նուազ քան 10 միլիառէն շուրջ 40 միլիառ տոլարի պիտի բարձրանայ 2005 թուականին:

ԿՐԻՓԻ ՀԱՍԱՃԱՐԱԿ ԿԱՆԽԱՐԳԻԼՈՂ «ԴԵՂ»

Կը նախատեսուի, որ հետազօտութիւնները ամբողջ աշխարհի տարածքին մարդոց կեանքը պիտի փոխեն՝ սկսելով իւրայատուկ քաղաքէ մը թէմփըլ, կեդրոնական Թեքսասի մէջ:

Հոն հետազօտողները քիթի սփրէյի մը միջոցով կրիփի նոր պատուաստ մը կը ներարկեն երեխաներու, ցոյց տալու համար, թէ կրիփի վարակումը կրնայ կանխարգիլուիլ ամբողջ քաղաքի մը մէջ:

Կրիփը (ինֆլուենզա) թերեւս մնացած միակ հիւանդութիւնն է, որ կարողութիւնը ունի մոլորակի տարածքին մարդիկ վարակելու եւ անոնցմէ միլիոնաւորներ սպաննելու: Հակառակ ասոր մեծ է թիւը անոնց, որոնք սպասելու դէմ պատուաստուիլ, մասամբ որովկը մերժեն անոր դէմ պատուաստուիլ, մասամբ որովհետեւ սրսկումը կը ցաւցնէ: Սրսկումները քիթէն անցնող սփրէյներով փոխարինելը կարեւոր զէնքի մը կրնայ վերածուիլ:

Հակառակ անոր, որ ցարդ վերոնշեալ միջոցը կը թուի լաւ արդիւնքներ տուած ըլլալ, տակաւին տարիներ անհրաժեշտ են, մինչեւ որ սփրէյի գործածութեան կանաչ լոյսը տրուի, կ'ըսեն մասնագէտներ:

Աւելի «բարի» պատուաստներ մշակելու ճիգերուն մաս կը կազմէ նաեւ յատուկ ժէլերու պարագան: Ջանմոն կարելի է շփել մորթին եւ մանրէի մը հանդէպ պաշտպանութիւն ապահովել մարմնին համար:

Եթէ նախնական արդիւնքներ արձանագրուին նաեւ

ԱՐՒԱՆՑ ԱՍԵՂԻ ՊԱՏՈՒԱՍՏՆԵՐ

Առանց սրսկումի, հնարաւոր նաեւ առանց ցաւի պատուաստումի երկու միջոցներ կը կատարելագործուին ներկայիս: Մէկը՝ մշակուած Կրէյքըր Կլէնի կողմէ (հնարագործութեանց Ուոքըր Ուիտ Արմի ինսթիթիւթ), կ'առաջադրէ ուղղակի մորթին վրայ գնելով բնաքանուի, բոլերայի կամ այլ հիւանդութեանց կապուած բոյլեր:

Փաուտըրմէքըր *՝ մորթի ճամբով պատուաստ մը:*

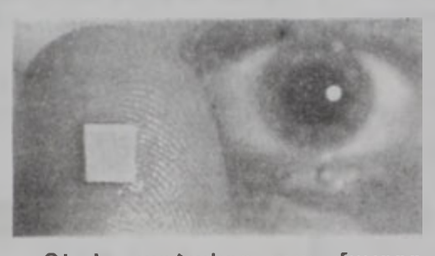
Մուկի վրայ փորձարկումներ ցոյց տուած են, թէ անոր արեան մէջ յատուկ անթիթորներ կը շինուին: Ասիկա փաստ է, թէ մարմնին բնական պաշտպանութեան դրութիւնը հակադարձած է մորթի ճամբով հասած անթիժէնին՝ շնորհիւ մորթի բնական պաշտպանութեան բջիջներու օժանդակութեան:

Այլ միջոց մը կ'առաջադրէ պատուաստի մասնիկները մորթին տակ մղել գերձայնային արագութեամբ: Փաուտըրմէքըր կոչուած սարքը ներկայիս կը փորձարկուի անասուններու վրայ եւ կը թուի անհաճոյ որեւէ հետեւանք չունենալ:

ՄԱՅԿՐՈՉԻՓԸ ԿՐՆԱՅ ՕՐ ՄԸ ՅԱՒ ՊԱՏՃԱՌՈՂ ՍՐՍԿՈՒՄՆԵՐԸ ԵՒ ԴԵՂԱՀԱՏԵՐԸ ՓՈԽԱՐԻՆԵԼ

Միլիսիոմէ չինուած մայքրոչիփ մը օր մը կրնայ փոխարինել ցաւցնող սրսկումները, դժուար կուլ տրուող դեղահատերը եւ լեղի դեղերը:

Փոխանակ գայն տեղեկութիւններով օժտելու, գիտնականներ կր ծրագրաւորեն չափազանց փոքր չիփ (փիւս) դեղերով լեցնել: Անիկա կրնայ կուլ տրուիլ կամ գետեղուիլ մորթին տակ՝ ծրագրուելէ ետք այնպիսի ձեւով, որ ճշդուած ժամանակամիջոցներու փոքր քանակութեամբ դեղ արձակէ:

Դեղեր արձակող այս *մայքրոչիփը* կը կրէ ծակ 400 *միքրո*-ասեղներ, զորս կարելի է գործածել անհրաժեշտ քանակութեամբ եւ անհրաժեշտ ժամանակին դեղ սրսկելու համար հիւանդին:

Թէեւ անհատականացած թուող, սակայն ըստ Էմ. Այ. Թի. հիմնարկի հետազօտողներուն կարելի այս նորութիւնը կ'առաջադրէ «խելացի դեղեր» կամ «չիփ մը վրայ դեղարան մը» ունենալ:

«Անիկա դեղերու հայթայթման դրութիւն մըն է, սակայն կրնայ որեւէ բանի համար գործածուիլ», կ'ըսէ տոքթ. Ռոպըրթ Լէնկըր:

Ան ձոն Սանթինիի եւ Մայքըլ Սիմայի հետ մշակած է նախատիպ մը, որ օր մը կրնայ գործածուիլ ցաւը թեթեւցնելու կամ քաղցկեղային դեղեր հայթայթելու, բժշկական ախտաճանաչման քննութիւններու, գոհարեղէններու մէջ, որպէսզի անոնք անուշահոտեր սփռեն կամ որեւէ այլ պարագայի՝ քիմիական մէկ կամ քանի մը տեսակ մասնիկ հայթայթելու՝ ճշդրուած քանակութեամբ եւ ճշդուած ժամանակներու:

Նոյնիսկ կարելի կրնայ ըլլալ ստեղծել մայքրոչիփ մը, որ պատկերասփիւռի կազմածին մէջ կր զետեղուի անուշահոտեր արձակելու համար: Ովկիանոսի վերաբերող տեսարաններու առընթեր աղոտ օդի հոտեր կամ պարտէզներու հետ ծաղիկներու բոյրեր կրնան արձակուիլ, կ'ըսեն հետազօտողներ:

«Ասիկա այն նախատիպն է, որ օր մը այս բոլոր բաները (վերոնշեալ) կարելի պիտի դարձնէ», կ'ըսէ Լէնկըր, որ Էմ. Այ. Թի-ի մէջ քիմիագիտութեան եւ կենսաքիմիագիտութեան դասախօս է:

Կազմածը իր տեսակին մէջ առաջինն է, որ առիթ կու տայ մայքրոչիփին մէջ մէկ կամ աւելի քիմիական նիւթ պահ դնել՝ գանոնք ըստ կարիքի արձակելու համար:

Գիտնականները փորձարկած են ամերիկեան 10 սէնթի մեծութեամբ հաստատուն վիճակով մայքրոչիփը, որուն վրայ զետեղուած են 34 չափազանց փոքր (գնդասեղի ծայրի մը չափ) ընդունարաններ: Այս վերջիններուն մէջ կարելի է գետեղել 25 նանոլիթր քիմիական նիւթեր՝ հաստատուն, հեղուկ կամ ժէլ վիճակի մէջ (մէկ նանոլիթրը մէկ հազար միլիոներորդ լիթրի կը համապատասխանէ):

Գիտնականները ցուարին կ'ըսէին, թէ մայքրոչիփին չափը կրնան աւելի եւս փոքրացնել՝ հասնելով մինչեւ 2 միլլիմեթրի: Կայ նաեւ կարելիութիւնը հաս է նախատեսելու, թէ մայքրոչիփը ե՞րբ մեծ համեմատութիւններով տրամադրելի պիտի ըլլայ:

Լէնկըր եւ անոր խմբակը կը յուսան, որ կարելի պիտի ըլլայ զայն փորձարկել անասուններու եւ ի վերջոյ նաեւ մարդոց վրայ: Անոնք ոսկի եւ հանքային աղիջուր գործածած են իրրեւ էլեկտրոտի նիւթ եւ արձակման չրջապատ, սակայն անոնք արդէն փորձարկումներ կը կատարեն բնական միջոցներով փաճացող փլաստիք եւ այլ նիւթերու չուրջ:

Մայքրոչիփին վրայ գըտնուող չափազանց կարճ *միքրո*-ասեղները չեն ցաւցներ:

Պատրաստեց՝ Ս. Ա. ՊՈՅԱՃԵԱՆ

Աղբիւրներ՝ «ՌՈՅԹԸՐՋ», «ԻՆԹԸՐՆԷՇԸՆԱԼ ՀԵՐԱԼԴ ԹՐԻՊԻՈՒՆ», «ՍԻԱՆՍ Է ՎԻ»

ՕՐԱՏԵՍՐ

ՇԱՐԺԱՊԱՏԿԵՐ

◆-ՊԷՅՐՈՒԹ ՖԱՆԹՈՄ- (Էսփաս, Ամփիր/Սոտեքօ).- Երկար բացակայութենէ ետք, Հնչակեաններու վերջաւորութեան, Խալիլ կը վերադառնայ Պէյրութ: Ան տասը տարի առաջ, ծանր վէճէ մը ետք, ինքզինք մեռած ձեւացուցած էր եւ կեղծ անունով փախած Պէյրութէն... Բեմադրիչ՝ Ղասսան Սալհապ:

◆-ՔՐՈՒԻԶԻ ԻՆԹԵՆՇԸՆՋ- (Էսփաս, Ամփիր / Սոֆիլ, Տիւճ, Սոտեքօ, Էլիթ, Մէնք Էլի, Աթլանթիս, Լաս Սալինաս).- «Տէնճըրըս Լիէզընճ»-ի մէկ այլ տարբերակը, ուր Քաթրին, իր կես-եղբօր՝ Սեպասթիանի հետ, գրաւի կու գայ կոյս աղջկան մը գծով:

◆-ԹԱՔՍԻ- (Էսփաս, Ամփիր/Սոֆիլ, Տիւճ, Սոտեքօ, Մէնք Էլի, Լաս Սալինաս).- Մարսէյի մէջ, փիցցայի նախկին սպասարկող եւ թաքսիի վարորդ՝ Տանիէլ, կ'օժանդակէ ոստիկանութեան, գերմանացի գողերու խմբակ մը յայտնաբերելու:

◆-«ՊՐԱՅՏ ԱՖ ՁԱՔԻ»- (Փլաճէթ/ Ապրաժ, Ջուք, Թրիփոլի, Քոնքորտ, Ֆրիուէյ).- «Ձայլտ Փէյ»-ֆիլմաշարին չորրորդ տարբերակը, ուր Ձաքին այս անգամ իր «Հարսին»-ներ միասին դարձեալ չարիքներ կը գործէ:

◆-ՓԷՀ ԱՏԵՄՋ- (Փլաճէթ/ Ապրաժ, Ջուք, Թրիփոլի, Փլազա, Քոնքորտ, Ֆրիուէյ).- Իրական կեանքէ առնուած պատմութիւն մը, ուր բժիշկ Փէչ Ատըմզ (Ռոպին Ուիլիըմս) կ'որդեգրէ հիւանդները խնդացնելով բժշկելու իր ուրայատուն ոճը, կորսնցնելով իր ասպարէզը...

◆-Ջ ՄՄ.- (Էսփաս, Ամփիր, Տիւճ, Սոտեքօ, Էլիթ, Մէնք Էլի, Աթլանթիս, Լաս Սալինաս).- Գաղտնի ոստիկան Թոմի (Նիքըլըս Քէյճ) կը յանձնուի ստուգումը կատարել՝ 8 մմ. ֆիլմի մը նկարահանման վաւերականութիւնը:

◆-ԻՒՆ ԸԱՆՍ ՍԻՒՐ ՏԷՕ-.- (Փլաճէթ/ Ապրաժ, Քասլիք, Փլազա, Քոնքորտ, Սիթէ, Սաժէս).- Երիտասարդ աղջիկ մը (Վանեսա Փարատի) ցարդ իրեն անծանօթ հօր փնտոտուքին մէջ է, երբ կը հանդիպի 2 հաւանական -թեկնածուներու- (Ալէն Տըլոն եւ ժան Փօլ Պելմոնտօ):

◆-ՓՐՅ ՊԷՔ- (Ամպասատ, Ֆրիուէյ, Փլաճէթ / Ապրաժ, Փլազա, Քոնքորտ).- Ցաւոդ գողութենէ մը ետք, Փորթըր (Մէլ Կիպսըն) ծուղակը կ'իյնայ իր գործընկերներուն կողմէ՝ մտերիմ ընկերը եւ կինը, որոնցմէ կ'որոշէ իր վրէժը լուծել: Վայրագ արարքներով հետաքրքրական ֆիլմ:

◆-Ը ՆԱՅԹ Է/Թ ՏԸ ՌՈՔՍՊԸՐԻ-.- (Փլաճէթ, Փլազա).- Երկու եղբայրներ Լոս Անճելըսի մէջ կը փորձեն հիմնել իրենց սեփական ձայնագրութեան ընկերութիւնը:

◆-ՓԼԱՆ ՎԱՆՏՄ- (Սիթէ, Սաժէս, Էլիթ).- Անձնասպանութեան եղածոսկերիչի մը խման կինը՝ Մարիան (Քաթրին Տընէօվ), իր ամուսնոյն կիսատ ձգած գործառնութիւնները կը ստանձնէ եւ դժուարութիւններու կը հանդիպի:

◆-ՂԼԸՔ ՔԸԹ, ՈՒԱՅԹ ՔԸԹ- (Ամփիր / Սոտիքօ).- Մաթքոճ ապիկար գնչու մըն է, որ կը գբաղի մուրացկանութեամբ: Տատանի հետ ձախող գործառնութենէ մը ետք, այս երկուքը կ'որոշեն իրենց զաւակները իրար հետ պսակել, հակառակ անոնց կամքին...

◆-ԵՈՒՎ ԿԱՓ ՄԸԶԼ- (Ամպասատ, Ֆրիուէյ).- Երգիծական ռոմանս մը Թոմ Հէյնքսի եւ Մէկ Ռայընի դերակատարութեամբ, որոնք գիրար կը սիրահարին ինքզինքի մէջ նամակագրութեամբ, առանց գիտնալու, որ թշնամիներ են...

◆-Ը ՂԱԿԶ ԼԱՅՖ- (Փլաճէթ/ Ջուք, Փլազա).- Ֆիլք երիտասարդ մրջիւն մըն է, որ վարձկաններու փնտոտուքի մէջ է, իր գաղութը պաշտպանելու համար ասպատակող մարախներուն դէմ: Ան իր շուրջ կը հաւաքէ մեծ թիւով հետեւորդներ:

◆-ՄԱՅԹԻ ՃՕ ԵԱՆԿ- (Փլաճէթ/Ջուք,Վանտով).- Ճօ «որբացած» կորիլ կապիկ մըն է, որ պահուած է քաղաքին մէջ ժիլ Եանկի կողմէ, վտանգի չենթարկուելու համար, դժգոհ իր «բանտարկեալի» կեանքէն, Ճօ կը փախի «բանտէն»...

◆-ՇԸՅՔՍՓԻՐ Ն ԼԱՒ- (Փլաճէթ/ Ջուք, Ապրաժ, Քասլիք, Քոնքորտ).- 1593ին Լոնտոնի մէջ, Շէյքսփիր (Ժոզէֆ Ֆիէնզ) իր նոր թատերգութեան արտադրութեան համար կը դիմէ հարուստ եւ գեղանի Վիոլային (Ճիուլիք Փալթրօ), որուն կը սիրահարի. թատերգութեան նոր նիւթի մը առիթ տալով:

◆-«ԱՍԹԵՐԻՔՍ Է ՕՊԻԼԻՔՍ ՔՈՆԹՐ ՍԵՋԱՐ- (Փլաճէթ , Ապրաժ, Քասլիք, Վանտով).- Ք.Ա. 50 թուականին, խումբ մը գիւղացիներ կը դիմադրեն ասպատակող հռոմէացիներուն դէմ: Իրենց գաղտնիքը... արտակարգ ուժ տուող կախարդական հեղուկ մը: Դերակատարները՝ Քրիսթիան Քլաւիէ, Ժերար Տեփարտիէօ եւ Ռոպերթօ Պենցինի:

◆-Ը ՏԵՍԼԸՆԻ ԱՃ ՀԸՐ ՕՆ- (Էսփաս, Ամփիր, Տիւճ, Էլիթ).- Իրական պատմութենէ առնուած ֆիլմ մը, ուր Վերոնիքա (Քեթրին Մաքքորմաք) իր կենցաղը կը փոխէ, մօտենալու համար հարուստ դասակարգի մաս կազմող իր սիրահարին (Ռիչֆիւս Սիուըլ):

◆-ԼԷՕ ՏԻՆԷ ՏԷ ՔՈՆ- (Փլաճէթ, Քասլիք, Սաժէս).- «Ապուշներու ընթրիքին» միտք բանին հետեւելէ է. ընթրիքին մասնակիցները կը բերեն «ապուշութիւն» մը եւ լաւագոյնը կը դառնայ յաղթականը...

Վերտին կը ցուցադրուի «ՍԷՅՎԻՆ ԿՈՒՏԱՅԻԹ ՌԱՅԶԸՆ» (Սաժէս, Սիթէ):

ԱՐԱՀՆԵՐԻ ՀԵՌ.Ի ԻՐԵՐԸ- Քոնքորտ.- 735439 - Փլաճէթ / Ապրաժ.- 292192 - Փլաճէթ/Վասպիր.- 912503/4, Ամպասատ.- 217490 Էլիթ.- 340256 - Ամփիր / Սոտեքօ.- 616706/7 -Ֆրիուէյ.- 415590-Քոլիզէ.- 342962- Էսփաս.- 212526-Վանտով.- 443992- Մէնք Էլի.- 406206 Ամփիր / Տիւճ.- 792123/4-Ամփիր / Սոֆիլ.- 204050-Սաժէս.- 562006/7:

ԹԻ. ԷԼ.

7:30.- Արաբերէն լուրեր
8:00.- Եուրոնիուզ
8:15.- Կենդանի գծանկար՝ «Թէոտոր Տը Թակպոթ»
8:30.- Կենդանի գծանկար՝ «Թաու Թաու»
9:00.- Սուպիւիէ
11:00.- Պլինքի Պիլ
11:30.- Ասար Ուա Թուրաս
12:00.- Թենիս. Ռոլան Կարոս
14:30.- Արաբերէն լուրեր
15:00.- Թենիս. Ռոլան Կարոս
17:30.- Պալատիաթ
18:00.- Նատիլ Պիա
18:30.- Տը Պոլտ Էնտ Տը Պիութիֆուլ
19:30.- Արաբերէն լուրեր
20:00.- Մըն Լուպնան Ուալ Ալաւ
20:30.- Նիւա Ֆիլ Ասիֆա
21:30.- Սիֆեսիալ
23:00.- Ռոլան Կարոսի արդիւնքներ
23:30 - Ռեսքիու 911

ԷՄ. ԹԻ. ՎԻ.

6:45.- Թէ. Էֆ. Ի/ լուրեր
7:15.- Ծանուցումներ
7:30.- Թելէ Մաթէն
9:30.- Սուֆրա Տէյլի
10:00.- Մորիքօ Թի. Վի. Շուփինկ
11:00.- Քլիփս
12:00.- Թալասա
13:00.- Տէ Շիֆր Է Տէ Լեթր
13:45.- Ծանուցումներ
14:00.- Թէ. Էֆ. Ի/ լուրեր
14:45.- Սի. Էն. Էն.ի լուրեր
15:15.- Քի Է Քի
16:00.- Ալղանի Ալղանի
17:15.- Մինի Սթիւտիօ
18:15.- Էվ. Թի. Վի. Սփորց
18:30.- Փըրֆէքթ Սթրէյնճըրզ
19:15.- Քըլ Մէյլէ Այլէ
20:00.- Արաբերէն Լուրեր
20:30.- Ի. Ւոռ.
21:30.- Սաժժըլ Մաուքաֆ
00:00.- Էվ. Թի. Վի. Սփորթց

ԷԼ. ՊԻ. ՍԻ.

7:00.- Սի. Էն. Էն.ի լուրեր
7:30.- Մա Ըլաք Իլլա Հայֆա
8:00.- Սի. Էն. Էն.ի լուրեր
8:25.- Փինաքըլ Եուրոփ
9:00.- Արապէսք
10:00.- Լիսանա Տիփլոմաթիք
10:30.- Նահարքում Սայիտ
13:30.- Սի. Էն. Էն.ի լուրեր
14:00.- Պաքեթպոլ՝ Ասիոյ ափ.
15:00.- Ֆլէշ Նիուզ Սաթ
15:15.- Մեքսիքական Ֆիլմաշար
16:30.- Քեսթիոն Փուր Էօն Շամփիոն
17:00.- Քիֆ Ու Լէյշ
18:00.- Պաքեթպոլ՝ Ասիոյ ափ.
20:00.- Արաբերէն լուրեր
20:30.- Ռըմէյտ Ուա Մըլի
21:45.- Պաքեթպոլ՝ Ասիոյ ափ.
23:30.- Սիսթըր Քէրթ
00:00.- Աներիկեան երկար ժապաւէն՝ «Էտիթըրտ Թու Վիլ Լաւ»

ՄՈՒԹԱՔՊԱԼ

7:00.- Ալաւ Էլ Սաւպահ
13:00.- Ֆլէշ Ինֆօ
13:15.- Տալաս
14:00.- Արաբական Ֆիլմաշար
15:00.- Արաբերէն լուրեր
15:30.- Զիպլինիա
16:30.- Կենդանի գծանկար՝ «Պանանալ Ին Պիճաւալ»
17:00.- Ըլղար Ըքսար
17:30.- Ֆրանսերէն լուրեր
17:45.- Անգլերէն լուրեր
18:00.- Ֆէյմ
19:00.- Թիքէթ Ալէյնա Վիպա Ալէյք
19:58.- Շաուահէտ Մըն Այյամինա
20:00.- Արաբերէն լուրեր
20:30.- Փէսիֆիք Փալիսէյտ
21:30.- Արաբական Ֆիլմաշար
22:30.- Խալլիք Պըլուկէյթ

ԷՆ. ՊԻ. ԷՆ.

15:30.- Վիտէօ Քլիփս
16:30.- Ճիւլ Լերըր
17:30.- Կենդանի գծանկար՝ «Օսքար. Թութպրուշ Ֆէվիլլի»
18:00.- Չարլի'ս Էնճըլզ
19:00.- Եգիպտական երկար ժապաւէն
21:00.- Արաբերէն լուրեր
21:30.- Միվիլ Ուորկ
22:30.- Սպանական երկար ժապաւէն՝ «Սիենական»

* Վերոյիշեալ յայտագիրները ենթակայ կրնան ըլլալ որոշ փոփոխութիւններու:

MASSONA HEALTH CLUB
ԳԵՐՅՈԳՈՒԹԵԱՆ ԱՐՔՈՒՍ
● ՍԱՒՈՒՆԱ ՇՈԳԻ
● ՍԵՓՕԿԱՆ ՄԱՍԱԺԻՆ
● ՓԷՏԻՔՅՈՒՐ, ՊԱՏԻՔՅՈՒՐ
Ազթիւիա, Աթամքա սաճքըր, Ցող յարկ: Հեռ. 04 - 419219:

ԿՈՒԶՈՒԻՆ
● Մոմի վրայ աշխատող օրիորդներ եւ սատաքներ: Հեռ. 03-295900:

ԾԱԽՈՒ ԿԱՄ ՎԱՐՁՈՒ ՅԱՐԿԱԲԱԺԻՆ
● Հարպոյեան շէնք, պլոք C, 9 րդ յարկ: Հեռ. 01-443112:

Կ'ՈՒԶՈՒԻՆ
● Մոմի վրայ աշխատող օրիորդներ եւ օսկի փայլեցնող (ճիլաճի) գործաւորներ: Հեռ.01-585117-8:

ԾԱԽՈՒ ՀՈՂ
● Այնճարի մէջ, 2րդ փողոց, աջին, 400 քառ. մեթր տարածութիւն: Հեռ. 08-621717:

Կ'ՈՒԶՈՒԻ
● Առեւտրական հաստատութեան մը համար երիտասարդ աշխատուրի մ'ը: Հեռ. 01-268375:

365 ՕՐԵՐԷՆ ՕՐ ՄԸ ՔԱՀԼԻ ԾԵՐԱՆՈՑԻՆ
Սոյն ձեռնարկին հետեւեալ ազգայինները կը ստանձնեն օրուան մը ճաշի ծախսը՝ 300 ամերիկեան տոլար:
– Աղասարգիսեան ընտանիք իրենց ծնողաց յիշատակին՝ 25 Մայիս:

DPA DESIGN-PRINT ADVERTISING AGENCY
New Phones:
01/257915
01/447937
Bourj Hammoud, Tiro street
Near Master Mall

ՇԻՐԱԿ
ՀԱՐՍԱՆԵԿԱՆ ՔԱՐԵՐ

ՍԱՆԹՐ ՀԱՐԴԱՅԵԱՆ Bloc C ՊՈՒՐԶ ՀԱՍՍՈՒՐ
☎ 449533 - 445829

STUDIO Lantern
● Կը ստանձնէ ուրախ առիթներու video նկարահանումներ
Հեռ. 01-266866 եւ 03-268852

ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ ՄՈՒՏՔԻ ՆԻՒԹԱԿԱՆ ՄՏԱՀՈԳՈՒԹԻՒՆՆԵՐԷՆ ՁԵՐՔԱՁԱՏԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԵՑԷՔ

ԱՖՀԻԼի մօր
● ԵՈՒԱՁԱԳՈՑՆ սակերով
● ԱՌԱՒԵԼԱԳՈՑՆ խնամք
● Վճարման դիւրութիւններ
Հասցէ.- Ազգային Խորհուրդի շէնք, ԱՅԷՏի կից, Հեռ. 248238, 262221:

ՊԱՐՈՅՐ ՍԵՒԱԿԻ ՄՇՆԴԵԱՆ 75-ԱՄԵԱԿԻՆ ԱՌԻԹՈՎ
ԼԱԻԱԳՈՅՆ ՆՈՒԻԷՐԸ ՈՒՍԱՆՈՂԻՆ ԵՒ ԳՐԱՍԵՐԻՆ

Շիրակ Հրատարակչատան նախաձեռնութեամբ Պարոյր Սեւակեան ՀԱՏԸՆՏԻՐԻ մը հրատարակութիւնը 1972-ին, արժանանալով ժողովրդական ընդունելութեան, հինգերորդ վերահրատարակութիւնը կ'ուենենայ այս հատորին տպագրութեամբ: Փնտռուեցաւ ան մտաւորականներէ, գրասէրներէ, ուսանողներէ եւ ժողովրդական խաւի ընթերցողներէ:

Մինչեւ չորրորդ վերահրատարակութիւնը անփոփոխ պահելէ ետք Պարոյր Սեւակի Հատընտիրը, որ կ'ընդգրկէր «Նորից Քեզ հետ», «Մարդը Ափի Մէջ», «Եղիցի Լոյս» հատորները ըստ ընտրուած եւ մամուլի էջերուն մէջ ցրուած բանաստեղծութիւնները, հինգերորդ վերախմբագրուած սոյն հատորը ունեցաւ հետեւեալ յաւելումները. հատուածներ՝ «Երաժիշտ Պատարագ»էն եւ «Անլռելի Զանգակատուն»էն ինչպէս նաեւ Գիրք Մնացորդացէն որոշ թիւով քերթուածներ:

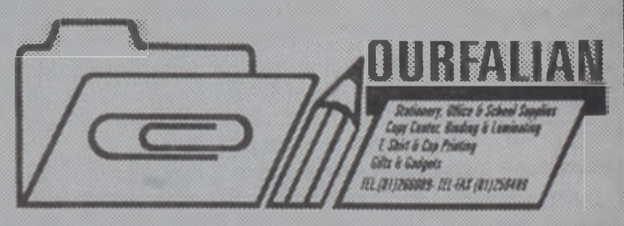
352 էջ $ 10

CHIRAK PRINTING
P.O.B. 80631 - LEBANON
Tel.: 01-253008 Fax : 01-253009
E-mail: chirak@dm.net.lb

ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՂԻԲԷ ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ ՔՈԼԷՋ
Հովանաւորութեամբ՝
ԳԵՐԱՊԱՏԻՒ Տ. ԳԵՂԱՄ Ե. ՎՐԴ. ԽԱՉԵՐԵԱՆԻ
(Քարէջան Առաջնորդ Լիբանանի Հայոց թեմի)
ՅՈՒՅԱՀԱՆԴԷՍ
ՇԱՀԷ ՅԱՐՈՒԹԻՒՆԵԱՆԻ
ՏԷՐՈՐԱԹԻՆ ԿԻՐԱԿԱԿԱՆ (ՍԵՔՐԵՏԻՔ) ԳՈՐԾԵՐՈՒ
Վայր. «ՍԻՐԱՆ ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ» ՅՈՒՅԱՍԱՐԱՆ
Բացում. Չորեքշաբթի, 26 Մայիս 1999, ժամը 10:00ին:
Յուզահանդէսը բաց պիտի մնայ մինչեւ Յունիս 2, ամեն օր ժամը 11:00էն 18:00:

ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՂԻԲԷ ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ ՔՈԼԷՋ
ՏԻԿՆԱՆՑ ՅԱՆՁՆԱԽՈՒՄԲ
ՄԱՅՐԵՐՈՒ ՕՐ
♦ՔԱՅՈՒՄ ՇԱՀԷ ՅԱՐՈՒԹԻՒՆԵԱՆԻ ՏԷՐՈՐԱԹԻՆ ԿԻՐԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐՈՒ ՅՈՒՅԱՀԱՆԳԷՍԻ
♦ԳԱՐՆԱՆԱՅԻՆ ՇԱՂԿԱՅԱՐԴԱՐՈՒՄ
Զրույց - Յուզադրութիւն
ՏԻԿԻՆ ԱՆԱՀԻՏ ՊԱՍՄԱՃԵԱՆ
♦ՀԻՒՐԱՍԻՐՈՒԹԻՒՆ
Տեղի կ'ունենայ Չորեքշաբթի, 26 Մայիս 1999, ժամը 10:00ին, «Սիրան Մանուկեան» հանդիսասրահին մէջ:
Հրաւէր

ARA TRAVEL IATA ԱՆԴԱՄ
ARMENIAN AIRLINESի SALES AGENT,
ՈՒՐԱԽՈՒԹԵԱՄԲ ԿԸ ՅԱՅՏՆԷ ԻՐ ՅԱՐԳՈՅ ՅԱՃԱԽՈՐԴՆԵՐՈՒՆ, ՈՐ Կ'ԱՊԱՀՈՎԷ
ՊԷՅՐՈՒԹ - ԵՐԵՒԱՆ - ՊԷՅՐՈՒԹ ԵՒ ՀԱԼԷՊ - ԵՐԵՒԱՆ - ՀԱԼԷՊ
ARMENIAN AIRLINES ընկերութեան
● օդանաւային տոմսեր ● ապրանքի փոխադրութիւն
ԱՐԱ ԹՐԱՎԸԼ,
Պուրճ Համուտ, Համակատան շէնք,
Հեռ. 266594 - 261296 : FAX: 261296

ԳՐԱՏՈՒՆ ՈՒՐՖԱԼԵԱՆ

Տնօրէնութեամբ՝ ՎԱՐՈՒԺԱՆ ՈՒՐՖԱԼԵԱՆԻ
● Գրասենեկային եւ դպրոցական գրենական պիտոյքներ
● Հաշուապահական յատուկ տետրակներ եւ արխիւներ (file)
● Համակարգիչի printerներու ամէն տեսակի թուղթեր
● Գծագրութեան, ձեռայինի եւ decoի թուղթ եւ խաւաքարտ
● Ներկերու եւ վրձիններու հարուստ հաւաքածոյ (ջրաներկեր, իւղաներկեր, ագրելիք, hobbies)
● Ամէն տարիքի եւ սեռի դպրոց. եւ businessի պայուսակ
● Նուէրներ եւ gadgets բոլոր առիթներու եւ տարիքներու
● Այլազան լեզուներով բառարան եւ ԱՐՈՒԵՍՏԻ ԳԻՐՔԵՐ
● Շնորհաւորական քարթեր, posters եւ posterhanger
● Photo copy (գունաւոր եւ պարզ) ամեն սպասարկութիւն
● Laminating and Binding գանազան ձեւերով եւ չափերով
● Գունաւոր badgeներու անմիջական պատրաստութիւն
● Թիշըրթներու, գլխարկներու, համազգեստներու եւ այլ կերպասներու վրայ գունաւոր նկարներու եւ գրութիւններու արագ տպագրութիւն
Պուրճ Համուտ, Մարաշ փողոց
Հեռ: 01-266089, Fax:01-258489
E-mail: Orfalian@inco.com.lb P.O.Box: 80152

ԱՅՅԵԼՈՒԹԻՒՆ ԱՆԹԻԼԻԱՍԻ ՄԱՅՐԱՎԱՆՔ

ՀԱՅ ՍԵՒ ԳՕՏԻՆԵՐՈՒ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԱԿԱԴԵՄԻԱՅԻ

Մայիս 28ի անկախութեան առիթով, Հ.Ս.Գ.Մ.Ա.եան այցելութիւն մը պիտի տայ Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Արամ Ա. կաթողիկոսին, Հինգշաբթի, 27 Մայիս 1999ի երեկոյեան ժամը 7:30ին, ստանալու համար Վեհափառ Հայրապետին օրհնութիւնը:

Այս առիթով, Հ.Ս.Գ.Մ.Ա.եան Անթիլիասի շրջափակին մէջ կարճ հանդիսութիւն մը պիտի կազմակերպէ:

Հրաւէր բոլորին

ՀԱՅՈՑ ԱՌԱՔԵԼԱԿԱՆ ԵԿԵՂԵՑԻՆ ԱՆԴԱՄ

ՀԱՅՈՑ ՍԵՒ

ՄԱՐԶԱԿԱՆ-ԱՇԽԱՐՀ

ԹԵՆԻՍ. ԱՒԱՆ ԿԱՐԾԻՔ

ՄԱՅՔԼ ՉԱՆԿ ԵՒ ԻՎԱՆԻՍԵՒԻՉ ԵՂԱՆ ՄԵԾԱԳՈՅՆ ՊԱՐՏԵԱԼՆԵՐԸ

ՍԱՐԳԻՍ ՍԱՐԳՍԵԱՆ ՅԱՂԹԵՑ

Երկկ սկսաւ թենիսի Ֆրանսայի բաց մրցաշարքը՝ Ռոլան Կարոսը եւ առաջին հանդրուանին թէեւ մեծ անակնկալներ չպատահեցան, սակայն երկու մեծեր՝ ամերիկացի Մայքըլ Ջանկ եւ խրուաթ Կորան Իվանիսեւիչ դուրս մնացին, յաջորդաբար տեղի տալով թիւ մէկին՝ ռուս Եւգենի Քաֆելնիքովի եւ մարոքցի Հիշամ Արազիի առջեւ: Տղոց մնացեալ մրցումներուն, բոլոր մեծերը յաղթեցին եւ անցան Բ. հանդրուան:

Հայրենի մարզիկ Սարգիս Սարգսեան յաղթեց ֆրանսացի Ժան - Ռընէ Լիգնարի, 6 - 7, 6 - 4, 6 -2 եւ 6 - 2 արդիւնքով:

Ինչ կը վերաբերի աղջկանց մրցումներուն, բոլոր մեծերը դիւրաւ յաղթեցին եւ ոչ մէկ անակնկալ պատահեցաւ: Աշխարհի թիւ մէկը՝ գուլիցերիացի Մարթինա Հինգիս 6-1 եւ 6-4 արդիւնքով տապալեց հոլանտացի Հոփմանգը, մինչ ֆրանսացի Ամելի Մորեսմօ տարաւ դիւրին յաղթանակ մը՝ ամերիկացի Մնայտրրի դէմ:

Այսօր կը շարունակուին Ա. հանդրուանի տղոց թէ աղջկանց մրցումներ: Շթեֆի Կրաֆ, Մարի Փիրս, Մոնիքա Սելէշ, Լինտսէյ Տէյվրնփորթ, Կուսթաւս Քուէրթէն, Փիթ Սամփրաս, Փաթրիք Ռաֆթըր եւ Մարք Ֆիլիփուսիս կը մրցին այսօր:

Ստորեւ՝ կարեւորագոյն մրցումներուն արդիւնքները.

Քարլոս Մոյա՝ մրցումի աւարտին բնականօրէն ուրախ է...

ՏՂԱՔ

Սարգիս Սարգսեան (Հայաստան) - Ժան - Ռընէ Լիգնար (Ֆրանսա) 6 - 7, 6 - 4. 6 - 2 եւ 6 - 2

Ձիմ Քուրիր (Մ. Ն.) - Ալեքս Քալաթրավա (Սպանիա) 6-1, 6-3 եւ 7-5

Հիշամ Արազի (Մարոք) - Կորան Իվանիսեւիչ (Խրուաթիա) 6-4, 1-6, 6-3 եւ 6-1

Քարլոս Մոյա (Սպանիա) - Մարքուս Հիփֆըլ (Աւստրիա) 3-6, 1-6, 6-4, 6-2 եւ 6-4

Եւգենի Քաֆելնիքով (Ռուսիա) - Մայքըլ Ջանկ (Մ. Ն.) 6-2, 5-7, 6-0 եւ 7-6

Կրեկ Ռուզեթսքի (Բրիտանիա) - Տաւիտ Փրինոզիլ (Գերմանիա) 6-4, 6-4 եւ 6-4

Փեթր Քորտա (Չեխիա) - Ալպերթօ Մարթին (Սպանիա) 7-6, 6-1, 4-6 եւ 6-3

Մարսելլօ Ռիոս (Չիլի) - Ակսէլ Փրէչ (Գերմանիա) 6-3, 6-2 եւ 7-5

Անտրէ Ագասի (Մ. Ն.) - Ֆրանքօ Սքիլարի (Արժանթին) 3-6, 7-5, 7-5 եւ 6-3

ԱՂՋԻԿՆԵՐ

Վենըս Ուիլիըմս (Մ. Ն.) - Ալեքսանտրա Ֆուզայ (Ֆրանսա) 6-1 եւ 6-1

Ամելի Մորեսմօ - Թարա Սնայտըր (Մ. Ն.) 6-3 եւ 6-3

Սերեննա Ուիլիըմս (Մ. Ն.) - Լօրանս Քուրթուա (Պելճիքա) 6-4 եւ 6-0

Եանա Նովոթնա (Չեխիա) - Լուտմիլա Սերվանովա (Սլովաքիա) 6-2 եւ 7-6

Մարթինա Հինգիս (Զուիցերիա) - Ամանտա Հոփմանզ (Հոլանտա) 6-1 եւ 6-4

ՊԱԹԻՍԹՈՒԹԱ ԵՒ ԱՄՈՐՈԶՕ ԻՏԱԼԻՈՅ *ԿՈԼՍՔՈՐԸՐՆԵՐԸ*

Իտալիոյ ֆութպոլի 1998-1999 եղանակի ախոյեանութեան աւարտին, յստակացաւ նաեւ *կոլսքորըրներու* պատկերը: Փիորենթինայի աստղը արժանացաւ Կապրիել Պաթիսթութա եւ Ուտինեզէի ռմբարկուն Մարչիօ Ամորոզօ 21ական կոլով կը գրաւեն պարագլուխի դիրքը, որմէ անմիջապէս ետք 18ական կոլով կու գան Ա. Սէ. Միլանի գերմանացի աստղը «ոսկեգլուխ» Օլիվըր Պիրհոֆ եւ Ա. Էս. Ռոմայի սիւներէն Մարքօ Տելվեքիօ:

Ստորեւ՝ Իտալիոյ 1998-1999 եղանակի *կոլսքորըրներու* պատկերը.

21 կոլ.- Կապրիել Պաթիսթութա (Փիորենթինա) եւ Մարչիօ Ամորոզօ (Ուտինեզէ):

18 կոլ.- Օլիվըր Պիրհոֆ (Ա. Սէ. Միլան) եւ Մարքօ Տելվեքիօ (Ա. Էս. Ռոմա):

16 կոլ.- Ռոպերթօ Մուցի (Քալիարի), Հեռնան Քրեսփօ (Փարմա):

15 կոլ.- Ճիուզեփփէ Սիճիորի (Պոլոնիա), Ռուճալտօ (Ինթեր Միլան), Մարսելլօ Սալաս (Լացիօ Ռոմա) եւ Սիմոնէ Ինզակի (Փիաչենցա):

13 կոլ.- Ֆիլիփօ Ինզակի (Եուվենթուս) եւ Մարքօ Տի Վաւօ (Սալերնիթանա):

12 կոլ.- Քրիսթիան Վիերի (Լացիօ Ռոմա), Լէոնարտօ (Ա. Սէ. Միլան), Փաուլօ Սերճիօ (Ա. Էս. Ռոմա), Ֆրանչեսքօ Թոթթի (Ա. Էս. Ռոմա), Վինչենզօ Մոնթելլա (Սամտորիա) եւ Ֆիլիփօ Մանիերօ (Վենեցիա):

11 կոլ.- Ֆիլ Մասինկա (Պարի), Արթուրօ Տի Նափոլի (Էմփոլի), Ռոպերթօ Սոզա (Ուտինեզէ) եւ Ալվարօ Ռեքոպա (Վենեցիա):

10 կոլ.- Ռուի Քոսթա (Փիորենթինա), Ռոպերթօ Մանչինի (Լացիօ Ռոմա), Հիտեթոշի Նաքաթա (Փերուճիա) եւ Մարչելլօ Սթերօ (Վիչենցա):

ՓՈՐԹՈՒԳԱԼ.

ՓՈՐԹՕ՝ 18ՐԴ ԱՆԳԱՄ ԸԼԼԱԼՈՎ ԱԽՈՅԵԱՆ

Փորթուգալի ախոյեանութեան 33րդ եւ նախավերջին հանդրուանի մրցումներուն, պարագլուխի դիրքը գրաւող Փորթօ յաջորդաբար 5րդ տարին ըլլալով չահեցաւ տիտղոսը, հակառակ անոր, որ անիկա 1 - 1 արդիւնքով հաւասարութիւն մը արձանագրեց Սփորթինկ Լիզպոնի հետ (4րդ), այս վերջինին դաշտին վրայ: Ասիկա փորթուգալական մրցանիշ մըն է:

Իր արձանագրած այս հաւասարութենէն ետք, Փորթօ այժմ հինգ կէտի առաւելութիւն մը ունեցաւ ամիջական մրցակիցին՝ Պոաւիսթայի վրայ, որ իր կարգին 2 - 2 արդիւնքով հաւասարութիւն մը արձանագրեց Ֆարենսէի հետ (10րդ):

Այսպէսով Պոաւիսթա եղանակը պիտի աւարտէ իրրեւ փոխ ախոյեան իր ֆութպոլի պատմութեան մէջ երկրորդ անգամ ըլլալով, մինչ Փորթօ 18րդ անգամ ըլլալով կը շահի Փորթուգալի ախոյեանութիւնը:

Սփորթինկի դէմ մրցումին, Փորթօ հաւասարութեան կոլը նշանակեց աւարտէն 5 վայրկեան առաջ, Ցլաթքօ Եահովիչի չնորհիւ: Նախապէս Փետրօ Պարպոսա նշանակած էր Սփորթինկի կոլը (46րդ):

Ֆարենսէ - Պոաւիսթա մրցումը (2 - 2) վերջ գտաւ չորս մարգիկներու դաշտէն վտարումով, որոնցմէ երեքը՝ Պոաւիսթայի մարգիկներէն:

3րդ դիրքը գրաւող Պենֆիքա 3 - 0 արդիւնքով յաղթական վերադարձաւ վերջին դիրքը գրաւող Աքատեմիքայի դաշտէն:

33րդ եւ նախավերջին հանդրուանի մրցումներուն արձանագրուեցան հետեւեալ արդիւնքները.

Մարիթիմօ - Ալվերքա 3 - 3

Պէյրա Մար - Լէյրիա 1 - 1

Ռիօ Աւէ - Սալկէյրոշ 2 - 1

Ամատորա - Պրակա 0 - 0

Զաւէս - Վիթորիա Սեթուպալ 1 - 2

Աքատեմիքա - Պենֆիքա 2 - 2

Սփորթինկ Լիզպոն - Փորթօ 1 - 1

ԴԱՍԱԿԱՐՈՒՄ ԿԷՏ

1.- Փորթօ	76
2.- Պոաւիսթա	71
3.- Պենֆիքա	64
4.- Սփորթինկ Լիզպոն	62
5.- Վիթորիա Սեթուպալ	50
.....	
15.- Պէյրա Մար	32
16.- Ալվերքա	32
17.- Զաւէս	25
18.- Աքատեմիքա	21

ՆԱՓՈԼԻ ՄՆԱՑ Բ. ԴԱՍԱԿԱՐԳ

Իտալիոյ ֆութպոլի նախկին հսկաներէն՝ Նափոլի, երկկ պաշտօնանկ ըրաւ իր մարգիչը՝ Ռենցօ Ուլիվիերին, որ չկրցաւ իր կագմը Ա. դասակարգ բարձրացնել: Անցեալ եղանակին Բ. դասակարգ փոխադրուած Նափոլի չարաթավերջին 3 - 2 արդիւնքով պարտութիւն մը կրելէ ետք Լուչեգլէն յոյսերը ամրողջութեամբ կորսնցուց Ա. դասակարգ բարձրանալու:

1987ին եւ 1990ին Իտալիոյ ախոյեան հռչակուած Նափոլի Ուլիվիերիի հետ պաշտօնանկ ըրաւ նաեւ անոր օգնականը՝ Ուլիմբրր Մագարին եւ մնացեալ երեք մրցումներուն համար առաժամեայ մարգիչ նշանակեց Էնցօ Մոնթեֆուսքոն, որ երիտասարդներու խումբին մարգիչն էր:

•ԼԱՑԻՕ ՌՈՄԱՅԻ նախագահ Սերճիօ Քրանխոթի երկկ իր կատարած մէկ հարցազրոյցին ընթացքին յայտնեց, թէ չիլիցի յառաջապահ Մարսելօ Սալաս եւ չուէտացի մարգիչ Սվէն Կորան էրիքսըն պիտի չհեռանան խումբէն, հակառակ անոր, որ անոնք իրենց կապմին հետ չկրցան Իտալիոյ ախոյեան հռչակուիլ:

Քրանխոթի հերքեց այն լուրերը, թէ Սալաս չուտով պիտի միանայ Եուվենթուսի, որ իր առաջին եղանակին Լացիոյի հետ նշանակեց 15 կոլ:

Սակայն անոր նշանակած կոլերը բաւարար չեղան, որ Լացիօ Ռոմա հանդիսանայ ախոյեան. անիկա վերջին անգամ ախոյեանութեան տիրացած էր 25 տարի առաջ:

Թղթակիցներուն հարցումներուն պատասխանելով Քրանխոթի եզրափակեց, թէ Սալաս եւ Էրիքսըն պիտի մնան Լացիօ Ռոմայի կագմէն ներս, հետեւաբար չորս ըրնդ լուրերը ամրողջութեամբ անհիմն են:

ՓԻՆԿ ՓՈՆԿ. ԼԻԱԿՆԱՑԱ ԱԽՈՅԵԱՆՈՒԹԻՒՆ

Հ.Մ.Ը.Մ.Ի ՋՈՅԳ ԿԱԶՄԵՐԸ ՄՆԱԳԵՐԱՍՔՆԱՅԵԼԻ Է ԱՆԳԵՐԱՍՔԱՆՅԵԼԻ

Շաբաթավերջին Մոն Լա Սալի մէջ շարունակուեցաւ փինկ փոնկի Եիբաճանի ախոյեանութիւնը (խմբաձոն) եւ ինչպէս անճատական ախոյեանութեան, նոյնպէս այս պարագային Հ.Մ.Ը.Մ.ի տղաքն ու աղջիկները հաւասարապէս եղան անգերազանցելի:

Հ.Մ.Ը.Մ.ի տղաքը յաջորդական 4 մրցում կատարելցին եւ բոլորն ալ յաղթեցին: Անոնց «գոճ»երը եղան Անդրանիկ (3-1), Քալպ Էլ Ասատ (3-0), Ժամճուբ (3-1) եւ Էիսա Սայտա (3-0).

Աղջիկները եւս բոլոր իրենց ճանդիպումները աւարտեցին փայլուն յաղթանակներով: Անոնք յաջորդաբար տապալեցին Ժամճուբը, Ծաժքը Տըպպայան եւ Անթուանէթ Պաապտան, բոլորն ալ 3-0 արդիւնքով:

ՀՈՒԼԱՆՏԱՅԻ ՖՈՒԹՊՈԼԻ ԱԽՈՅԵԱՆՈՒԹԻՒՆԸ ԱՒԱՐՏԵՑԱՒ

Հոլանտայի ֆութպոլի ախոյեանութեան 34րդ եւ վերջին նաճգրուանի մրցումներուն, 1998-99 եղանակի ախոյեան Ֆէյենուրտ Ռոթերտամ յաղթանակով աւարտեց եղանակը, երբ իր վերջին մրցումին 2-1 արդիւնքով պարտութեան մատնեց Վիթես Առնհեմը (4րդ):

Իր արձանագրած այս յաղթանակէն ետք, անիկա 15 կէտի առաւելութիւնը ունեցաւ ամիջական մրցակիցին՝ Ուիլեմ Թիլպուրկի վրայ, որ հակառակ 2-1 արդիւնքով պարտութիւնը կրելուն նաեւ դիրքերու փոխախոյեան:

Փ. Ս. Վ. Այնտհովընի 3-2 արդիւնքով յաղթական վերադառնալէ ետք Իւթրեխթի դաշտեն, եղանակը աւարտեց երրորդ դիրքին վրայ: Առնուազն Պրուկինը մրցումին վերջին վայրկեանին նշանակեց Այնտհովընի յաղթանակի կոլը, մինչ նախապէս անոր խմբակիցը Լիւք Նիլիս կարմիր *քարտ* ստացած էր (83րդ վայրկեանին):

Այսպէսով, յառաջիկայ եղանակին Ֆէյենուրտ Ռոթերտամ, Ուիլեմ Թիլպուրկ եւ Փ. Ս. Վ. Այնտհովընի պիտի մասնակցին «Չեմփիընզ Լիկ»ի մրցաշարքին:

Վիթես Առնհեմ, Ռոտա Քերքրատե եւ Այաքս Ամսթերտամ յառաջիկայ եղանակին պիտի մասնակցին Եու. Է. Էֆ. Ա.ի բաժակի մրցաշարքին: Այաքս իբրեւ Հոլանտայի բաժակակիր պիտի մասնակցի այդ մրցաշարքին:

Վեց եղանակ Ա. դասակարգ մնալէ ետք, վերջին դիրքը գրաւող Պրետա փոխադրուեցաւ Բ. դասակարգ: Անիկա պիտի փոխարինուի Տեն Պոշ խումբով:

Բ. դասակարգ փոխադրուող երկրորդ խումբին անունը չյստակացաւ, որովհետեւ Վալվիք (16րդ) եւ Սփարթա Ռոթերտամ (17րդ) *փլէյօֆի* մրցումներ պիտի կատարեն Բ. դասակարգի վեց խումբերուն հետ, Ա. դասակարգի մնացեալ երկու տեղերուն համար: Բ. դասակարգի այդ վեց խումբերն են. Կրոնինկըն, Էմմէն, Էքսելսիոր Ռոթերտամ, Հելմոնտ Սփոր, Ցվոլ եւ Տորթրեխթ 90:

Ստորեւ՝ 34րդ եւ վերջին նաճգրուանի մրցումներուն *թեքնիք* արդիւնքները.

Պրետա - Այաքս Ամսթերտամ 2-2

Իւթրեխթ - Փ. Ս. Վ. Այնտհովըն 2-3

Ագ Ալքմաար - Մաասթրիխթ 4-2

Ֆէյենուրտ Ռոթերտամ - Վիթես Առնհեմ 2-1

Վալվիք - Ռոտա Քերքրատ 4-1

Ուիլեմ Թիլպուրկ - Թվենթէ 1-2

Հիրենվին - Սփարթա Ռոթերտամ 0-0

Տէօթինչէմ - Քամփուր 2-2

Ֆորթունա Սիթար - Նայմիկըն 2-3

Ստորեւ՝ վերջնական դասաւորումը.

ԿԷՏ

1.- Ֆէյենուրտ Ռոթերտամ 80

2.- Ուիլեմ Թիլպուրկ 65

3.- Փ.Ս.Վ. Այնտհովըն 61

4.- Վիթես Առնհեմ 61

5.- Ռոտա Քերքրատ 60

6.- Այաքս Ամսթերտամ 57

7.- Հիրենվին 54

8.- Թվենթէ 52

9.- Ագ Ալքմաար 48

10.- Ֆորթունա Սիթար 44

11.- Նայմիկըն 39

12.- Իւթրեխթ 38

13.- Տէօթինչէմ 36

14.- Մաասթրիխթ 32

15.- Քամփուր 32

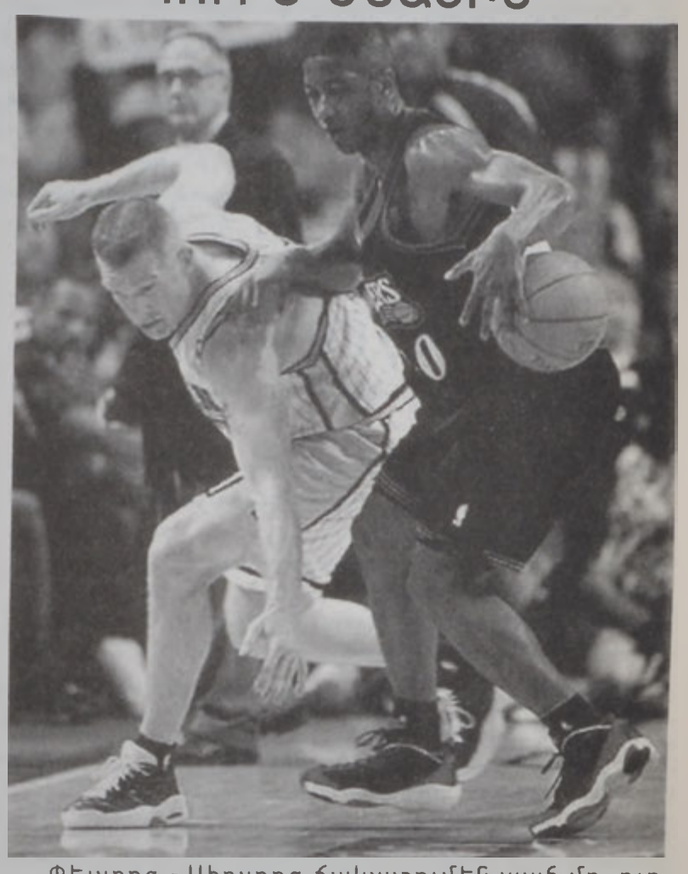
16.- Վալվիք 27

17.- Սփարթա Ռոթերտամ 26

18.- Պրետա 23

ՊԱՍՔԵԹՊՈԼ. ԷՆ. ՊԱ. ԲՅ.

ՍԻՔՍԸՐՉ ԵՒ ԼԷՅՔԸՐՉ ԴՈՒՐՍ ՄՆԱՑԻՆ

Փէյսըրզ - Սիքսըրզ ճակատումէն պահ մը, ուր Քրիս Մուլին (ճերմակ տարազով) կը պայքարի գնդակին տիրանալու համար...

Էն. Պի. Էյ.ի կիսաւարտական մրցումներուն, Արեւմտեան Շրջանէն ներս, Լոս Անճելըս Լէյքըրզ 4րդ մրցումն ալ պարտուեցաւ Սան Անթոնիօ Սփըրզին (118-107) եւ դուրս մնաց մրցաշարքէն: Շրջանի կիսաւարտական երկրորդ հանդիպումին, Փորթլէնտ Թրէյլ Պլէյզըրզ 81-75 յաղթեց Եութա Ճէզի եւ 3-1 այժմ յաղթական է: Անիկա եթէ մրցում մը եւս յաղթէ, պիտի ըլլայ շրջանի աւարտականին հասնողը՝ Սփըրզի դէմ, սակայն Ճէզ տակաւին առիթ ունի յաղթելու մնացեալ 3 մրցումներուն...

Ինչ կը վերաբերի Արեւելեան Շրջանին, Ինտիանա Փէյսըրզ տարաւ իր չորրորդ յաջորդական յաղթանակը՝ Ֆիլատելֆիա Սիքսըրզի դէմ (89-86) եւ հասաւ աւարտականին, մինչ միւս կիսաւարտականին, Նիւ Եորք Նիքս տակաւին մրցումի մը պէտք ունի հասնելու աւարտականին: Անիկա այժմ 3-0 կը գերազանցէ Աթլանթա Հոքսը: Երկկ, երրորդ հանդիպումը աւարտեցաւ 90-78 արդիւնքով:

Նշենք, որ կիսաւարտական եւ աւարտական հանդիպումները կը կատարուին եօթէն չորսի պրուեթեամբ:

ՀԵԾԵԼԱԲՇԱՒ. *ԺԽՐՕ*

ՉԻՓՈԼԻՆԻ ՇԱՀԵՑԱՒ 10ՐԴ ՀԱՆԳՐՈՒԱՆԸ

Երկկ, Իտալիոյ չրջավագքի 10րդ հանգրուանը՝ 189 քմ՝ Անքոնա - Սան Սեփոլքրօ, չահեցաւ իտալացի Մարիօ Ջիփոլինի, սփրինթով գերազանցելէ ետք մեծ փելոթոնի մը մրցակիցները: Երկրորդ հանդիսացան անոր ազգակիցները՝ Իվան Քարանթա եւ Մաքսիմօ Սթրացէր: Ջեփոլինի իր ասպարէզին ընթացքին Փիրօյի 27րդ հանգրուանն է, որ կը չահի:

Ընդհանուր դասաւորման պատկերը մնաց անփոփոխ: Ֆրանսացի Լօրան Ժալապէր չնչին տարբերութեամբ կը գերազանցէ անցեալ տարուան տիտղոսակիր իտալացի Մարքօ Փանթանին, որ այս տարի եւս կրնկատի գլխաւոր թեկնածուն: Ջառիվերներու վարպետ Փանթանի, որ ծանօթ է «Իլ Փիրաթօ» (ծովահէնը) ծածկանունով, վստահարար կը սպասէ գառիվերներով յատկանշուող Ալպեան հանգրուանները, «գործի անցնելու համար»...

Այսօր տեղի կ'ունենայ 11րդ հանգրուանը՝ Սան Սեփոլքրօ - Սեգենաթիչօ:

Ստորեւ՝ 10րդ հանգրուանի դասաւորումը.

ԺԱՄԱՆԱԿ

1.- Մարիօ Ջիփոլինի (Իտալիա) *Մաչքօ* 4 ժամ 28' 24"
2.- Իվան Քարանթա (Իտալիա) *Մոպիվընթա* 4 ժամ 28' 24"
3.- Մասիմօ Սթրացէր (Իտալիա) *Մոպիվընթա* 4 ժամ 28' 24"
4.- Ֆրանչեսքօ Արագի (Իտալիա) *Ամիքա Ջինա* 4 ժամ 28' 24"
5.- Ընտրիօ Էէոնի (Իտալիա) *Վիթալիճիօ Մեննուրնա* 4 ժամ 28' 24"

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴԱՍԱՒՈՐՈՒՄ ԺԱՄԱՆԱԿ

1.- Լօրան Ժալապէր (Ֆրանսա) *Օճոէ* 43 ժամ 53' 12"
2.- Մարքօ Փանթանի (Իտալիա) *Մերքաթոնէ Ուճօ* 0 - 02" ուշ
3.- Տարիօ Ֆրիկօ (Իտալիա) *Մաէքօ* 58" ուշ
4.- Սիրկէյ Կոնչար (Ուքրանիա) *Վինի Քալտիրոնա* 1' 09" ուշ
5.- Իվան Կոթթի (Իտալիա) *Փոլթի* 1' 13" ուշ

ԼԵՎԱՍԻ ՊԱՍՔԵԹՊՈԼԻ ՄՐՑՈՒՄՆԵՐՈՒՆ ԱՐԴԻՒՆՔՆԵՐԸ

Շաբաթավերջին Լեւոն եւ Սոֆիա Յակոբեան Ազգային քոլէճի դաշտին վրայ շարունակուեցան ԼԵՎԱՄի պասքեթպոլի մրցումները եւ տուին հետեւեալ արդիւնքները.

ՇԱՐԱԹ

Փոքր աղջիկներ.- Ճեմարան - Մեսրոպեան (25-6)
Միջակ տղաք.- Մեսրոպեան - Ճեմարան (36-11)
Միջակ աղջիկներ.- Ճեմարան - Մեսրոպեան (40 -14)
Մեծ տղաք.- Մեսրոպեան - Լ. եւ Ս. Յակոբեան (48-70)
Միջակ աղջիկներ.- Հռիփսիմեանց - Կ. Բ. վարժարան (36-19)
Մեծ տղաք.- Քաղաքի Հ. Ա. Գ. - Հռիփսիմեանց (63-61)

ԿԻՐԱԿԻ

Միջակ աղջիկներ.- Յառաջ - Ճեմարան (33-12)
Փոքր աղջիկներ.- Հռիփսիմեանց - Խանամիրեան (12-8)
Փոքր տղաք.- Ե. Մանուկեան - Հռիփսիմեանց (12-15)
Միջակ տղաք.- Հռիփսիմեանց - Լ. եւ Ս. Յակոբեան (37-21)
Մեծ աղջիկներ.- Լ. եւ Ս. Յակոբեան - Հռիփսիմեանց (58-52)

ՔՈՒԷՅԹ

ՈՒԹ ՇԷՅԽԵՐ ԿԸ ՍԱՌԵՑՈՒԻՆ ԻՐԵՆՑ ՊԱՇՏՕՆՆԵՐԷՆ

ՔՈՒԷՅԹ, 24 (ՌՈՅԹԵՐ).- Քուէյթի կարգ մը պահպանողական շրջաններու մզկիթներու իսլամ քարոզիչները առկախուած են իրենց պաշտօններէն՝ էմիրին հրապարակած մէկ հրամանագիրին դէմ խօսած ըլլալու համար, յայտնեցին քաղաքական աղբիւրներ Երկուշաբթի օր:

Վերոյիշեալ աղբիւրները յայտնեցին, որ քարոզիչները Ուրբաթ օրուան հաւաքական աղօթքի աւարտին դէմ արտայայտուած են կիներուն քաղաքական իրաւունքներ տուող հրամանագիրին, հակառակ անոր, որ պաշտօնապէս արգիլուած է նման հարցեր արծարծել մզկիթներէն ներս: Թէեւ պաշտօնապէս չյայտարարուեցաւ պաշտօնէ առկախուած չէյխերուն թիւը, սակայն «Ուաթան» օրաթերթը հաղորդեց, որ անոնք ութ հոգի են:

ԷՀՈՒՏ ՊԱՐԱՔ ՍԿՍԱԻ...

Շարունակուած Ա.. էջէն

տի ղեկավար Պենիամին Նեթանիահուն, 45 օր ունի կազմելու համար քնեսէթի մէջ մեծամասնութիւն ապահովող կառավարութիւն մը:

ՊԱՐԱՔԻ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆԸ ՊԻՏԻ ՆՊԱՍՏԷ ԽԱՂԱՂՈՒԹԵԱՆ

Միացեալ Նահանգներու փոխնախագահ Ալ Կոր յայտնեց, որ Ուաշինկթըն լաւատես է եւ կը հաւատայ, որ Պարաքի ընտրութիւնը նոր կեանք պիտի տայ խաղաղութեան գրեթէ առկախուած գործընթացին:

Կոր, որ կը խօսէր ամերիկացի հրեաներու, դիտել տուաւ, որ յառաջիկայ ամիսներուն գործադրութեան պիտի դրուի Ուայ Ռիվըրի խաղաղութեան համաձայնագիրը եւ ամբողջ գործընթացը նոր չունչով յառաջ պիտի ընթանայ: Կոր չեչտեց, որ ամերիկեան լաւատեսութիւնը իր պատճառները ունի: Ան չըսաւ սակայն, թէ ի՞նչ են այդ լաւատեսութեան տուն տուող պատճառները:

Միւս կողմէ, Միջին Արեւելքի խաղաղութեան ամերիկացի յատուկ բանագնաց Տենիս Ռոս ամերիկացի հրեաներու յիշեցուց, թէ խաղաղութեան գինը հողն է: Միեւնոյն ատեն ան պաղեստինցիներուն թելադրեց մոռնալ ՄԱԿի 1947ի որոշումը, որ իրենց կու տար Իսրայէլի պատկանող հողամասեր:

Ռոս դիտել տուաւ, որ երբ պաղեստինցիներն ու իսրայէլացիք բանակցութեան սեղան վերադառնան, պէտք է մնան այն սկզբունքներուն վրայ, որոնց հիման վրայ սկսած էր խաղաղութեան գործընթացը: Մատրիտի 1991ի խաղաղութեան խորհրդաժողովը հիմնուած է ՄԱԿի Ապահովութեան Խորհուրդի թիւ 242 եւ 338 բանաձեւերուն, ինչպէս նաեւ «հողի փոխարէն խաղաղութիւն» սկզբունքին վրայ: Երկու բանաձեւերը Իսրայէլէն կը պահանջեն վերադառնալ 1967ի նախապատերազմեան սահմաններուն:

ՍԵՐՊԻՈՅ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆԸ...

Շարունակուած Ա.. էջէն

այցելութեան ընթացքին ամէն ինչ որ տեսած է ցուցանիչ է, թէ սերպական ուժերը տեղացի ալպանացիները վտարած են, ապա անոնց տուները այրած են:

Ան մերժեց ամբողջական մանրամասնութիւններ տալ՝ յայտնելով, թէ պէտք է նախ ՄԱԿի ընդհանուր քարտուղար Քոֆի Անանի զեկուցէ: Սակայն այդ ընելէ առաջ, ան այսօր Պելկրատ պիտի վերադառնայ եուկոսլաւ իշխանութիւններուն հետ յաւելեալ տեսակցութեանց համար:

Տի Մելլօ ըսաւ, որ սերպերը իր մեծ խմբակին չեն արտօնած, որ Քոսովոյի բոլոր շրջանները այցելէ, սակայն խմբակը կրցած է ներքին տեղափոխումներու ենթարկուած ալպանացիներու հետ տեսնուիլ: Անոնք յատկապէս վտանգաւոր կացութեան մէջ կը գտնուին, չեչտեց ան:

Միւս կողմէ, Լոնտոնի մէջ, պաշտպանութեան նախարար Ճորճ Ռոպըրթսըն յայտնեց, թէ Բրիտանիա պատերազմական ոճիրներու չուրջ քննութիւն տանող մասնագէտ մը պիտի ղրկէ Ալպանիա հարցաքննելու համար գաղթականները: Ան գգուշացուց, թէ 200 հազար տղամարդ կրնայ անհետացած ըլլալ Քոսովոյի մէջ:

Մինչ այդ, Ռուսիոյ Պալքանեան բանագնաց Վիքթոր Զեռնոմիրտին երէկ դարձեալ կոչ ուղղեց ՕթԱնի, որ վերջ տայ ռմբակոծումներուն՝ յայտնելով, որ դժուար է բանակցութիւններու ձեռնարկել, մինչ Եուկոսլաւիոյ դէմ մեծ տարողութեամբ ռմբակոծումները կը չարունակուին:

(ՌՈՅԹԵՐ Զ)

ԱՆՀԱՒԱՆԱԿԱՆ Է, ՈՐ ԱԼԻԵԻ...

Շարունակուած Ա. էջէն

նական բնական կազի փոխադրումը՝ Թուրքիա», յայտնեց Ալիեւ՝ նշելով, որ այս որոշումը կարեւոր քայլ պիտի դառնայ Պաքու - Ճէյհան նախագիծին իրագործման գծով:

Միւս կողմէ, Պաքու - Նովորոսիսք քարիւղատարին չեչենական բաժինին մէջ տեղի ունեցած արկածին պատճառով ընդհատուած է քարիւղին փոխադրումը:

Ազրպէյճանի հիմնական քարիւղատարներու վարչութեան համաձայն, յիշեալ ուղիով քարիւղին փոխադրումը Մայիսին ընդհատուած է եօթը անգամ:

ՍՈՒՓԸՐՄԱՐՔԷԹ «ՄԱՍԹԸՐ ՄՈԼ»Ը...

Շարունակուած Ա.. էջէն

Ստեփան Տէր Պետրոսեան իր խօսքի պահուն

Ներկաներէն մաս մը

անձնաւորութիւններն ու հրաւիրեալները, ապա ըսաւ, որ տնտեսական նման ծրագիրի մը իրագործումը տընտեսական դժուարին պայմաններու մէջ լաւագոյն ապացոյցն է հայրենիքին նկատմամբ մեր տածած վըստահութեան, եւ թէ այս ծաւալով «Սուփըրմարքէթ»ի բացումը առեւտրական եւ նիւթական գործառնութեան կողքին կ'ենթադրէ նաեւ ծառայութիւն՝ քաղաքացիին հրամցնելով լաւորակ ապրանք յարմար գիներով:

Ստեփան Տէր Պետրոսեան միաժամանակ հաւաստեց, որ այս ծրագիրը պիտի պահպանէ իր յաջողութեամբ՝ իբրեւ շահարկումի յարատեւող ծրագիր, մանաւանդ որ անիկա կը գտնուի խիտ բնակչութիւն ունեցող եւ առեւտրական կարեւորութիւն ներկայացնող շրջանի մը մէջ, որ իր կշիռը ունի երկրին մէջ: Ապա, ան յոյս յայտնեց, որ ճարտարարուեստի նախարարութիւնն ու անոր ենթակայ ծառայութիւնները գործակցութեան ձեռք կ'երկարեն ծրագիրի յաջողութեան եւ լիբանանցի քաղաքացիի գնողական կարողութիւնները բարելաւմանի խընդիր:

Այնուհետեւ պետական անձնաւորութիւնները կտրեցին այս առիթով պատրաստուած կարկանդակը: *Քոքթէյլ*-հիւրասիրութեան ընթացքին ներկաները առիթ ունեցան շրջագայելու նորաբաց «Սուփըրմարքէթ»ի ընդարձակուած, արդիական ոճով բարեկարդուած բաժինները եւ իրաւամբ հաստատեցին ապրանքներու տեսականիին ճոխութիւնը, լաւորակութիւնն ու գիներու յարմարութիւնը:

Յիշեցնենք, որ «Սուփըրմարքէթ»ի բացման հանդիսութիւնը ուղղակիօրէն ձայնասփռուեցաւ «Վանայ Ձայն»էն, որ տեղւոյն վրայ հիւրերուն հետ կատարեց կարճատեւ հարցազրոյցներ եւ լիբանանահայութիւնը իրապէս դարձուց շրջանի ամէնէն հսկայ եւ արդիական առեւտուրի կեդրոնի վերականգնման եւ գործառնութեան վերսկսման:

ՄԻԱՑԵԱԼ ՆԱՀԱՆԳՆԵՐ ՊԷՏՔ Է ՓՈԽԵՆ...

Շարունակուած Ա.. էջէն

րութեան քարոզած ագատական եւ չափաւորական տեսակէտները: Պահպանողականները երկու տարիէ ի վեր արշաւի մը ձեռնարկած են Խաթեմիի եւ անոր հետեւորդներուն դէմ: Պահպանողականները կը փորձեն պաշտպանել 1979ի իսլամական յեղափոխութեան սկզբունքները, որոնք, ըստ իրենց, վտանգուած են Խաթեմիի չափաւորական քաղաքականութեան պատճառով:

Խաթեմի ըսաւ, նաեւ, որ ինք կ'ուզէ երկիրը ուղղել դէպի ապագայ մը, ուր քաղաքական բոլոր կազմակերպութիւնները սահմանադրութեան ծիրէն ներս պիտի գործեն: Նախագահը կ'ակնարկէր արմատական «ճնշումի չարժումներուն», որոնք կը վայելեն գաղտնի գօրակցութիւնը պահպանողականներուն: «Ոեւէ մէկը պէտք չէ պահպանի արժէքներու եւ յղունգներու եսին», աւելցուց Խաթեմի, որ չեչտեց նաեւ, թէ պէտք է աշխատիլ փաստելու համար, որ ագատութիւնը եւ իսլամութիւնը իրարու հակադրուած չեն: «Պէտք չէ հաւատալ, որ իսլամութիւնը ագատութիւններու դէմ է», նշեց ան:

ԼԻԲԱՆԱՆ ԱՐԴԱՐ ԵՒ ԱՄԲՈՂՋԱԿԱՆ ...

Շարունակուած Ա.. էջէն

Բրիտանիոյ դեսպանը այցելեց նախագահ Լահուտին:

Հանրապետութեան նախագահին այցելեցին Լիբանանեան Ժողովրդային Շարժումի նախագահ Ժաք Թամէր եւ Ժողովրդային Ճակատի նախագահ Ժոզէֆ Հատտատ: Քննարկուեցան ներքին բեմին վերաբերող հարցերը:

Նախագահ Լահուտ երէկ ընդունեց երեսփոխաններ Նեսիպ Լահուտը, Թալալ Արսլանը եւ Նայիլա Մուաուատը: Այս հանդիպումներուն ընթացքին ան ըսաւ, որ տնտեսական վիճակի դարմանումը առաջնահերթ է, եւ տնտեսական զեղացումին դուրս գալու եւ տընտեսութիւնը կազդուրելու համար անհրաժեշտ է բոլոր կողմերու գործակցութիւնը:

Երեսփոխանները յայտնեցին, որ նախագահը նաեւ ընդգծած է շրջանային մարտահրաւէրներուն դիմաց ազգային միասնականութեան ամրապնդումին անհրաժեշտութիւնը: Ան երեսփոխանական ընտրութեանց նոր օրէնքին գծով ըսած է, որ նախարարական յանձնախումբը կը շարունակէ ուսումնասիրել իրեն ներկայացուող առաջարկները, եւ յարմար ատենին կառավարութեան պիտի ներկայացնէ իր նախագիծը:

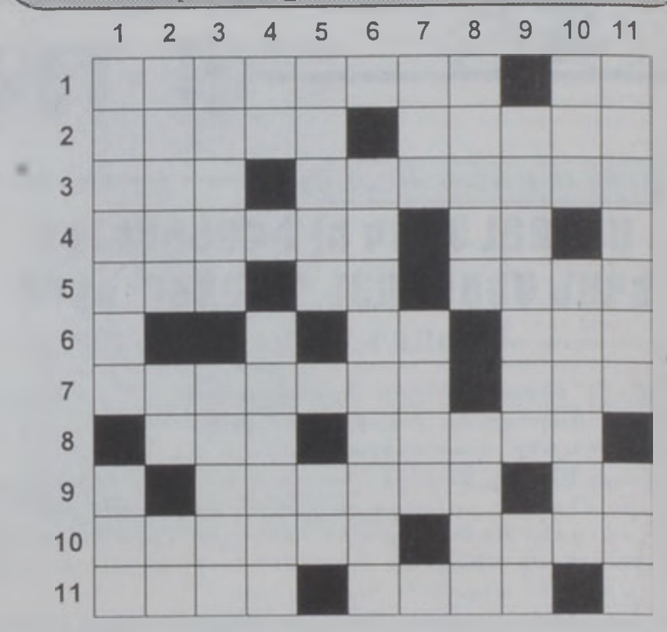
ԼՈՆՏՈՆԻ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

Լոնտոնի սակարանին մէջ, դրամանիշներու փոխանակման սակը հետեւեալն էր երէկ կէսօրին.

Ամերիկեան տոլարի փոխանակման սակերը.	
Եուրօ	1.06
Քանատական տոլար	1.4559
Դերմանական մարք	1.8434
Հոլանտական ֆլորէն	2.077
Զուիցերիական ֆրանք	1.5105
Պելճիքական ֆրանք	38.021
Իտալական լիր	1824.95
Աւստրիական եէն	123.15
Շուէտական քուրոն	8.4632
Նորվեկիական քուրոն	7.7864
Դանիական քուրոն	7.0144
Մէկ սբերլին	1.5985

ԽԱՉԲԱՌԻ ԹԻՒ 4273

Պատրաստեց՝ Տ. Մ. ԱՂԱՋԱՐԵԱՆ

ՀՈՐԻԶՈՆԱԿԱՆ

1. Փայտոջիլ, գարշահոտ ճեղի - Ժխտական մասնիկ:
2. Առուստահաւ ցող - Սահիպան Էմմիհեանի ծննդավայրը:
3. Առասան - 24 ժամու տեւողութեամբ:
4. Եգիպտական բաղամ - Էական բայ:
5. Վաղիմի - 2000 տարի առաջ - Մոնիկոյ կրօնաւոր:
6. Պետրոս Դուրեանի բանաստեղծութիւններէն - Արամբի:
7. Սպարկի հարթիչ, տափան - Ցարմար:
8. Հերագիծ - Կենդանութեան յայտարար:
9. Գոյ՛, կազմած - Կրկնուած ձայնաւորներ:
10. Լիբանանեան արբանեան օրաթերթ - Պաղտահասակ:
11. 20րդ դարու Ա. բառորդին յառաջացած մերժումի շարժում - Կծծի:

ՈՒՂՂԱՀԱՅԵԱՑ

1. Դիտակից, ըմբռնող - Ափրիկեան երկիր:
2. «Վէրք Հայաստանի» վէպին գլխաւոր հերոսը - Ցաւի ճիչ - Ցուցական ածական:
3. Հոմ բաղմէր այրել տուող կայսր - Շան ձագ:
4. Լեզուով մը՝ այո՛ - Մկրտարան (հակ.):
5. Արաբական մայրաբաղամ - Եգիպտական դից:
6. Ցամաքային փոխադրամիջոց մը:
7. Տիգրան Օտեանի գըրչանունը - Յունական դիցաբանի սիրոյ աստուածը:
8. Դեռ բան - Կատմի շրջանակ (հակ.):
9. Աստուածային - Ածականակերտ մասնիկ:
10. Յետոյ - Այնման - Ժամանակ որ:
11. Շփացած - Աստղի հիւրընտրութիւն:

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	Ա	Շ	Տ	Ա	Ր	Ա	Կ	Ե	Ճ	Ի
2	Ս	Ա	Տ	Ր	Ա	Պ	■	Մ	Ա	Ր
3	Մ	Մ	■	Ե	Մ	Ա	Կ	■	Ն	Ա
4	Ա	Բ	Ի	Կ	■	Գ	Ա	Ր	Ե	Կ
5	Ջ	■	Լ	Ա	Ր	Ա	Կ	Ա	Լ	■
6	Ո	Ս	Ի	Ն	■	Ձ	Ո	Ռ	■	Ա
7	Ի	■	Կ	■	Ո	■	Ի	■	Ո	Ո
8	Ն	Ն	■	Պ	Ս	Պ	Դ	Ո	Ի	Ն
9	■	Ե	Զ	Ա	Կ	Ի	■	Ս	Դ	Է
10	Ի	Տ	Ի	Տ	Ի	Շ	■	Տ	Ի	Տ

ԹԻՒ 4272

ԽԱՉԲԱՌԻՆ

ԼՈՒԾՈՒՄԸ

ՍԱԿԱՐԱՆ

Պէյրութի սակարանին մէջ օտար դրամանիշերու փակման սակագիները հետեւեալներն էին երէկ.

Սուրիական թղթոսկի	33.43 - 36.45 լ.ո.
Իրաքեան տինար	50.00 - 51.00 լ.ո.
Պահրէյնեան տինար	3998.70 - 4000.81 լ.ո.
Քուէյթեան տինար	4932.97 -4934.91 լ.ո.
Յորդանանեան տինար	2115.54-2117.58 լ.ո.
Ա. Մ. Էմիրութեանց տիրհամ	408.92 - 410.97 լ.ո.
Սեուտական ռիալ	400.10 - 402.10 լ.ո.
Օմանեան ռիալ	3935.82 -3937.86 լ.ո.
Քաթարեան ռիալ	412.94 - 414.96 լ.ո.
Եգիպտական կինէ	439.18- 441.22 լ.ո.
Անգլիական սթերլին	2411.70 - 2413.35 լ.ո.
Գերմանական մարք	813.65 - 815.49 լ.ո.
Հոլանտական ֆլորէն	721.16 - 723.75 լ.ո.
Ֆրանսական ֆրանք	241.17 - 243.75 լ.ո.
Զուիցերիական ֆրանք	993.25 - 995.30 լ.ո.
Պելճիքական ֆրանք	37.12 - 39.09 լ.ո.
Դանիական քուրոն	213.21 - 215.10 լ.ո.
Շուէտական քուրոն	175.44 - 177.46 լ.ո.
Սպանական փեզեթա	8.78 - 9.83 լ.ո.
Թրքական լիրա	0.0365 - 0.0385 լ.ո.
Կիպրական փաունտ	2754.47 - 2756.50 լ.ո.
Իտալական հազար լիր	828 -830.00 լ.ո.
Ճափոնական հազար եէն	12016 - 12018 լ.ո.
Ափրիկեան հազար ֆրանք	2 450 - 2452.00 լ.ո.
Ամերիկեան տոլար	1502.00 - 1514.00 լ.ո.
Քանատական տոլար	1029.11 - 1031.86 լ.ո.
Աւստրալիական տոլար	988.20 - 990.41 լ.ո.
Եուրօ	1592.91-1594.93 լ.ո.

● ՈՍԿԻ

Անգլիական մէկ ոսկի	120,000 - 130,000 լ.ո.
Իրանեան մէկ ոսկի	120,000 - 130,000 լ.ո.
Օսմանեան մէկ ոսկի	90,000 -100,000 լ.ո.
Մեքսիքական փեսոս	525,000 - 545,000 լ.ո.
Մէկ քիլոկրամ ձոյլ ոսկի	13,700,000 - 14,700,000 լ.ո.
Մէկ օնս ոսկի	270,11$ - 272,16 $
Մէկ օնս արծաթ	5,13 $ - 5,15 $

● ՍՈՒԼԻՏԵՐԻ ԲԱԺՆԵՄՈՒԹԻՒՆ

	Գինի Ա. ճշդում	Գինի Բ. ճշդում
Ա. կարգի բաժնեթուղթ	8 00	8 3/8
Բ. կարգի բաժնեթուղթ	8 5/8	8 1/2